

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KALEFA

Ağustos 2016 Sayı: 24
Fiyat: 7 TL - KKTC: 8 TL

bi dünya...

Ne kadar
talansız yaşarsak
o kadar iyi...

Alper

Ataol Behramoğlu • Sunay Akın • İlber Ortaylı • Can Dündar • Sema Kaygusuz • Vedat Özdemiroğlu • Emrah Serbes • Levent Erden
Alper Canıgüz • Ridvan Akar • Akgün Akova • Zeynep Miraç • Umay Umay • Coşkun Aral • Özgür Amed • Nihat Sırdar • Zafer Algöz
Bedia Güzelce • Cem Davran • Kaan Koç • Aylin Balboa • Levent Cantek • Nilay Örnek • Can Yılmaz • Çiğdem Canım • Murat Meriç
Gökhan Dağıstanlı • Başar Başaran • Dilan Bozyel • Hayko Bağdat • Erhan Karadağ • Murat Şeker

DARBEYE KARŞI
YAŞASIN
TOPLUMSAL
BARIŞ

21 Temmuz 2016,
İstanbul Boğaziçi Köprüsü
Fotoğraf: Emrah Gürel, AP

Kırk kere söyledim bir daha söylerim
Savaşta ve barışta karada ve denizde,
Düşkünlükte ve esenlikte
Zamanımız apayrı bize göre
Yan yana olduk mu el ele
Aç kalsak ağlamayız biliyorum

Turgut Uyar, Senfoni
Varlık, 1 Aralık 1954

infilak parçaları

XIII

13/1 pençesiz

bana öyle bakma işim gücüm var. refüjdeki çimenleri saydım az önce. havalanmış metrobüsleri çağırdım geri. Çocukların topu şantiyeye kaçmış belki gider onu da getiririm.

bana öyle bakma daha karşıya geçeceğim. sahilde kaza var köprüde tank levent öldü. kornalar sirenler beton mikserleri. yalnız kalmış bir at gibi Senegal'e koşuyorum

bana öyle bakma burada sigara yasağı var gözlerin ateş ediyor. demokrasi kazandı sıkıyönetim geldi sus. herkes çok pis sinirli herkes çok pis tedirgin

bana öyle bakma gittim bizim muhtarı tartakladım elimden bütün gelen bu. gittim denize kustum elimden bütün gelen bu. keşke ağzından öpseydim esasen bu da bir gurur meselesi. bana öyle bakma yalnızlığımı bazen seviyorum

ben siyah beyaz fotoğraflar çekerim sevgilim
çünkü çocukların kanı kırmızıdır
Allah'ını seven bu komedyayı bitirsin

13/2 gözü kara masumiyet

Eğer yolun başlarındaysan, başıboş bir ruh gibi kaygıyla, tereddütler içinde, amaçsız dolaşırken, çektiğin anlamsız çilelere boş yere bir anlam yüklemeye çalışırken, her şeyin kendine karşı olduğunu hissettiğin zamanlardan sonra bir kapı açılacak önünde, bir anlam, bir amaç bulacaksın ve onun peşinden gideceksin. Gitmelisin. Çünkü insanların çoğu yeteri kadar para kazanana kadar yaşama arzularını erteler, dünyayı görüp tanıma arzularını yitirirler. Böylece hayalleri yavaş yavaş sislenir, sonra kaybolur ve büsbütün unutulur. Ondan sonra da insanlar, değiştirebilecekleri tek şeyin televizyonları, telefonları, evleri ve arabaları olduğuna inanmaya başlarlar. Çünkü onlar parayı özgürlük için istemişlerdi, özgürlüğün parayla satın alınamayacağını da parayı kazandıktan sonra anladılar. Bu herkesin hikâyesidir. Parasız olanların bile. Senin hikâyense herkesin hikâyesinden farklı olacak. Çünkü daha yolun başlarındasın. Onların dönüp durduğu labirentlerin içinde kaybolmayacaksın. Kaçınılmaz arzuların peşindeki gözü kara masumiyetin yol gösterecek sana.

13/3 sosyo-ilkel medya

İnsan ne kadar modernleşse de temel ihtiyaçları her zaman ilkelidir. Sürü hâlinde hareket etme, avcılık-toplayıcılık, linç, teşhir vb. iletişim çağı, modern insanın belli başlı ilkel ihtiyaçlarını giderebilmesi için sosyal medyayı yaratmak zorundaydı.

13/4 çamur ihtiyacı

İyilik, güzellik, kötülük ve çirkinliği sadece sözlük anlamlarıyla düşündüğümüzü varsayarak yazıyorum. İyilik ve güzelliğe çamur atmaya mecbur hisseder insan kendini, kötülük ve çirkinliğin çamura ihtiyacı olmadığından. En kolay başarıya çamur

atmaktır, yenilginin çamura ihtiyacı olmadığından. Ama şan olsun yenilgileri kutlayabilenlere, çamurun içinde yuvarlanarak hiç kimseye çamur atmadan.

13/5 yoldan çıkan

İnsan yoldan çıkmak için yaratılmıştır. Kendisine gösterilenin doğru yol olduğunu bilir çoğu zaman ya da sezer ama o yoldan gitmek istemez. İnsanı insan yapan yoldan çıkmasıdır.

13/6 samimiyet konforu

Zenginler samimiyet konforuna yoksullardan daha fazla sahiptir. Mazeret uydurmak ve yalan söylemek zorunda kalmazlar çoğu zaman. Kapitalizmin ahlakı, yoksulların maddi sorunlarını er ya da geç utanca dönüştürmek üzerine kuruludur.

13/7 mutsuz büyüme

İnsan kaç yaşında olursa olsun mutsuzluk büyümenin bir çeşididir. Görmüyor musunuz açan her çiçeğin nasıl sancı çektiğini, filiz veren her tohumun çırpınısını. Metalaşmış dünyanın duygusuzluk cehenneminde derin mutsuzluğun özgürleştirici bir yanı vardır her zaman.

13/8 bir aksiyon-reaksiyon çıkmazı

Kendi üstünlüklerini başkalarının zayıflıkları üstüne kuranların acımasızlığı ve buna karşı gelişen kör şiddet. Birinci acımasızlığın doğurduğu ikinci acımasızlık ve onların doğurduğu üçüncü ve dördüncü acımasızlıklar... Her defasında daha da kör bir şiddete yönelen aksiyon-reaksiyon zinciri bu ülkenin ve bu dünyanın sonunu getirecek.

13/9 alışkanlıklar

Bırakmak ve yeniden başlamak da alışkanlığı sürdürmenin

**çivi çiviye
söker dediler
bütün
hayatımızı
söktüler.**

**Erdemini
başkasını
ezme aracına
dönüştüren o
erdeme sahip
değildir artık.**

bir biçimdir.

13/10 erdemin kaybı

Erdemini başkasını ezme aracına dönüştüren o erdeme sahip değildir artık.

13/11 kuru bir aferin

Geberircesine, kendini tüketircesine çalışan insanlardan birisin. Şeflerinin müdürlerinin gözüne giriyorsun, her geçen gün yükseliyorsun. Belki kendi işini kuracaksın bir gün. Yükselmen asla bitmeyecek, bir basamak bir basamak daha yükseleceksin. Ama bir yerden sonra basamakların sonu gelecek dostum. Ve o gün aferin diyecekler sana. Kuru bir aferin, tükenmiş bir ömür için.

13/12 elzem ve kâfi

Birinden bir şey isterken gerçekten elzem mi diye düşünür kalender insan ve birine bir şey verirken de acaba kâfi mi diye.

13/13 duvarda ne var

Trafik cezası gelmiş duvara astım. Başarılarını hatırlamak yenilgilerini unutmak istiyor çünkü insan. O yüzden salonlarımızda plaketter, duvarlarımızda diplomalar var. Hiç kimse çektiği kopyaları asmıyor duvarlarına, işittiği azarları asmıyor,

13/17 uzaktan uzağa ve içimde bir yerde

Yerde bir gaz kapsülü buldum öptüm alınma koydum. gittim yine bizim Osman'ın ağzını burnunu kırdım. deli yağmurlar başladı dindi yine başladı. kutu bira açtım bekledim. meydanda bir vapur ağladı. özlenmeyen çocuklar da böyle ağlasın.

duvarda yerinden indirilmiş bir tablonun izi. çivi çiviye söker dediler bütün hayatımızı söktüler. sağır edici suskunluklardan sonra ucuz düşlerin ağır bedeli. uzaktan uzağa ve içimde bir yerde seni işitiyorum. birlikte ne kadar yapayalnızız.

trafik cezalarını bile asmıyor.

13/14 acı ve ödül

Batı kültürü yüzyıllardır insanlara benmerkezci düşünceyi aşıladı. Bu nedenle insanlar her şeyin acısını bir kişiden çıkarmayı, her şeyin ödülünü de bir kişiye vermeyi isterler.

13/15 bencillik ve tutku

Hayatta hiçbir tutku yoktur ki insanın bencilliğinden beslenmesin.

13/16 gerçek ve rezalet

Hiç kimsenin gerçeği söylemek istemediğini hissedince, herkesin birbirini yalan sözlerle avuttuğunu görünce, birdenbire insanın içini bir ateş kavurur ve en açık seçik haliyle gerçeği haykırmak ister ya, en büyük rezaletler de çoğu zaman bu yüzden çıkar.

**uzaktan uzağa
ve içimde bir
yerde seni
işitiyorum.
birlikte ne kadar
yapayalnızız.**

Gustave Flaubert vs. Victor Hugo

Flaubert gerçekliğin öcü

Flaubert ürküten gerçeklik

Flaubert realizm

Flaubert hakikatin gözcüsü

Flaubert ihtiras

Flaubert duyguyla savaşı

Flaubert burjuvanın cehaleti

Flaubert sanat için sanat

Flaubert titiz zanaatkâr

Flaubert cümlelerin şii

Flaubert deney

Flaubert ne iyi ne kötü

Flaubert Emma'nın dilemması

Flaubert tarafsız bakış

Flaubert gezgin

Flaubert yazınsal otopsi

Hugo karanlığın gücü

Hugo ağlatan duygusallık

Hugo romantizm

Hugo insanlığın sözcüsü

Hugo vicdan

Hugo yüreğiyle düşünür

Hugo toplumun sefaleti

Hugo toplum için sanat

Hugo belagat ustası

Hugo şiirin romanı

Hugo his

Hugo iyi ve kötü

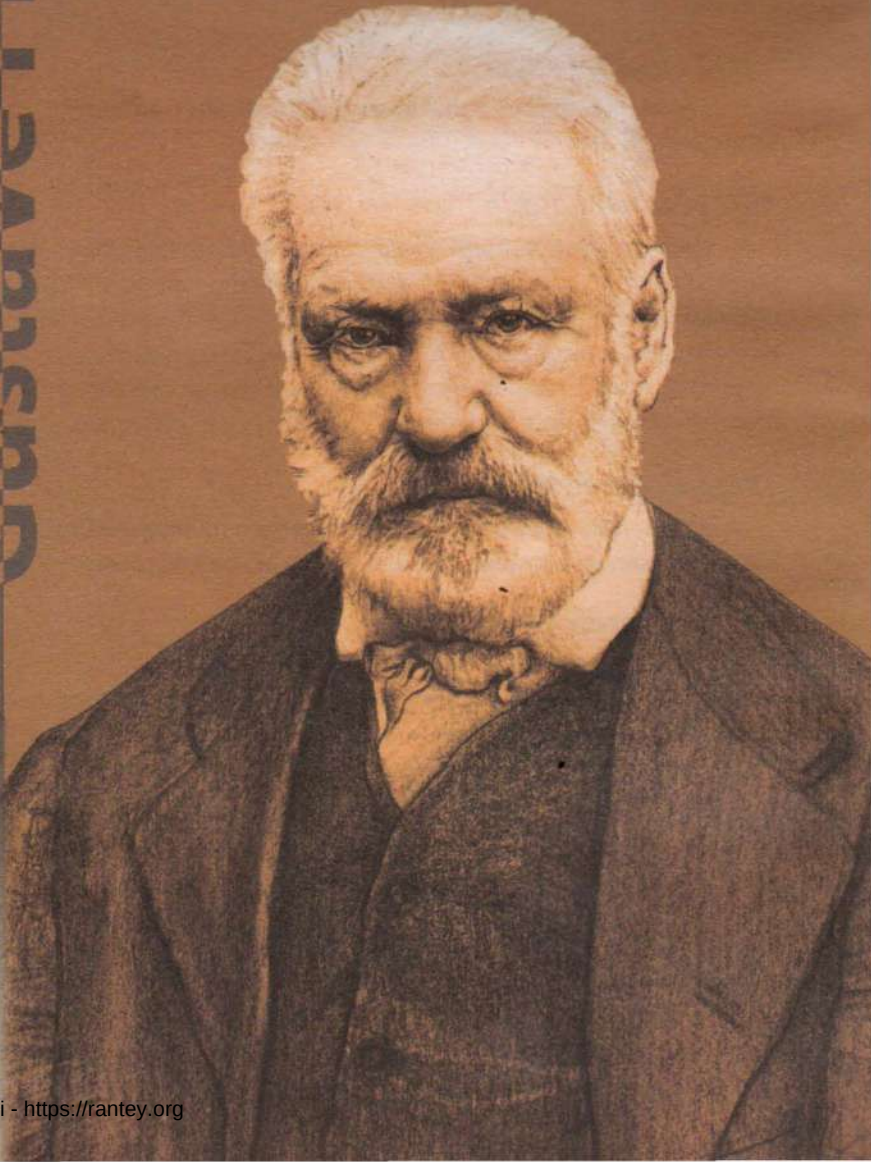
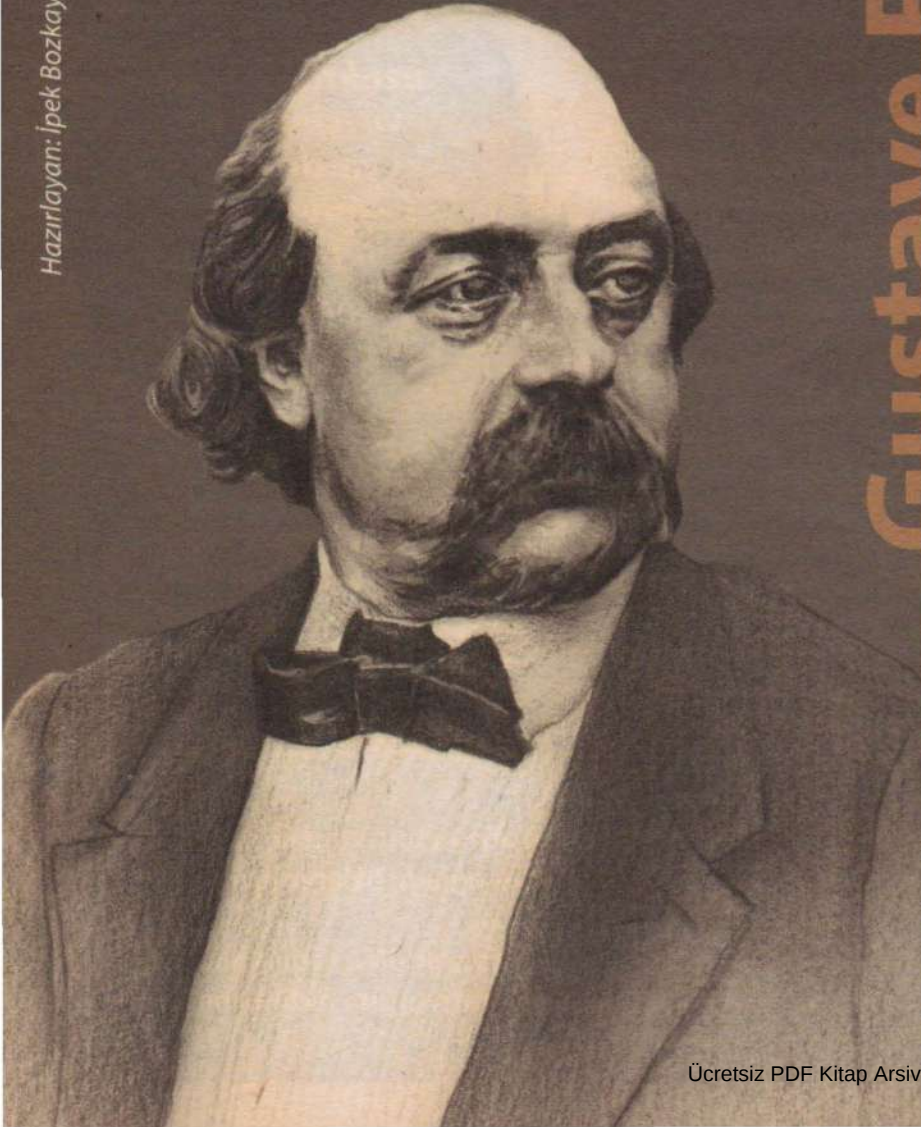
Hugo Esmeralda'nın muamması

Hugo erdemli tavır

Hugo sürgün

Hugo tarihsel yazın

Hazırlayan: İpek Bozkaya

Bodrum Masalı

Kadıkalesi'nde, Peksimet Köyü caminin yanındadır Faryalı'nın oteli. Gösterişsiz tabelasını ilk fark ettiğinizde, öyle eğreti ve halsiz durur ki o ahşap tabela, yağmura, çamura, rüzgara, fırtınaya nasıl dayanıyor meret, diye düşünmekten kendinizi alıkoyamazsınız. Otelin adı "Yıldızlı Otel" dir.

İster caminin yanından isterseniz otelin içinden geçip sahile ulaştığınızda küçük bir meydan karşılar sizi. Muhtarlık, fırın, bir balık lokantası, bir hediyelik eşya satıcısı – kadın kendi elleriyle yapmaktadır sattıklarını ve Faryalı'nın oteli çevreler burayı. Bir de deniz. Buranın manzarası Bodrum yarımadasının en eşsiz manzaralarından biridir.

İşte burada, otelin hemen önüne bir masa yapmış Faryalı bize. Meyhane usulü. Masada benimle beraber Faryalı, Yıldız, Evren, Ateş, Su, Kelebek, Aslı ve Gözde var.

Faryalı, Yıldız'ın eski sevgilisi olduğundan ortamda bitmesiyle ilgili beklentimiz olmayan bir gerginlik baki. Evren de bu gerilimi olduğu gibi tutmaya elinden geleni yapıyor zaten. Bir yanında karısı bir yanında metresi. Çocuklar biraz daha neşeli. Bense biraz hissizim bu noktada. Çocuklar da dahil kimse pek fazla konuşmuyor. Hepsi de sohbet için benden medet umuyor ama ben de konuşmuyorum. Ağzımdan bir şey kaçırırmı diye korkuyorum. Çünkü bütün sırlarını biliyorum.

Kırma zeytinden bir tane atıyorum ağzıma. Zeytin nefis, zeytinyağı da öyle. Bakışlarına kadehimi gülümseyerek kaldırıp karşılık

veriyorum ama onda bile ağzımı açmıyorum.

Bu otelde eskiden, Yıldız'ın babası işlerin başındayken, üçü birlikte çalışırlarmış. Yıldız, Faryalı'ya birlikte o zaman. Evren'in de gözü kızdaymış demek ki. Faryalı, Giritli. Oradan bir yakınlığımız var. Annesinin mezarı Kos'ta. O yüzden buradan İstanköy'e doğru bakarken, gözleri bir başka olur. İki kadeh de içtiyse gizleyemez de. Gizleyemez ama pek kimse bilmediğinden onun içindeki bir anlam da veremezler. Bir ben anlarım bir de Yıldız anlar. Çok sevmişler birbirlerini... Yıldız öfkeyle kalkmış bir gün, Evren'le oturmuş. Bundan böyle üçü de hep eksik kalmış aslında. Faryalı Yıldız'da, Yıldız Faryalı'da bir eksiklik olarak kalmış. Diğer yarını bir yerde bırakmışsın ve hiç geri alamayacakmışsın gibi. Evren de hiç sahip olamadığı aşk duygusunun eksikliğini yanında gezdirmiş. Gözde aşık Evren'e ama yetmemiş elbette.

Çocuklarla birlikte şimdi burada ikinci nesil aşklar büyüyor. Büyük ağaçlar yaşılanıyor biraz daha. Hala aşıklar birbirlerine. Hala nefret ediyorlar birbirlerinden.

En azından Kelebek ve Su, Ateş ve Aslı umarım hayatlarında böyle büyük bir eksiklikle yaşamak zorunda kalmazlar. Katlanılır, yenilir yutulur şey değil bu...

Günbatımının yorgunluğundan bir an gözlerimi kapatıyorum. Açtığımda görüyorum ki hepsi gitmiş. Masada, yalnızım... Kırma zeytinden bir tane daha atıyorum ağzıma...

MEHMET ADA ÖZTEKİN

Bodrum Masalı yakında Kanal D'de

Alper Canıgüz

mete

Can havliyle telefonu açtığımda annem ağlıyordu: "Mete'yi vurdular! Mete'yi vurdular!"

Çocukluğum ve ilk gençliğim Acıbadem'de geçti. Dokuz yaşına kadar, daha aşağı tarafta, Kadıköy'e, sonrasında tepeye doğru, Küçük Çamlıca'ya yakın bir mahallede. Mahalle denen şeyin çocukların oyun ve yaşam alanı olduğu yıllardı. Kadıköy'deki, daha şehirleşmiş diyemeyeceğim ama daha fazla betonlaşmış, "merkeze" daha yakın bir konumdaydı. Belki yeşil alanlara uzaklığı nedeniyle pek futbol falan oynanmazdı; oğlanlar daha ziyade misket, çivi ve savaş oyunlarıyla iştigal eder, kızlar ise ipini atlar, sekseğini oynar, kapı önlerinde laflardı. Orta sınıf, ortalama bir yerdii işte. Babamın ölümünden sonra Küçük Çamlıca'ya taşındık. İki mahalle arasında iki üç kilometrelik mesafe bulunmasına rağmen bir öncekinden epeyi farklı bir yerdii burası. Bir kere, her taraf yemyeşildi. Bizimkiyle birlikte, toplansan üç dört apartman bulunuyordu, onun dışında, sadece bizim mahalle değil, tüm semt bahçeli ve iki, bilemedin üç katlı evlerle doluydu. Bazı evlerin kapısında, geceleri zincirleri çözülen, hayli korkutucu kurt köpekleri nöbet beklerdi.

Bu yeni mahallede beni ilk şaşırtan, meyve ağaçları olmuştu. Türlü türlü erik, elma, armut, kiraz, vişne, ayva, dut ağaçları ve hatta çilek tarlaları... Yani normalde sadece manav ve pazarcı tezgahlarında gördüğüm bu meyvelerin ağaçlarda yetiştiğini duymuş idim ve fakat hakikaten öyle olduğunu görmek, her birini ayrı ayrı tanımak mucize gibi bir şeydi. Bazı komşularımızın mandırası ve kümesleri mevcuttu; süt, yumurta, tereyağı gibi malzemeler buralardan, çok da uygun fiyatlarla temin edilmekteydi. Tepeden esen tazeleyici rüzgar, tertemiz hava, Küçük Çamlıca'daki çeşmeden doldurulup getirilen "İstanbul'un en güzel suyu" ve bilhassa da ilkbaharda ortalığı kaplayan harikulade çiçek kokuları... **Hasılı, birçok açıdan, en fazla mahalle savaşları öncesinde kaydığımız katran kazanlarıyla hatırladığım diğer sokağa kıyasla bir cennetti bu yeni geldiğimiz yer.**

Bunlar tabii iyi hoş da, bir çocuk olarak, yeni mahalledeki arkadaşların "ne ayak" olduğu benim için daha bir önem taşımaktaydı. İyi, hoş,

delikanlı çocuklara benziyorlardı hepsi. Oyun söz konusu olduğunda farklı yaş grupları arasındaki geçişkenliğin eski mahalleye göre çok daha güçlü olduğunu fark etmiştim. On dört, on beş yaşındaki çocuklar dokuz, on yaşındakilerle birlikte oynayabiliyorlardı. Ara sıra hırlaşmalar olsa da çocuklar arasında fazla bir kavga, gürültü kopmuyordu ve "mahalle savaşı" kavramı, onlar için, o güne kadar meyve ağacı denen şey benim için neyse onun gibi bir şeydi. Etrafta çok sayıda boş arsa vardı ve futbol, basketbol gibi sporlar revaçtaydı. Keza saklambaç, istop ve hatta yakar top... Peki tamam. Fakat! Yahu bunlar, bildiğin, kızlarla voleybol maçı yapıyor, ip atlıyor, evcilik oynuyor ve aman tanırım... hatta akşam saatlerinde onlarla karşılıklı sohbet bile ediyorlardı! Yeni arkadaşlarımla kaynaşmam pek uzun sürmemişti. Üstelik kabul etmeliyim ki, futboldan ziyade yakar top, ip atlama ve dedikodu konularında becerikliydim. Dahası çocuklar, bazısını okuduğum bazısını uydurduğum maceraları dinlemeye de bayılıyorlardı.

Üstelik sadece yaşitlarım değil, kendimden büyükler de!

Tanırım nasıl mutluydum. Zeki, çevik ve aynı zamanda ahlaklıydı yeni dostlarım.

Arsalar çocukların değil, iş makinelerinin oyun alanı; şehirler insanlara değil, binalara ait; komşularımız dostlarımız değil, tehdit unsuru.

O zamanlar bilmiyordum tabii ama şimdi düşününce fark ediyorum ki, muhafazakar ailelerin sayısı bir önceki mahalleye göre daha fazlaydı. "Seküleri, Almancısı, esnafı" da eksik değildi ama. Her türden insan mevcuttu. **Koşup, yorulup, soluğu kimin bahçesinde aldıysak o çocuğun annesi karnımızı doyurur, yara beremizi tentürdiyotlardı.**

Yetişkinler arasında da akşam ziyaretleri yaygındı zaten; bildiğim kadarıyla herkes birbirini tanır, sever, sayardı. Albay'ın bahçesine de, Hacı Amca'nınkine de hiçbir ayırım gözetmeden dalıp, meyve ağaçlarını yağmaladığımız, yakalandığımızda da hepsinden "etnik, siyasi ve sınıfsal konumumuzdan bağımsız," eşit sopa yediğimiz güzel günlerdi yani...

Annem hâlâ orada oturuyor. Sık sık eski komşularımız, mahalle arkadaşlarımız hakkındaki bilgilerimi günceller. Ben de böylece Nezaket Hanımlar'ın Bolu'daki yazlığı sattığını, Salim'in ikinci çocuğunun dünyaya geldiğini, Levent'in terfi ettiğini, Mete'nin muhtar olduğunu ve hepsinin bana çok selamı olduğunu öğrenirim. Eski mahalleye yaptığım ziyaretler sırasında yavaş yavaş, bahçeli evlerin yerini yüksek binalara bıraktığına, caddelerin genişlediğine, yol kenarında kafe ve pastanelerin açıldığına, Acıbadem'in bir "B kategorisi" Bağdat Caddesi'ne dönüştüğüne tanıklık ettim. Yine de, çok ender, hafif bir esintinin burnuma o tanıdık çiçek kokusunu taşıdığını ayırımsıyorum. Koku hafızasının, en güçlüsü olduğu söylenir. O sebepten olacak annemin yaşadığı o mahalle bende hâlâ güzel hisler uyandırır, oradayken emniyette olduğumu hissederim.

15 Temmuz gecesi, herhalde dünya darbeler tarihinde bile ayrı bir vahşet sayfası oluşturan o korkunç saldırı gerçekleştiğinde gayri ihtiyari, kızımı alıp annemin evine kaçmayı düşündüm. Can havliyle telefonu açtığımda annem ağlıyordu: "Mete'yi vurdular! Mete'yi vurdular!" Darbeciler, Telekom'u ele geçirmeye çalışırken kalbinden kurşunlamışlar Mete'yi. Söyleyecek bir şey bulamıyorum. Hakikaten başka bir yer artık burası. Arsalar çocukların değil, iş makinelerinin oyun alanı; şehirler insanlara değil binalara ait; komşularımız dostlarımız değil, tehdit unsuru. Hoşgörü zafiyet, merhamet budalalık, elinin kiri diye bildiğimiz, alınının akı artık. Kızıma bakıyorum; meyve ağaçlarını tanımıyor, sonik patlamanın ne olduğunu biliyor. Kalbim kurşun gibi ağır, çocukluğunda mahalle savaşı nedir bilmeyen arkadaşım kalbinde bir kurşun, yatıyor.

Rıdvan Akar

9 canlı canavar

27 Mayıs 1960...
22 Şubat 1962...
20 Mayıs 1963...
9 Mart 1971...
12 Mart 1971...
12 Eylül 1980...
28 Şubat 1997...
27 Nisan 2007...
ve 15-16 Temmuz 2016...

Ne çok değil mi? Her biri 70 yıllık demokrasi tarihinin kırılma noktaları. Bir türlü adına "demokrasi" denilemeyen bu ülke rejimine, "demokratikleşme süreci" denilmesinin müsebbibi ve/veya halaskarlardan kurtulamayan bir bahtsız ülkeye giydirilen deli gömleğinin tarihi.

Aslına bakarsanız "devleti koruma ve kollama" görevini "durumdan çıkarılan bir vazife" olarak gören bir zihniyetin, halk/millet/vatandaş/yurttaş tehlike olarak algılamasının özeti de diyebilirdik.

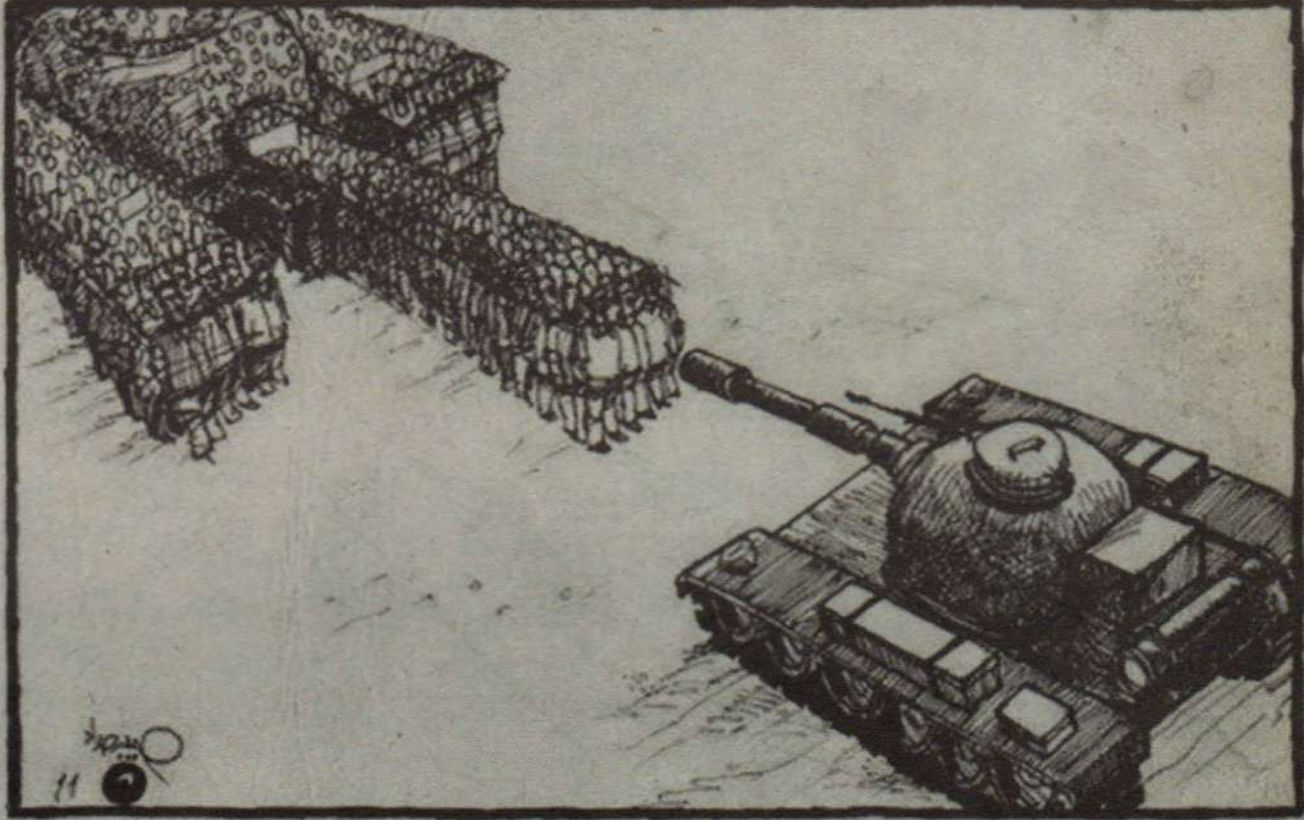
Toplamda 9 kez kamuya malolan bu cuntalar kimi zaman "müdahale" kimi zaman "muhtıra" kimi zaman da "ihtilal" olarak anıldı. Bunlar dışında kurulan, dağılan, planlanan ya da açığa çıkartılanların sayısı bir o kadar daha vardı. Kimi DP'yi korumak için kimi Atatürk İlkeleri, kimi de daha milliyetçi bir Türkiye için harekete geçmiş ancak kuvvadan fiile dönüşmeden akamete uğramıştı.

Ülke gündemini işgal eden bu cuntaların çok önemli bir özelliği vardı. Bu darbe/darbe girişimleri doğrudan düşmanını seçmiş ve süngünün ucunu hedefine yöneltmişti. Ölenler darbenin "mukaddes" ideali uğruna ölmesi gerekenler ya da can verenlerdi. 27 Mayıs cuntasının hedefi olan Demokrat Parti liderlerinden 3'ü "devletin bekası" uğruna öldürülecek. 12 Mart Cuntası'nın "memleketi aşırı cereyanlardan ve anarşist bölücülerden" kurtarma idealinin sonucu ise 3 devrimcinin asılmasıyla sonuçlanacaktı. 12 Eylül "bir sağdan bir soldan" mantığıyla "Atatürk İlke ve İnkılapları" uğruna darağaçları kurmuştu. Yani cunta kimi düşman görüyorsa, o zarar görüyordu.

Bu sürecin istisnası 20 Mayıs 1963'te Talat Aydemir ve Fethi Gürcan'ın önderliğinde gelişen darbe girişimidir. 22 Şubat 1962'deki darbe girişiminde başarısız kalan ama yine de pazarlık masasından can güvenliği ve özgürlüğüyle kalkan Talat Aydemir ve arkadaşları 2. defa yine aynı suda yıkanmak istediklerinde Türk Silahlı Kuvvetleri'nin 27 Mayıs darbecilerine bağlı çoğunluğuyla çatışıyor ve 8 kişi ölüyor, 26 kişi yaralanıyordu. Ölümünün büyük çoğunluğu darbeci/darbe karşıtı birlikler arasındaki çatışmada ve hava kuvvetlerinin darbecilere dönük sortileriyle yaşanmıştı. Yani doğrudan halka dönük bir tasarruf söz konusu değildi.

15-16 Temmuz Darbe Girişimi'nin yukarıda anılan tarihi süreçlerden üç önemli farkı oldu.

Darbeciler doğrudan ilk kez halkın direnişiyle püskürtüldü.
Darbeciler ilk kez halka karşı silah kullandı.
Darbeciler ilk kez Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni bombaladı.
Geçmişte darbeler yaşanmış ancak halk darbeler karşısında seyirci

kalmıştı. Edilgendi. Taraf olduğu insanlar (DP'liler, Devrimciler, Ülkücüler vb.) darbecilerin hışmına uğradığında duyulan suçluluk duygusu hüznle anılmış ancak kitleler inandıkları kişi ve değerleri savun(a)mamıştı. 15-16 Temmuz'da ilk kez halk "sokağa çıkın" çağrısına yanıt verdi. Uçaklar, tanklar ve mitralyözler kalabalıklar karşısında etkisiz kaldı.

Cuntaların hiçbirisi doğrudan halka karşı silah kullanmamıştı. Vurguladığımız gibi düşman olarak gördüğü mahfillere dönük bir şiddet kullanmıştı. Bu defa ilk kez "durun çocuklar, ne yapıyorsunuz" diyen sıradan siviller mermilerle biçildi. İlk kez darbeciler "mukaddes ideali" kitlelerle buluşturma zahmetine bile katlanmadan, silah ve kaba kuvvetle kitleleri "ikna etmeyi" seçti. Geçmişte yaşanan bütün darbe ve girişimlerinde "Gazi Meclis'e zarar vermek hiçbir cuntacının aklından geçmemişti. 1973 Cumhurbaşkanlığı seçiminde olduğu gibi Meclis'in üzerinden savaş uçakları uçurulmuş ya da darbe sonrası o sıralar haki renk tarafından işgal edilmiş ancak milletin iradesini temsil eden o makamın tahrip edilmesine dönük bir tecavüzde bulunulmamıştı. 15-16 Temmuz Darbe Girişimi Meclis'in dokunulmazlığına bombalarla saldırmıştı.

15-16 Temmuz Darbe Girişimi yukarıda anılan darbeler tarihinin 9. kilometre taşı olarak yerini aldı. Ancak ilk kez darbeye karşı çıkan halk, kendi güç ve iradesini ortaya koydu. Ülkenin demokrasisinin güçlenmesi için atılan en tarihi adım olarak anılmayı hak etti. Bu darbe girişiminin akıttığı kan ve yaşattığı acıların tek tesellisi bu tarihi gerçekliktir.

Ancak çoğulcu, katılımcı, demokratik, çok kültürlü, inançlara saygılı, çağdaş bir ülke ve demokrasi idealini savunanlar açısından, darbenin püskürtülmesi sonrası yaşananlara ilişkin pek çok soru işareti var. Darbecilere karşı geliştirilecek refleksin yaratacağı siyasal iklimin sonuçları şimdiden kaygı verici ipuçları veriyor. Halkın diğer yarısının bu defa da ceberut bir rejimin mağduru olma riski giderek belirginleşiyor.

Ancak şimdi susalım. Kaygılar başka bir yazı konusu olsun. Susalım ve 9 canlı cuntacı zihniyetin dokuzuncusunda canını alan ama bu uğurda canını veren insanları saygıyla analım...

Sema Kaygusuz

babanı teslim et, öyle gel

Çizim: Hülya Özdemir

Yüreğim ağzıma gelir
ne zaman gökkuşağı görsem
Hayatımın başında böyleydi
Şimdi de böyle
Yaşlandığımda da böyle olsun
Yoksa bırakın öleyim!
Çocuk babasıdır insanın
Dilerim
doğanın imanıyla
birbirine bağlanır günlerim.

W. Wordsworth

Ben babamı yerim. Dilim dilim, tane tane fikre böler, kabuğunu soyar, çekirdeğindeki iç'e kadar ileri giderim. Herkese de yediririm babamı. Çünkü sadece benim babam değildir benim babam. Şu bıyıklı dünyanın kabuğundaki azot gibi bütün canlı dokularda bulunan kalın bir kavram, devasa bir zihniyettir. Nefes alıyorsa zaten, bir de üstüne ortaya salıyorsa nefesi, hiçbir şey

ama hiçbir şey sadece benim değildir. Hele ki babam... hemen herkesin meselesidir.

Baba soyuttur. En başta tekinsiz, sonra buyurgan, bitmeyen hasret, tüketen bıkkınlık, kimi zaman gariban kimi zaman kahraman, çokça kollayan, ama en çok Kronos gibi evladını hınçla ısırın mevhumdur. Onun içeriğini şu illetli kültür doldurur.

Baba iletkendir. Memura adınızı yazdırıp kütüğünüzü çıkarır. Sizi devlete ihbar eden en yakınınızdır. Baba bilgisizdir. Çoğu zaman bilmez baba olduğunu. Ne vakit kadın derse ki "bebek" o vakit kelimeyle gebe kalır. Kadının batınındaki fetüs kellesinde taşır. Aksi gibi kellesinde hiç doğmayabiliriz onun, kellesinin içinde ölebiliriz de. İşte bütün bu haller yüzünden ben babamı yerim. Lokma lokma fikre böler sohbet ettiğim her mahluka pay ederim.

Ben babamı derim. Babasının zihniyetini delik deşik edenlerin, babasını soyutladıkça kaybedenlerin, kaybetmeyi göze alanların sözüne biraz daha güvenirim. Horlamadan, acımadan, nefret duymadan ya da, babasını ulu orta hem de herkesin önünde düşünenleri önemserim. Çünkü anlarım ki

sorumluluk alan erişkin bireylerdir onlar. Tutunacak büyük büyük adamlara, büyük büyük efsanelere ihtiyaçları yoktur. Soy zinciriyle övünüp, kabileden yer kapmaya kalkışmazlar. Mülkiyet hırsıyla cemaatlere sırnaşmazlar. Babasal olan her şeyden kuşku duyarlar. Nihayetinde onların da kellesinde vardır bir baba. Gelgelelim küçük bir babadır onlarınki. Sadece ferasetiyle değil aynı zamanda bütün suçu ve ayıbyla uzaktan tanıdığı o en yakın akraba, ense köklerinde oturmaktadır.

Ben işte böyle kendi babamı dile dile, en çok babasını örtbas etmeyenleri severim. Anselm Kiefer mesela. Yüzyılın en harika ressamlarından ve obje sanatçılarından biri. Yeni Sembolizm akımının bu ihtişamlı ressamı Anselm hiçbir zaman Faşist Almanya'nın oğlu olmadı. Savaşın yıkıntıları içinde büyük büyümeyen sanata geçiş yaptı. Ondaki coşkun yaratıcılığın sebebi zihinsel piçliği yüzündendir bence. Bir oğul olarak değil piçleşmiş bir yaratıcı, döllemesiz bir benlik olmaya niyetli bir sanatçı olarak karşımıza çıkar. Külden, bakırdan, kil, kurşun ve samandan resim yapar. Ama en önemlisi zihnindeki o ırkçı atasının kanından resim yapar.

Anselm Kiefer'in yaptığı ilk işler, sanat okulunda bitirme ödevi olarak başladığı, daha sonra geliştirerek dizi haline getirdiği Besetzungen (İşgaller) adlı fotoğraf çalışmasıdır. Ayaklı bir küvetin üstünü kalın camla kapatarak tuhaf bir kürsü tasarlar. Daha sonra babasının üniformasını giyinerek kürsüye çıkar ve Nazi selamı verir. Herhangi bir Nazi selamı değildir onun verdiği poz. Gerçekleşme ihtimali olan korkunç bir geleceğin şapşal görünümüdür. Fotoğrafta

Nefes alıyorsam zaten, bir de üstüne ortaya salıyorsam nefesi, hiçbir şey ama hiçbir şey sadece benim değildir. Hele ki babam...

atasını/babasını taklit ederek elindeki tarih trajedisini budala bir komediye dönüştürür. Özdeşim kurduğu çılgınlığı parodileştirmekle kalmamış, aynı zamanda kendi aidiyetini söküp çıkararak kendini yeryüzüne yeniden ekmiştir. Faşizm onun karanlığı değildir artık. Bir bakıma Alman faşizminden kopuşunun kaynağıdır. Ari Alman ideolojisiyle hesaplaşırken bir Nazi'nin utanç dolu zürriyeti olmak yerine, muzip, meraklı, yaratıcı bir evlat olarak babasına babalık

eder. Evet Wordsworth'ün dizesindeki gibi, çocuk babasıdır insanın.

Böylece Almanlık çok daha derin bir şey olur Anselm'in dünyasında. Kültüründeki Yahudiliğin, Gnostiklerin, Alman mistisizminin, Kabala'nın derinliklerine iner, İbranice düşünür, Paul Celan şiirini resimler, Ingeborg Bachmann ile kardeşleşir. Felaketten yılmış Alman'a, kültürün içindeki çoğulluğu ekleyerek yeni bir benlik teklif eder. Onun bu denli yaratıcı ve çarpıcı bir ressam olmasını sağlayan işte bu ahlaki seçimdir. Babaya sırtını dönmez Anselm, tersine gözünün içine bakarak onu yansıtır. Üretir. Türetir. Tashih eder. Hakikate mıhlar. Özgün söze böyle erişir.

Ben bunları niye dedim? Bizim buralarda kahraman baba anlatısından geçilmiyor diye. Hiç soykırım olmamış, hiçbir yer yağmalanmamış, cüntacı subaylar yönetime el koymamış, emniyette kimse işkenceye uğramamış, kadınlar satılmamış, çocuklar tecavüze uğramamış gibi, niyeyse herkesin babası aslanlar gibi yiğit, çocukları için el pençe, biraz huysuz ama iyi, ekmeğinin peşinde, en kötüsü alkolik, o da ne yapsın derdinden, içine kapanık hüzünlü babalar. Söz konusu babalık olunca fail dediğin heyula tuz gibi ekmeğe karışıyor. Zihninde kimsé teslim etmiyor babasını. Öve öve bitiremiyorlar babayı. Siyah beyaz bir fotoğrafta yarım bir gülümseyişle toz tutmasın istiyorlar. Halbuki dilim dilim dilmeliyiz babayı, kabuğunu soyup çekirdeğine kadar ileri gitmeliyiz. Ortalıkta evladından utanmayan bunca baba varken, biz sadece evlat, biz sadece evlat değiliz.

AKGÜN AKOVA

ÇÖPE ATMA DURAĞI

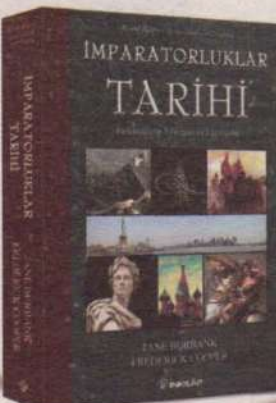
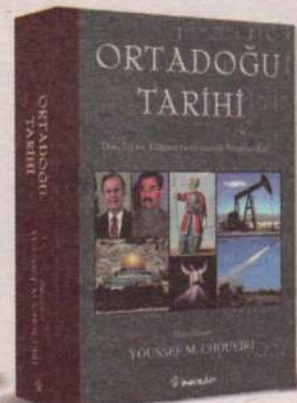
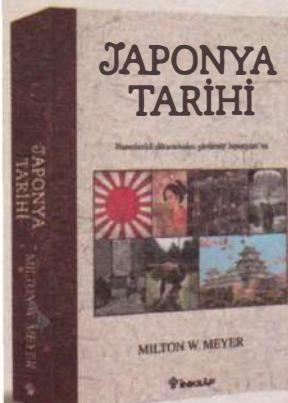
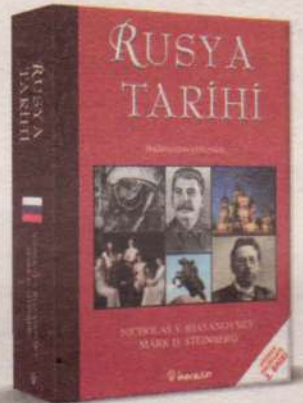
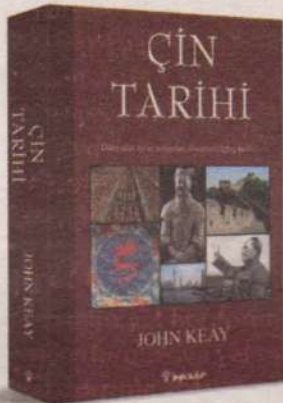
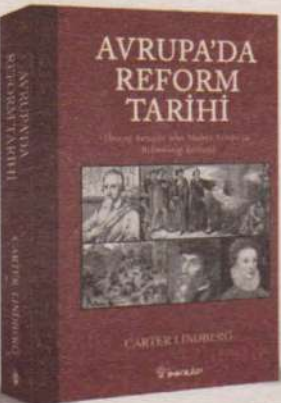
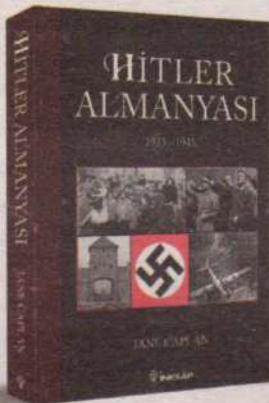
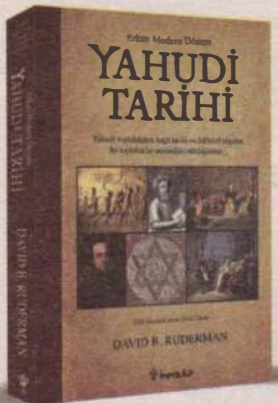
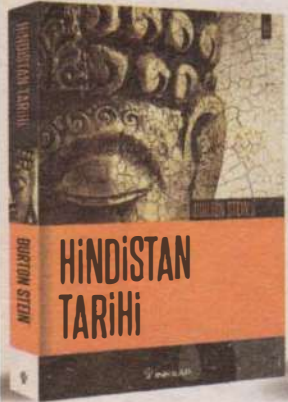
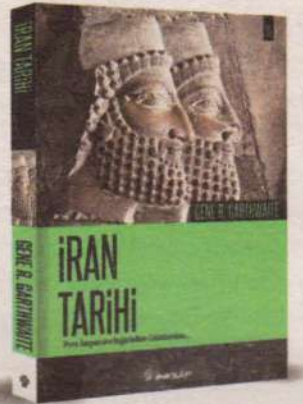
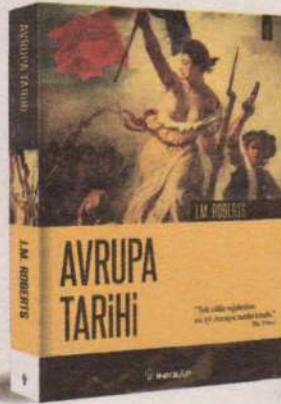
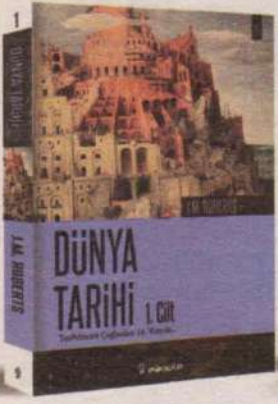
"aşk şiirleri yazacak bir bilgisayar programı üzerinde çalışıyoruz" diyor dev şirketin CEO'su böbürlenerek
"yakında süreceğiz piyasaya, önceden yazılanlar toptan çöpe gidecek" sıkılıp fırlatılmış limon gibi bakıyorum televizyon ekranına
"Daha önce yazılan aşk şiirlerini niye çöpe atırıyorsunuz?" diye sormuyor spiker gözlerinden sevgisizlik akan adama
ağız bir karış "enter", hayranlıkla dinliyor teknoloji tüccarını
"Göge Bakma Durağı yok mu artık yani" demiyor
"Sisler Bulvarı", "Üvercinka", "Saman Sarısı" yok mu ya "Üç Kez Seni Seviyorum Diye Uyandım" o da mı çöpe

Freud'a sorma gereği bile duymuyorum sevgilim bu adama birileri çok kötü davranmış çocukken saçlarını okşayıp hiç "aferin oğlum" dememiş babası "kilidi açılmış bir öpücüğü" bile olmamış ıssız adasına atmışlar kanatlarını kırıp kırlangıçları çitirtirlerle dolu öyküler okumamış Sait Faik'ten okutsalar da işlememiş içine belli ki fark etmemiş şiirle seviştiğini kuytuda esen rüzgarın kimseden "bir meleğin yüzüne benzeyen bir mektup" almamış bavuluna irili ufaklı güneşler yerleştirip hiç çıkmamış yola obruk alıp uçurum satıyor o yüzden şimdi para dağlarıyla doldurmaya uğraşıyor ruhunun mağaralarını kalbindeki derin boşlukları bilgisayar programlarıyla ve 0101010101'lerle ele geçireceğini sanıyor duygularımızı

sevgi sahibi olmadan güç sahibi olmak böyle yapar adamı kendini dünyanın başlangıç noktası sandırır aslan avcısı zannettirir dağları "delete" edebileceğini düşündürür yeryüzünden unutturur sevginin iki kişilik olsa da herkesin olduğunu

bu konuşmalardan anladığım şu ki sevgilim dünyanın en önemli işi çöp karıştırıcılık olmadan önce yazabildiğim kadar aşk şiiri yazmalıyım sana ve düşlemeliyim bir gün yollar yolcuları ezmekten vazgeçtiğinde sabahın sandalyesinden kalktığına kara bulutlar kopuk düğmeler ipliklere geri döndüğünde nefes almaya başladıklarında sokak lambaları silahlar susup yalnızca sevgi fır döndüğünde yeryüzünde birileri sana yazdıklarını bulup okur belki ve dilerim gülümseyerek koyarlar kalplerinin posta kutusuna

TARİH ÖNCESİ ÇAĞLARDAN BUGÜNE BİR BELLEK ARŞİVİ...

 INKILAP

İSTANBUL / Merkez Yeniboşna • İSTANBUL / Sanal Mağaza • İSTANBUL / Fatih Historia • İSTANBUL / Avcılar Pelican Mall • İSTANBUL / Levent Metrocity
İSTANBUL / Acarkent Coliseum • İSTANBUL / Bahçelievler Metroport • İSTANBUL / Beykent Perla Vista • İSTANBUL / Ataşehir Migros • İSTANBUL / Çağaloğlu Sirkeci
İSTANBUL / İNKILAP KIDS Acarkent • ANKARA / Atlantis City Avm • İZMİR / Balçova • İZMİR / Çiğli • BURSA / Nilüfer

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

www.inkilap.com

 [facebook.com/inkilap](https://www.facebook.com/inkilap)

 twitter.com/inkilap

 [instagram.com/inkilap](https://www.instagram.com/inkilap)

Can Dünder

iyiliğin nihai zaferi için...

Kemer kamçılarının kızarttığı çocuk sırtlarının, okşanmış evlat başları karşısındaki mağlubiyetidir bu... Öfkenin, sevgiyi meydanlardan kovuşturur.

İnsana dair algılar ikiye ayrılır:
"İnsan iyi yaratılmıştır, koşullar onu kötü yapar" diyenler...

"İnsan vahşi güdülerle doğar, zamanla ehlileşir" diye düşünenler...

Ben, ilkinin yakını.

İnsan ömrü denilen şeyin, bir masumiyetin kirlenme süreci olarak da okunabileceğine kaniyim.

Masum bebeği, içine doğduğu aile, ev, semt, şehir, ülke, dünya koşulları alır, kundaklar önce... Kulağına sevginin masallarını üfler veya nefretin sütüyle emzirir onu...

Duadır içittiği veya beddua...

Önüne bırakıldığı televizyondan önyargıları öğrenir; mahalleliden kaygıları, sınırları, kuralları, şablonları...

Bunlarla öğütülür, büyütülür.

Sevilip okşanır ya da dövülüp horlanır.

Doyurulur ya da aç bırakılır.

Gittiği okulun veya ibadethanenin hocasının tedrisinden geçer. Öğrenir ya da cahil kalır.

Ve sonra, bir üretim bandının üzerinde bilinçsizce kayarak sisteme katılır.

Artık topunu, harçlığını, derdini paylaşan ya da hepsini kendine saklayan biridir.

Cömert ya da cimri, temiz veya kirli, kötü yahut iyidir.

"Karakter" sandığı, "Ben böyleyim" bahanesine sardığı şey, büyük ölçüde o girişteki üretim bandının eseridir ve bebeğimiz, ömür boyu onun esiridir.

Dikenli bir kundakta yetiştirse ve o dikenin iğnesini, güçle, parayla,

iktidarla bile diyse, zamanla kapkara bir denizkestanesine dönüşür; her dokunduğunun canını yakar.

Huzurlu bir kucakta büyüüp intikam yeminleri yerine mutluluk ninnileri dinlediye, kötülüğün tahakkümü karşısında ürkek bir kaplumbağa gibi siner, huzurlu kabuğuna çekilir.

İyinin yegane kötülüğü kendinedir çünkü; kötünün yegane iyiliği kendine...

Böyle sınıflandırdığıma bakmayın; bir Diyarbakır karpuzu gibi ortadan ikiye ayrılmaz insanlık... İnsanların içinde iyiler ve kötüler olduğu gibi, insanın içinde de iyilik ve kötülük vardır.

Kızılderililerin dediği gibi, **"Yol boyunca içindeki iyi köpekle kötü köpek kıyasıya çatışır. Siz hangisini daha çok beslerseniz, o kazanır."**

Sevgi, iyiliğin gıdasıdır; nefret, kötülüğün...

Bir annenin okşayan eli, günün birinde tüm yerküreye sevgi yayabilir.

Bir baba dayağının ruhta açtığı yaranın izi ise, gün gelir, bütün insanlığı dayaktan geçirme ihtirası şeklinde filizlenir.

Ne çare ki, iyi köpek, kötü köpek kadar güçlü ve onun kadar zalim değildir.

Onun yegâne kötülüğü, kötülük yayılırken sessizce seyretmesidir.

Kalabalıklar, duvarları kötülüğün rengini boyayarak yollara çıktığında küser iyilik; renginin solduğuna, soyunun

kurduğuna inanır; boynunu bükür.

Hep önlemeye çalıştığı bu belanın nasıl böyle sinsice büyüüp kök saldığına ve nihayetinde hayatı onun elinden aldığına şaşar.

Kemer kamçılarının kızarttığı çocuk sırtlarının, okşanmış evlat başları karşısındaki mağlubiyetidir bu...

Öfkenin, sevgiyi meydanlardan kovuşturur.

Kötü, kalabalıklaşınca öyle güçlü, öyle gürültülü yüklenir ki, iyiliğin sesi çıkmaz, çıksa da duyulmaz olur.

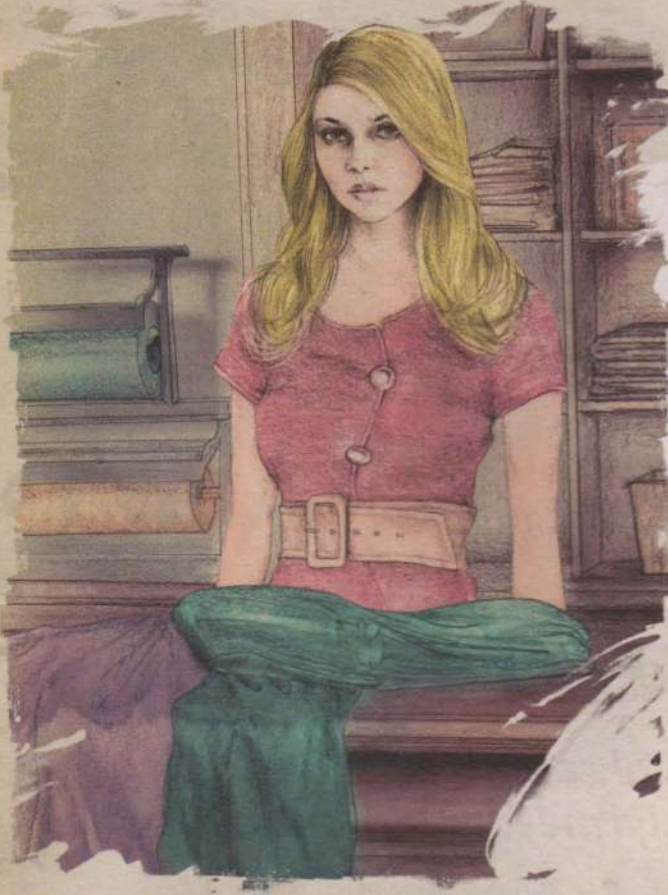
İşte en çok böyle zamanlarda, kavganın "şucularla bucular" arasında değil, özünde "iyilikle kötülük" arasında olduğunu anlamaya, kötülüğe direnirken iyiliğin kötü gün dostu olmaya, onun sesini duyurmaya, iyileri besleyip çoğaltmaya ihtiyacımız var.

Nefret, kahraman postu içinde iyilik abidesi edasıyla iktidara yürürken, sevgiyi, "Ölüm... ölüm" diye haykıran kalabalığın ayağı altından çekip almamız ve o kalabalıkları da kurtaracak bir çare olarak toplumun önüne koymamız lazım.

Kötülere şefkat aşlamak mümkün değil artık; bari iyilere sahip çıkalım, iyiliğin safında bir arada duralım.

Sırtındaki dayak izlerinin acısını başka sırtlardan çıkarmak isteyen bir hırs ve tüm farklı sesleri bastırmaya azmetmiş bir gürültüyle, tek renk bir ordu halinde üstümüze gelen kötülüğü savuşturmanın başka yolu kalmadı.

görmüş kadar olduk

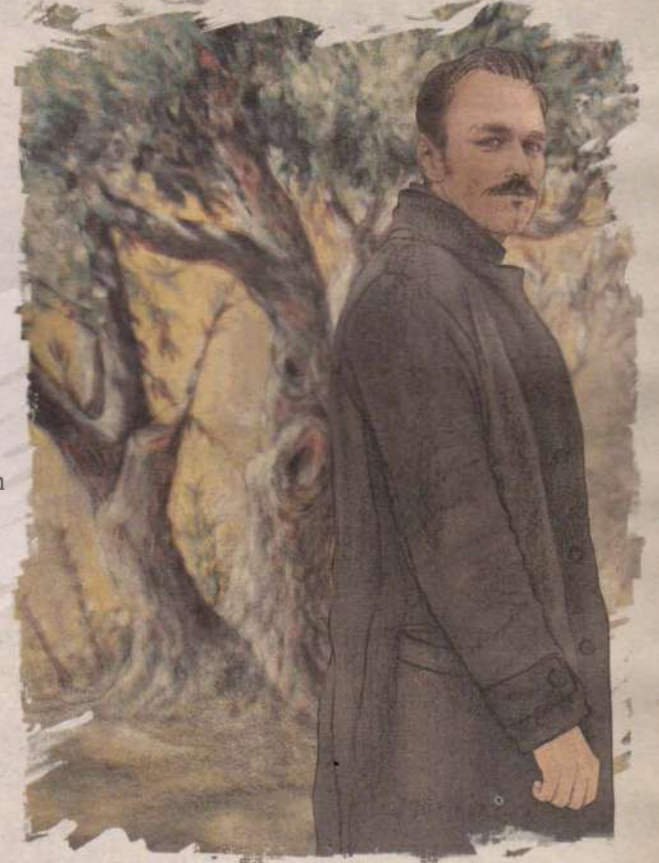
“Hayatımın en mutlu anıymış, bilmiyordum.”

18 yaşında çok çekici bir genç kız. On altı yaşındayken yaşı büyütülerek güzellik yarışmasına katılır fakat kazanamaz. Nişantaşı'nda Şanzelize Butik'te tezgahtarlık yapar. Nişantaşı Kız Lisesi mezunu, üniversite sınavına hazırlanmak için Üstün Başarı Dershanesi'ne gider. Sarı boyalı uzun saçları, ince beli, bal renginde uzun incecik kolları, güzel bacakları, güzel vücudu, hüznü gözleri, harika dudakları, kadife yanakları, uzun ve düzgün bacakları, incecik gövdesi var. Teninin rengi sağlıklı Akdeniz teninden bir derece daha açık. İnce kemik yapısı ve omuzlarının kırılganlığı ile hareketleri çabuk ve zarif. Çekici ağzını bütün yüzüne yayarak konuşur. Onun çalıştığı butiğin önünden geçen herkes biraz yavaşlayıp içeri bakar. Akıldan hiç çıkmayan bir güzelliği var.

Kemal Basmacı'ya dünyadaki küçük müzeleri tek tek gezdirip onun eşyalarından bir masumiyet müzesi kurduran bu kişi kim mi?
56 Chevrolet'yi yüz beş kilometre hızla yüz beş yıllık çınara sürüp ölen Orhan Pamuk'un Füsün'u.

“Saadet, hayatı olduğu gibi kabul etmektir.”

Etem Ağa'nın öz oğlu. Kaymakam Selâhattin Bey'in evlatlığı. Sarı benizli, çelimsiz, zayıf fakat kuvvetli ve dayanıklı. Vahşi, soylu, romantik doğa adamı. Hasımlarını ürküten onun kuvveti ve cesaretinden ziyade hiç kaybolmayan sükuneti ve kendisine olan sonsuz güveni. Köyde anası babası katledildikten sonra şehirde Kaymakam Bey'in evinde büyür. Okulu sevmeyiz. İri kahverengi gözleri, kısa kesilmiş siyah saçları var. Elinin baş parmağı eşkıyaların köyü bastığı gecedan beri kesik. Çizmelerini ve aba ceketini giyerek her sabah zeytinliğe giden bu dikbaşı, mağrur, laf anlamaz kişi Sabahattin Ali'nin Kuyucaklı Yusuf'u.

“Hangi günü gördük akşam olmamış.”

Değirmenoluk köyünden Sefil İbrahim ve Döne'nin tek oğlu. Küçük yaşta yetim kalmış. Yüzü ufacık, kupkuru bir yüz. Anca on birinde gösterir. Gözleri kocaman kahverengi. Büyük usta şöyle betimler onu: “Boy atamadı. Omuzları, bacakları gelişmedi. Kolları, bacakları kuru birer ağaç gibiydi. Kupkuru. Avurdu avurduna geçmişti. Yüzü esmerdi. Gün yanığı esmeri. Ona şöyle alıcı gözle bakınca o meşeler mutlak akla gelirdi. Kısa, küt... Toprağa meşe gibi sağlam yapışmış. Her bir yanı sert, keskin. Yalnız bir yerinde bir yercisinde bir tazelik kalmış. Dudakları çocuk dudakları gibi pembe pembe... Çocuk dudakları gibi incecik kıvrılıyorlar. Dudaklarının kenarında her zaman, bir gülümseme durur gibi... Acılığına, sertliğine yakışır.”

Halkın kendisine ihtiyacı olduğunu düşündüğü için eşkıyalığı seçen, köylüye zulmeden ağaları öldüren, haksızlıkları önleyen bu soylu eşkıya Yaşar Kemal'in İnce Memed'i.

İlber Ortaylı

1876'dan 2016'ya darbeler tarihi

Kapıkulu ayaklanmalarını saymazsak halk dilinde “askeri darbe” diye tabir edilen ordunun sivil yönetime müdahalesi ya da girişimi tarihi 1876'da Abdülaziz'in devrilmesinden başlayan ve ne yazık ki günümüze kadar uzanan bir dönemdir.

Tarihimizde hem siyasilerin hem de halkın dilinde “askeri darbe” dendiği zaman ilk etapta akla II. Meşrutiyet dönemi gelir. Bu döneme dair “askeri darbe” dediğinizde ilk yaygın teşkilat olan ama suret-i kat'iye demokratik bir parti yapısı teşkil etmeyen, daha çok Balkan komitaları tipinde yaygın bir örgüt olan İttihat ve Terakki'nin faaliyetleri anlaşılır. İttihat ve Terakki'nin sadece bizim tarihimizde değil, bütün Ortadoğu tarihinde çok önemli etkileri olduğu da açıktır. Siyasi misyonunu her şeyin önüne koyan insanların oluşturduğu bu hareket birçok Arap aydınını etkilemiştir. Mısır'da, Lübnan'da ve daha birçok memlekette İttihatçılara hayran prensler, devlet adamları olduğu önemli tarihçiler tarafından yazılmıştır. İttihatçılar yemin ederek partiye üye olurlardı. Gizliliğe hayati derecede önem verirdi. Partinin misyonunda kişiler arasındaki “bağlılık” çok dikkat çekiciydi. Ali Kemal linç edildiği zaman -ki güya partiye ihanet etmiş biri sayılır- eşi akrabalarının ya da kocasının akrabalarının değil, İttihat Terakki'nin çok önemli adamlarından birine; Hüseyin Cahit'e sığınmıştır. Parti içindeki bağlılık her türlü akrabalık hukukundan ötedeydi ve bunun önemi büyüktü. Örneğin; Celal Bayar için partisi İttihat Terakki, şefi de Talat Paşa olarak kalmıştır. Ve bu ömrünün sonuna kadar böyle devam etmiştir. Aralarındaki en bilinen “bölünme” İstiklal Savaşı'nda görülür, İttihat ve Terakki'nin üyeleri ikiye ayrılmıştır. Bir kısmı Enver'e itaat ederken diğer kısmı Mustafa Kemal'le birlikte Anadolu hareketine katılmışlardır.

1908'e dönecek olursak, bu darbe tarihimizde çok şeyi değiştirmiştir. Bu tarihe kadar Avrupa monarşileri içinde Osmanlı padişahı kadar tesiri olan biri yoktur. 1908 darbesiyle bu güç gitmiştir. Saltanatın temsili ötesindeki etkili nüfuzu yok olmuştur. Gel gör ki, partinin diktatoryası her şeyin yerini alınca Meşrutiyet rejimi de yaşayamamıştır.

Burada bir parantez açıp 1908'in ilk darbe olmadığını da söylemek gerekir. Zira 1876'da Hüseyin Avni Paşa'nın, Mektepler Nazırı Süleyman Paşa'nın tertiplendiği, Mithat Paşa'nın ise sempatizan olarak desteklediği darbeye Sultan Abdülaziz'i koltuğundan kaldırmış ve katletmişlerdir.

1826'da Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılmasına kadar ayaklanmalar, tahttan indirmeler, hatta devletlerin katledilip ikinci padişahın yani kardeşlerin tahta çıkarıldığı darbeler olmuştur. Ama bunlar bizim bildiğimiz anlamdaki askeri darbelerden çok Kapıkulu ayaklanmaları şeklinde tarif edilmelidir. Kaldı ki, 1826'da Kapıkulu Ocakları kaldırılırken bu ananın bitirilmesine gayret edilmiştir. Bu gayret büyük ölçüde başarılı olmuştur.

Ta ki 1876 darbesine kadar! 50 yıl boyunca Osmanlı ordusu ordu olarak düzenlenmiş, müesseseleri kuvvetlendirilmiş, subayları iyi yetiştirilmiş ve modern harpte dünya düzenine uydurulmuştur. Ve neticede askerlik; ne olursa olsun 19'uncu yüzyıl reformlarında en çok yol kat ettiğimiz alanlardan biri haline gelmiştir.

Cumhuriyet devrine geldiğimizde, bizzat kurucu generallerin; başta Gazi Mustafa Kemal Paşa ve Fevzi Paşa'nın gayretiyle ordunun siyasetin dışında kalması siyasi otoriteye itaatiyle sonuçlanır. Burada tabii devletin başındakilerin bizatihi askeri komutan olmalarının büyük rolü vardır.

Unutulmamalıdır ki, 27 Mayıs'ta bile askeri müdahaleyi yapanların Suriye, Mısır tipi olayları başlatamamasının en önemli nedeni İstiklal Harbi komutanı İsmet Paşa'nın hala hayatta olmasıdır. 1965'te Süleyman Demirel gibi -her ne kadar bunu çok dillendirmese de - sivil otoritenin gereğine ve esasına inanan bir siyasetçinin iktidarda olmasının da bu süreçte rolü büyüktür. Ta ki 1971-1972 tıkanıklığına kadar! Orada da siyasi partiler süreci bir müddet sonra kendilerine çevirmiş, askeri adayı cumhurbaşkanlığı seçiminde elemeyi başarmışlardır. 1980'dir ki; 1960 tipi bir askeri darbeyi ama tamamıyla Genelkurmay'ın komuta zinciri içinde getirmiştir. 12

Eylül'ün ordunun en üst terfi sistemine dayandığı, ordunun içindeki o günkü kadronun ideolojisini, kendi tarihi inancını, dünya görüşünü yansıttığı açıktır. Yakın tarihimizde askeri müdahaleler içinde en çok konuşulandan biri de 28 Şubat olmuştur. 28 Şubat'ta asker muhtıra vermiş, mevcut hükümetin işine müdahale etmiş, gövde gösterisinde bulunmuştur. Şüphesiz ciddi bir hadisedir. Ancak tarihçi olarak politikacıların söylemlerini tekrarlamak yerine şunu söylemek gereklidir, 28 Şubat hele ki 12 Eylül'e göre tesiri çok daha hafif ve kısa süreli bir müdahale olarak kalmıştır.

Bugüne gelecek olursak; bu askerin bir kısmı sivil otoriteyle ve onun arkasında duran halkla karşı karşıya gelirken, askerin diğer kısmı sivil otoritenin yanında yer almıştır. Zor günler geçirmekteyiz. İşler daima dengeye, itidale uyarak ilerlerse; Türkiye bu dar ve zor dönemeci de geçer. Çünkü hakikaten tehlikeli bir dönemeçteyiz ve bu dönemeçte bize rehberlik edecek, örnek-model teşkil edecek hiçbir ülke yok. Ne İslam dünyasında ne de Batı dünyasında böyle bir ülke var. Demokrasimizi güçlendirmek adına bize lazım olan tek şey itidal ve uzlaşma alışkanlığını edinmek, bu alışkanlığın yerleşmesini ve devam ettirilmesini sağlamaktır.

savaş ve barış

- I -

1883'te doğdu. Başarılı geçen okul hayatının ardından, ailesinin de desteğiyle tıp yöneldi. Tıp okurken ne ara felsefeci oldu elbet merak konusu, ama tıp ve felsefeyi yakınlaştırma çabasıyla başlayan yolculuk önce felsefe kürsüsü sonra psikoloji doçentliği getirdi. 1921'de felsefe profesörü unvanını aldı. Bu tarihten 1933'e kadar geçen süreyi iyi değerlendirdi. Bol bol ders, yazı çalışmaları, makaleler, konferanslar, boş zamanlarda kaçak çay içip kadayıf yemeler...

En önemlisi de dönemin parlak zekalarından Heidegger'le yakın arkadaş olması... Nazi rejiminin yükselişe geçtiği bugünlerde "biraz politik olalım" ayağıyla Hitler'in yanında yer alıyor Heidegger. Onu rektör yapıyorlar. Annesi "İçtiğin süt ve varlığın haram olsun. Şayzel" demiş midir bilmem ama bizimki resmen yıkılıyor. Artık Heidegger yoktur, "hey gidi günler" vardır. Anlam vermekte zorlanıyor, whatsapp'tan engeli basıyor...

Nazilerin politikalarını onaylamadığı için çok geçmeden hedef haline geliyor. Üniversiteden uzaklaştırılıyor, yazılarına yasak getiriliyor ve işbirliği de yapmadığından profesörlükten atılıyor. Bir sürpriz daha vardır onu bekleyen! *Karısı Yahudi olduğu için devlet düşmanı, vatan haini ilan edilir. Şu aralar Türkiye'de metrekarede beş kişiye nasip olan, her 3 kişiden 4'ünün de suçlandığı vatan hainliği var ya, ondan işte. Ee affedersiniz eşi de Yahudi tabii.* "Karını bırakırsan yaşamana ve ülkeden çıkmana izin veririz" diyorlar açık açık. Kabul etmiyor. Gerisi bildik hikaye; korkunç bir yalıtılmışlık, yalnızlık ve çaresizlik. Sığınacak, konuşacak kimse yoktur...

Savaş sona erer, hala ölmemiştir. Hemen ertesi yıl yani 1946'da kişisel tarihinin en politik eserini, "Die Schuldfrage"yi (Suçluluk Sorunu) yayımlıyor.

Tivit geçecekler için, bu eser özetle şunu söylüyor: Maske takarak saklanamayız. Bu vahşetten hepimiz sorumluyuz. Nereye kadar susabiliriz?

Biraz daha açmakta fayda var, "Var olmak, kişi ancak özgür olduğunun bilincinde olursa olur" diyor.

Ötekinin özgürlüğü de bizim için bir koşuldur. Benin var olması ve özgürlüğüyle yakından ilintilidir. Onun acısına katlanamazsam benim varoluşum da tehlikeye girer.

Eğer ortada küstahça ve fiziksel varoluşu tehdit eden bir durum varsa, bize düşen ya mazlumla birlikte yaşamak ya da onunla birlikte ölmeyi tercih etmektir. Örneğin gözlerimizin önünde bir şeyler oluyorsa, sadece insan olmanın getirdiği minimal sorumluluk duygusuyla da olsa harekete geçmeliyiz. Yoksa ortak olmuş olacağız. Bu noktada kendimizi kandırmayalım.

Bunları söyleyen kişi ünlü Alman düşünür Karl Jaspers idi.

Ve savaşa, yıkımlara uğramamak, barışı oluşturmak için sunduğu çözüm/çare şuydu: **Geçmişimizle barışmalıyız, onunla yüzleşmeliyiz.**

En önemlisi de acil olarak ötekileştirdiğimiz, düşman bellediğimiz ile konuşmalı ve onu dinlemeliyiz. Birbirimizi tanımalı ve farklılıklarımızı kabul etmeliyiz. Başka türlü olmayacak bu iş, barışamayacağız.

- II -

1925'te Martinik'te bir "siyahi" olarak doğdu. Öncelikle iyi ki doğmuş, tüm ezilenler annesine teşekkür borçludur. Olayı

kişiselleştirmeden devam edeyim.

Nasıl bir çocukluk geçirdi bilmiyorum ama gençken Fransa ordusu için savaşa katıldı. Hatta başarılarından dolayı Croix de Guerre madalyası ona verildi. Yani üstün başarı şeysi. Sonra tıp okumaya karar verdi ve Lyon'a gitti. Tabii henüz tam bir kişisel uyanış yok. Eğitim hayatı boyunca ona öğretilen şey "atalarının mavi gözlü, sarı saçlı Gaul'ler olduğudur." Tıp çalışmaları sırasında gördüğü bazı şeyler onu etkilese de asıl kırılma noktası 1950'lerde Cezayir'de başlayan anti-kolonyal bağımsızlık savaşıydı. Bazı şeylerin ters gittiğini bu süreçte anladı. Lacan, Sartre, Adler, Hegel derken olayın özünü kavradı ve çok sıkı tuttu. Ama bu hali ona yeterli gelmedi. Verili olanı yeni bir şekle sokmak istediğinden neşteri vurdu...

Siyah derilidir ama beyaz maske sahibidir. İlk anladığı şey budur! Yani siyah insan için tek bir alın yazısı vardır o da beyaz olmak. Peki neden? Çünkü Fransa sömürgeci. Cezayir halkını sömürgeleştirmiştir. Bunu sinsice ve binbir kurnaz politikayla meşrulaştırdığı da ortadadır. Çalınan bir ruh, benlik ve tarihe bakınca siyah insan artık insan değildir. Siyah insan, beyazın çıkardığı kart kurt sesidir. Köleleştirdiğinden ötürü kendisi için yaşamaz, aşağılık duygusu olumlu bir durummuş gibi içselleştirilmiştir. İşte bu ahval ve şerait içinde, tüm tersanelerine girilmiş, etraf dahili ve harici Fransız sömürgecilerle çevrili iken psikiyatri uzmanlığını tamamlar. Gelgelelim, adamımız 1956'da Sömürge Bakanı'na istifa mektubunu yazar. Kısaca şunu der: **İnsan olun, insan!**

Savaş devam ederken sömürgeci hükümet ve camiasının trolleri de boş durmaz. Afrika özelinde siyah insan tanımları yeniden tedavüle sokulur. Buna göre

"Avrupalıdan beyni çıkarttığımızda siyah insana varılmış olur." Ayrıca "Siyah insan ilkel bir ağırlık yığını, ahmak, ahlaksız ve basit bir kişiliktir. Beynin korteksinde sekse ayrılan yer beyazdan fazladır." Bizimki çıldırır. Bu gerçek bir çıldırıştır. Hem teorik hem de pratikte savaş açar. Makalelerle cevap yazar. Çok geçmeden de Cezayir Kurtuluş Cephesi'ne katılarak, aktif savaş kararı alır. Bütün seçenekler tüketildiğinde "Ezenin şiddetine karşı ezilenin şiddeti meşrudur" der.

Lösemi olup gencecik yaşında ölmenden önce de şu sözleri eder: "Size söylemek istediğim, ölümün her zaman

bizimle hep yanı başımızda olduğudur. Önemli olan ondan ne zaman kaçıp kurtulacağımız değil, inandığımız fikirler için elimizden gelenin azamısını yapıp yapmadığımızdır. Eğer en başta bir amacın hizmetkârı değilsek, halkın adalet ve özgürlüğünün sevdalısı değilsek, yeryüzünde bir hiçiz demektir."

1961'de, 36 yaşında öldü. Ölüm yatağında iken yazdığı başyapıt eline ulaştı. Yapıtın adı "Yeryüzünün Lanetlileri"ydi. Fanon'dan bahsediyorum. Ezilen dünya için önemli fikirler ortaya atarken şunu dedi: İnsanın en insan yanı özgürlüktür. Özgürlük insanı iyileştirir. Beni ben olarak, varlığım, kültürüm, rengimle tanımak zorundasın. Yoksa hep karşımda olacaksın. Frantz Fanon, savaşların diyalog kurması gerektiğine, en önemli ilacın konuşmak olduğuna inandı. Birbirimizi tanıyarak özgürlüğe kavuşabiliriz dedi.

- III -

1881'de Viyana'da, Yahudi bir ailenin çocuğu olarak doğdu.

Sanat, edebiyat, tiyatro, opera, müzik, mimari ve felsefeyle haşır neşir bir ortamda büyüdü. Thomas Mann, Hugo Von Haffmanstahl, Rilke, Franz Werfel, Paul Valery, Toscanini ve Freud ile dostluk kurdu. Sahip olduğu bilgi ve birikim verdiği eserlere de yansdı. Onun gibi incelikli, ruha işleyen ve kılı kırk yaran biyografiler yazabilen var mıdır bilmiyorum. Fouche, Marie - Antoinette, Erasmus, Balzac, Üç Büyük Usta eserleri söze

çok gerek bırakmıyor. Bio-psişik yöntem Freudyen hazzın doruklarını edebiyata taşıdı. Hangi konu ve kişiyi ele alırsa onun dünyasına bürünme, acısını kendi içinde hissetme, kuvvetli empati kurma! Tüm bunları bize de yansıtır. Genel olarak egemenlerin gölgelerinde yok oluşa terk edilmişler; Martia Stuart, Castellio, Thersites gibileri onun özneliriydi. Nazi vahşeti tırmanınca, sevgiyle yazan bu güzel insanın kalbi yara alır, tedirginleşir. **"Zaman gittikçe korkutucu oluyor, olabildiğince korkunçlaşıyor"** diyor eski eşine yazdığı bir mektupta... Korkunç zamanın girdabına kapılmamak için Viyana'dan kaçır. Soluğu Brezilya'da alır. Avrupa'da yayılan kötülüğe, Nazilerin yaydığı teröre ve bunların arasında yükselen insan acısına, yakılan kitapların dumanına daha fazla dayanamaz. "Yoruludum" der. Savaş, bu değerli kalemi intihara sürükler. Ölmeden önce şunu demiştir: "Şu an susan hepimiz suçluyuz, gerçekten konuşmak gerek." Tek isteğini "Dünyada ve evimde barış istiyorum" olarak açıklamıştı. Barışı daha iyi anlamak için konuşmak gerekiyordu. Hem birbiriyle hem düşman görülenle... Ölmeden üç ay önce "Kötülük ve felaketlerin başlangıcındayız daha" diye kehanette bulunan ve sonuna kadar haklı çıkan bu deha, edebiyat tanrısı Stefan Zweig idi. 1942'de, yeni evlendiği ikinci eşi Lotte ile beraber intihar etti. Hümanizm düşü yarıda kaldı ama barış ve diyalog hayali devam ediyor. Yeryüzü böyle naif bir kalem ve yüreği kandıramadı, savaşa kurban verdi.

- IV -

Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde doğdu. Türkiye'nin en düz ovasından en engebeli yaşama atlayanlardan biri oldu. Çok geçmeden ailece il merkezine taşındılar. Devletin tüm ideolojik ve savaş aygıtları ile yöneldiği 90'ların ruhuna ve dünyasına itiraz eden iki çocuk yüzlerini dağlara çevirdi. Aylar, yıllar geçti ama hiçbir zaman haber alamadı. Sağlar mı değiller mi? Bunu bilemedi. Yaşamlarını yitirdikleri yönünde haber alsa da ara sıra, bir türlü netleştiremedi. Hepsı duyumlardan ibaretti. Varsa, bir kemik. Ona da razıydı. Bir mezarın, bir parçanın olması önemliydi. **Çünkü mezar, bellektir. Mezarsızlık belleksizliktir. Hafıza o çukurdan doğar.** Yaşam burada anlam kazanıyor. Kendisi yola çıkmaya başladı. Onları aradı, sordu. Onların akıbetini soruştururken ihbar edildi. Hapse atıldı. O zaman 60 yaşlarındaydı. O içeride iken evdeki diğer kızı da tutuklandı. Aynı hapiste birbirlerine kavuştular. 2 - 3 yıl sonra bırakıldılar, ama annenin davası devam etti. Suçu büyüktü! Çocuklarının akıbetini öğrenmek, haber almayı istemek. Hepsı bu! Devam eden dosya onaylandı. Cezanın geriye kalanını da yatması gerekti. Teslim olmadı. Yıllarca kaçak halde, o yaşlı haliyle o ev senin bu ev benim dolaştı. Bu süreçte evi herhalde bin kez basılmıştır. Eve o kadar çok uğrarlar ki artık ev halkıyla tanışır, hemhâldir sivil polis. Bazen oturup çay - kahve içerler. Kaderin cilvesi bu ya, bir gün ev yine basılırken o da evdedir. Polis içeri geçer, oturur, çay ikram edilir. Polislerin oturduğu koltuğun arkasındadır, orada sessizce beklemektedir. Bir öksürme, hapşırma her şeyi bitirecektir. 45 dakika sonra sağ salim çıkar kanepa arkasından. En son bir hastaneye gidişi sırasında yakalanır, zindana götürülür. 2014'te zindana girerken yaşı 70'lere ulaşmıştır. Girdiği zindan ile evinin arasında sadece bir cadde var. En son bana gönderdiği bir mektupta bir ton eleştiri geliştirmişti. Çünkü o güzel yüreği ile bana yazdığı şiire ve mektuba geç cevap yazmıştım. Bu nasıl yoldaşlık böyle diyerek haddimi bildirmişti haklı olarak. Birkaç ay evvel denetimli serbestlikten yararlanarak tahliye oldu. Şimdi evinde... Bu annenin, annemin adı Makbule Özbek. Makbule annenin hayatı burada anlatmaya değer binlerce anneden sadece biri. İki çocuğunun da hayatını kaybettiği kesinleşti. Ama onları gömemedi. Çünkü nerede olduklarını bilmiyor halen. Araştırmalar şimdilik sonuçsuz. Sarılacağı bir kemik de yok. Onlar olmadan yas kurdu. Üç gün boyunca onların yasını tuttu. Yıllarca zindan yattı, onlarca baskın yedi. Ailesinden daha pek çok kişi cezalar aldı. Yine psikolojik ve fiziksel işkencelere maruz kaldı. Tüm bu yaşananlara ve şu an burnunun dibinde, yüreğinin direğini sızlatarak devam eden savaşa dair, şunu kendinden emin olarak söylüyor: "Diyalog kurulsun, masa kurulsun. Konuşulsun. Barışmaktan başka çaremiz yok. Barış en değerli şeydir."

Barış niye savaştan zor?

Çünkü barış bugün bilince çıkarılmış değil. Bilince çıkarılmayan bir olgunun anlaşılması haliyle zor mesele... Diyalog kurmak, kurabilmek en evrensel ve genel geçer barış ilkesi görülüyor. Yaklaşık 60 yıl aradan sonra geçen ay masaya oturan FARC ve Kolombiya devleti, bu gerçeği bir kez daha teyit etti.

Şair Paul Valery "dil" için "Ete gömülmüş tanrı" tanımını yapar. Bir tanrı susuyorsa o suçludur. Susmamalı, konuşmalı. Gerçeği haykırmalı. Dilin hakikati budur. Kurtuluş, birbiriyle konuşmaktır. Buna inancı olanlar bu sessizliği yırtabilir. Bunun dışında, öncelikli olarak, sağlıklı bir çözümü olan varsa; lütfen kibri, sulandırılmış milliyetçi duyguları, üretilmiş sahte vatan edebiyatlarını ve anlamsız serenatları bir kenara bırakarak öne çıkıp konuşsun. Savaş bir tercihtir ama barış değil, barış mecburiyettir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

İstatistik kafası

17 Ağustos 1999
Marmara Depremi

Marmara Depremi'nde toplam 18.373 kişi hayatını kaybetti, 48.901 kişi yaralandı, 505 kişi engelli kaldı.

7.5

Kandilli Rasathanesi'ne göre; deprem 7.5 şiddetinde gerçekleşti ve 45 saniye sürdü.

Yapım hatasından dolayı çöken binaların müteahhitlerine toplam 2100 dava açıldı. 1800 dava Rahşan Affı nedeniyle affedildi.

İhmalleri tespit edilen müteahhitlere yaklaşık 10 milyon dolar tazminat ve 6 ay ile 10 yıl arasında hapis cezaları verildi.

Kalan 300 davanın 110'u ertelendi. 190'ı zaman aşımına uğradı.

96 bin 796 konut ve 15 bin 939 işyeri yıkıldı ya da ağır hasar aldı.

Deprem bölgesinden toplam 43 bin 264 prefabrik ev talep edildi ancak bölgeye toplam 40 bin 786 adet gönderildi.

Deprem 8 şehri etkiledi, resmi rapora göre; hayatını kaybedenler; Bolu: 270 Bursa: 268 Eskişehir: 86 İstanbul: 981 Kocaeli: 9.477 Sakarya: 3.891 Yalova: 2.504 Zonguldak: 3 Toplam 52 ülke deprem bölgesine yardım gönderdi.

Meclis Araştırma Komisyonu'nun raporu için:

Kimsenin bize bir şey yaptığı yok. Ne yapıyorsak biz yapıyoruz kendimize, anladın?

Zülfikar: Bir hayalim var dedem.

Düşünsene lan, bütün memleket el ele vermiş.

Genci yaşlısı, büyüğü küçüğü... Düğün, bayram yeri gibi her yer lan.

Sefer: Rum'u, Ermeni'si...

Zülfikar: Dinlisi, dinsizi...

Sefer: Laz'ı, Çerkes'i...

Zülfikar: Fenerlisi, Cimbomlusu...

Sefer: Beşiktaşlısı... El ele verip tek vücut olmuşuz.

Al sana işte süper güç oğlum!

Zülfikar: Dedem yemişim süper gücü la! Mutlu olalım yeter lan!

Sefer: Olum sana anlatıyom anlatıyom, anlamıyon.

Kimsenin bize bir şey yaptığı yok. Ne yapıyorsak biz yapıyoruz kendimize, anladın?

Biz yapıyoruz biz.

Anladın?

Zülfikar: Eyvallah...

Umay Umay

beni kuşlara bırakırsın

yağmur suyuyla nemlenmiş toprak parçası bul. de ki sensin hatırlanmayan tüm cezaların suçlusu,,

beni dinle, beni dinle, beni avut, bana yalan söyle, beni benden uzak tut. beni benle eğit. beni dene, yaşadığımı ispatla. seni sevdiğimi göster. uzaklarda kalan sessiz kendini yanıtla. beni sen yap, seni ben.

çünkü çünkü.. dilim demeye varmıyor ama bulabilirsin aradığında beni öldüreceğin haklı sebepler. kalbim taş'tan olsun da ona tüm gücünle, kollarında derman kalmayana kadar saldır. beynim kıvılcımlarla, şimşeklerle korunsun da ona da saldır. benim kurşun geçirmez olsun da ateş et ona. son kurşunun bitene kadar bas tetiğe.

kalanı da keskin bıçağınla hallet. belli ki tek ölüm değil istediğin. defalarca öldürmek arzusundasın. **Senin arzun açıklıktan ve cehaletten olamaz. senin arzun ateşten ve şeytandan besbelli.** vazgeçtim neden böyle olduğunu sorgulamaktan. yorgunum anlayacağın. telaşım da yok. bana kalanlarla oturuyorum. merteye mi bu bilmem, belki en çok ceza. affetmek de epeydir çok sıkıcı. yanmış melek kanatlarıyla ne kadar yükselebilirsin ki?.. lanetin de yok kehanetin de.

off bir kahve koyayım. bu sıcakta soğuk suyla.. birileri, diğerleri ve diğerleri ile öteki birileri. şiir de yok ki bu vakit savrulsun perdeler. dilim kurudu sana yapma demekten, dişleyip durma

ruhunu demekten.

seni sevmeyi hatırlat bana. hadi beni o aşk'a döndür. mecbur kalmasın kimse senin şeytanına. Ah'lar da içe kaçtı. uzun süre aynı noktada bile kalamıyorum. kıvrılıp kayıp eski zamana yol alıyorum. ya da güzel günlerden haber veren hayaller. o hayallerde senin bana sarılışın var,, öpücük mesafesi tüm yaralar. sihir var en kopacak yerinde.

ama sonra aniden yerde zafer çılgınlıkları atan bir canavar çıkıyor. tüm işi her şeyi yalanlamak. o yalan güzel olsa onu bile seçeceğim bu durumdayım. bu kalabalıksızlıkta.. daha ötesi yok dedikçe daha ötesi yanıyor. çünkü sen bana insan olmadığını ispatlıyorsun. elimi tut., tutun mu anlamıyorum.? madem kararsısın her şeyin canını yakmaya, serin ama üşütmeyen o tepenin üstünde götür beni. uçuşuma atman sana zevk vermeyecek. belki beni kuşlara bırakırsın..

kuşlar anlar yaşamak için bi sebep olduğunu. ben de kendi sebebimi bulurum. tüm haritalarımı yakıp rüzgarda çöle savururum. kayıp bi kıtada kendi vahşetimizi görürüm. o kimsesizliği, bulamamak denen şeyi. tutunamadıkça tutunamayayı. bu olana kadar... bu olana kadar kim daha insan, kim daha kahraman, kim daha tutkulu, kim daha masum bilmiycem.

beni bana hatırlat. utancım sığmıyor çünkü hiçbir yerime.

serin yerde okuyunuz!

1. Aşağıdakilerden hangisi, Dostoyevski'nin "İnanırsa inandığına inanmaz, inanmazsa inanmadığına inanmaz" diye tanımladığı bir roman kahramanıdır?

- a) Alyoşa - Karamazov Kardeşler
- b) Aleksey Ivanoviç - Kumarbaz
- c) Stavrogin - Ecinniler
- ç) Razumihin - Suç ve Ceza

2. 2012 yılının başlangıcına doğru Keşan Müftüsü, aşağıdaki cümlelerden hangisini sarfetmiştir?

- a) Yeni yıla kırmızı çerçeveli gözlükle girmek mekruhtur!
- b) Kimseden hediye beklemeyin çocuklar, parayı veren düdüğü çalar!
- c) Yeni yılı överken eski yılları harcamayın, 1012 de güzel yıldır!
- ç) Noel Baba düzgün biri olsaydı, eve bacadan girmezdi!

3. "Çırpınmazsan yüzeye çıkarsın!" cümlesi, nerede yazılıdır?

- a) İmrahor'da bir türbe duvarıda.
- b) Şirin Soysal'ın "Bir ŞeylerVar" adlı CD'sinin kapağında.
- c) Kız Kulesi'nde bir kayanın üzerinde.
- ç) Şilili bir kalecinin ensesinde.

4. Aşağıdakilerden hangisi, Nesin Vakfı ilkeleri arasında yer almaktadır?

- a) Çocukların şımarma hakkı...
- b) Çocukların her şeyi kırıp dökme hakkı...
- c) Çocukların her söyleneni tekrar etme hakkı...
- ç) Çocukların büyümeme hakkı...

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisi, Irwin D. Yalom'a aittir?

- a) Hayatı bir roman kahramanı gibi yaşayacaksın, roman yazarı gibi değil!
- b) İç bade, güzel sev, var ise akl-ı şuurun!
- c) Hayat ne kadar yaşanmamışsa, ölümden o kadar korkarız!
- ç) Seninle cehennem ödündür bana, sensiz cennet bile sürgün sayılır!

6. Esterabim nedir?

- a) Çapraz bulmacanın diğer adıdır.
- b) Esmeralda'nın erkek kardeşidir.

- c) Çerkezce'de 'Eşber Abim' anlamına gelir.
- ç) İki sigara dönen ortamda, ikisinin aynı insana gelmesine denir.

7. Aşağıdakilerden hangisi bir erotik film adıdır?

- a) Igor'un Rüyası
- b) Senden Başka Herkesle
- c) Pamuk Prens ve Yedi Yüceler
- ç) Gizli Sırlar

8. "Saçlarımı tarıyorum, keşke derimi de tarayabilseydim!" cümlesi kime aittir?

- a) Samuel Beckett
- b) Vladimir Putin
- c) Donald Trump
- ç) Woody Allen

9. Aşağıdaki akrabalıklardan hangisi, tarihte öne sürülmüştür?

- a) Hadise - Marie Antoinette akrabalığı
- b) Erol Köse - Makyevelli akrabalığı
- c) Gülşen - Madam Curie akrabalığı
- ç) Küçük İbo - Einstein akrabalığı

10. Beşiktaşlı Vedat Okyar, rakibine tekme attığını hakeme itiraf eder ve kırmızı kart görür. Okyar'ın 'Niye söyledin?' sorusuna yanıtı, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Üzerinde bu forma varken yalan söyleyemiyorsun ki!
- b) Hakem, dayımın oğlu!
- c) Kırmızı görmenin de bir keyfi var!
- ç) Önümüze gelene bin tekme!

11. Alp Tamer Ulukılıç'a göre, 'ulusal geliri tabana yaymak' aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Halkçılık
- b) Yayılmacılık
- c) Rüşvet
- ç) Bürokrasi

12. "Kadınlar güldüren erkekleri severler ama ağlatan erkeklerle evlenirler" sözü kime aittir?

- a) Ömür Gedik
- b) Bernard Shaw
- c) Hıncal Uluç

- ç) Sokrates

13. Aşağıdaki özdeyişlerden hangisi yalandır?

- a) Para, para, para! - Napolyon
- b) Geldim, gördüm, yendim! - Sezar
- c) Hamdım, piştım, yandım! - Mevlana
- ç) At, avrat, silah! - Cüneyt Arkın

25. "Ulan bu nasıl bir liberalizmdir ki, düşünce ve vicdan özgürlüğü boyutu şeriata, serbest ticaret ayağı yağmaya ve soyguna, siyasi açılımı da toprak yitirmeye ve küçülmeye çıkıyor. Türk liberallerinin şimdi sarıldıkları yılan ilk önce onları soktuğu zaman ebelerinin örekesini görecekler ama iş de işten geçmiş olacak..." satırlarını 17 Aralık 2003 tarihinde hangi köşe yazarı yazmıştır?

- a) Emin Çölaşan
- b) Haşmet Babaoğlu
- c) Engin Ardıç
- ç) Hikmet Çetinkaya

26. İngiliz ressam Edwin Hedge "Şu eriyen dondurmaya benzeyen adam" diye, kimi tarif etmiştir?

- a) Süleyman Demirel
- b) Kenan Evren
- c) Rauf Denktaş
- ç) Necmettin Erbakan

27. "Varını yoğunlu avucuna al, verilmesi gereken yerlere ver; aksi halde yarın iş işten geçer, pişmanlıkla elini ısırsın." sözü kime aittir?

- a) Kahtalı Mıçı
- b) Limasollu Naci
- c) Samsunlu Nuri
- ç) Şirazlı Sadi

28. Yuri Gagarin, -atmosfer dışına çıktığında kaç yaşındaydı ve orada ne kadar kaldı?

- a) 57 yaşında - 3 yıl, 2 ay
- b) 27 yaşında - 1 saat, 48 dakika
- c) 7 yaşında - 4 saniye, 13 salise
- ç) 97 yaşında - 3 hafta

29. Balzac, "Her servetin altında bir suç gizlidir" demiştir, peki Faruk Erem ne demiştir?

- a) Suçluyu kazıyınız, altından

- insan çıkar.
b) Baba parası değil, alın teri.
c) Adalet mülkün temelidir.
ç) Adalet Ağaoğlu.

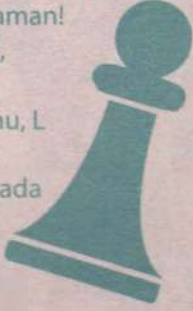

30. "Vamp-Elegance-Domestic" sıfatlarının tam karşılıkları, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Şuh-Şih-Karamsar
b) Vampir-lyimser-Evcil
c) Şuh-Seçkin-Evcil
ç) Vanpir- Seçkin- Domates

31. Byron, "Yaşam, satranç için çok kısa" diyor ve Irving Chernev buna nasıl bir cevap veriyor?

- a) Tavla oyna sen o zaman!
b) Bu, satrancın değil, yaşamın hatası!
c) Atlar uzatıyor oyunu, L çizerek!
ç) O değil de, tombalada niye çinko deyip dururuz!?

32. İngilizler satın aldığı için, yetiştirdikleri çilekleri hiç yiyemeyen yurdumuz ahalisi hangi yörededir?

- a) Ilgaz-Çankırı
b) Elbistan-Kahramanmaraş
c) Finike-Antalya
ç) Kaba-Konya

33. Konfüçyüs'e göre öğrenme olmaksızın düşünme tehlikeli. Peki aynı düşünüre göre, düşünme olmaksızın öğrenme, aşağıdakilerden hangisi?

- a) Küçük esnafılık
b) Emek kabı
c) Guluguluculuk
ç) Tamtamlılık

34. Aşağıdaki cümlelerden hangisi, Mustafa Sandal'ın "Yokluğunda çok kitap okudum" vurgusunu destekler niteliktedir?

- a) 'Bütün insanlık benim müşterimdir.' - Freud
b) 'Arkamızda kader, elinde ustura olan delirmiş bir adam gibi.' - Tarkovski
c) 'Mutlu aşk yoktur.' - Aragon
ç) 'Aşk ile bilgelik bir arada olmaz.' - Bacon

35. John Fowles'in "Koleksiyoncu" adlı kitabının kadın kahramanı "Onu asla iyileştiremem" diye yazar ve nasıl devam eder?

- a) Çünkü hastalığı benim.

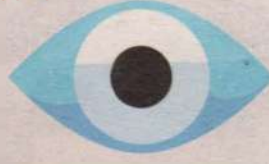
- b) Çünkü herkes kendini iyileştirir.
c) Çünkü ben doktor değilim.
ç) Çünkü iyileşmek istemiyor ki o.

36. 2016'nın Ocak ayında 11 yaşındaki Siverekli orta bir öğrencisi Ebru Keskiner, ne yaptığı için çalışma notlarının arasına girmiştir?

- a) Latince şiir okuduğu için
b) 100 metreyi 8 saniyede koştuğu için
c) Okuluna harçlığından bir lira ayırıp bağışladığı için
ç) Başkanı devirip sınıfta darbe yaptığı için

37. Stendhal'ın yazarlara önerisi aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Kumaş işinde daha çok para var.
b) Yazı yazarken gözlerinizi kapatın ki daha iyi hissedin.
c) Her gün ilham gelsin gelmesin 20 satır yazın.
ç) Başka yazarları okusanız da okumamış gibi yapın.

38. Müsteşar Emre Taner'in, PKK ile müzakerelerde hangi sözü sarfettiği ileri sürülmüştür?

- a) Benim de dayı tarafım kürk!
b) Hükümet sözünü tutmazsa dağa çıkarım!
c) Ben aslında fin hükümetinde çalışmak isterdim!
ç) Zılgıt çekebiliyorum ben!

39. "Öfkeli Ömer" hangi mizahçının bir dönemki takma adıdır?

- a) Bedri Koraman
b) Nehar Tüblek
c) Tekin Aral
ç) Oğuz Aral

40. Parmağını duvardaki deliğe pire emsin diye sokarak, dünyanın pire besleyen tek adamı olan mizahçı kimdir?

- a) Eflatun Nuri
b) Orhan Alev
c) İsmet Çelik
ç) Murtaza Gürkan

41. Aşağıdakilerden hangisi Vedat Özdemiroğlu'nun kullanmadığı bir takma isimdir?

- a) Yüksel Endeğer
b) Sorguç Tortu
c) Osman Büyükbülüt
ç) Sedat Özdemiroğlu

CEVAP ANAHTARI

38 - b, 39 - c, 40 - a, 41 - c, 31 - b, 32 - c, 33 - b, 34 - c, 35 - a, 36 - c, 37 - c, 24 - c, 25 - c, 26 - a, 27 - c, 28 - b, 29 - a, 30 - c, 17 - c, 18 - c, 19 - b, 20 - a, 21 - a, 22 - c, 23 - b, 10 - a, 11 - c, 12 - b, 13 - c, 14 - a, 15 - c, 16 - b, 1 - c, 2 - c, 3 - a, 4 - c, 5 - c, 6 - c, 7 - c, 8 - c, 9 - c

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ÇIKTI!

Diri Ozanlar Derneği

Sadece Şiir...

AKGÜN AKOVA / ALİ ÖZGÜR ÖZKARCI
ASUMAN SUSAM / ATAOL BEHRAMOĞLU
BENGÜ ÖZSOY / C. HAKKI ZARİÇ
CANER OCAK / CİHAT DUMAN
DUYGU KANKAYTSIN / EMRE AKYÜZ
FERHAN ŞENSOY / FRANCESCA SERRAGNOL
GÜLCE BAŞER / HANDE TEVER / KAAAN KOÇ
KERİM AKBAŞ / LEILA FARJAMI
MAHMUT TEMİZYÜREK / MELİKE İNCİ
ONUR BEHRAMOĞLU / ÖMER ŞİŞMAN
RAFET ARSLAN / RIDVAN GECÜ
SEMİH YILDIZ / SERDAR KUTNU
SUNAY AKIN / ŞAKİR ÖZÜDOĞRU
UMAY UMA

/diriozanlardenegi

/diriozanlardenegi.com

/diriozanlard

/diriozanlard

T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ

İKÜ YAYINEVİ

HER ŞEYİ SEVEBİLMEK BİR ÜTOPYA

Her Şeyi Sevebilmek / Bir Ütopya

Yazar: Paul Shephard

Çev. : Cenk Özdağ

144 sf.

Fiyatı: 30 TL

**“Bu, bir gelecek hayali değil.
Aksine şimdiki dünyayı
her şeyiyle sevebilmenin ütopyası.
Peki bu, gerçekten mümkün müdür?”**

İnternet Satış

www.eganba.com / 0212 293 44 41-43

www.seckin.com.tr / 0312 435 30 30 / 0312 435 57 67

www.ilkekitap.com / 0212 274 98 74-75

Ataköy Yerleşkesi, 34156 Bakırköy/İstanbul e-posta: ikuyayinevi@iku.edu.tr

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

twitter [/ikuyayinevi_edu](https://twitter.com/ikuyayinevi_edu)

www.iku.edu.tr/ikuyayinevi

Aylin Balboa

hiç uyumadığım bir gecenin sabahıydı

Hortumu kulağımdan içeri soksam,
aklımı fikrimi gördüklerimi işittiklerimi de bir güzel yıkasam,
hepsinin kiri pası acısı ağrısı korkusu tasası diğer kulağımdan çıkıp akıp gitse...

Güneş yavaş yavaş kendini göstermeye başlamıştı. Bu da demek oluyordu ki dünya hala dönüyordu. Ne olursa olsun dünya yine de dönüyordu ya, buna her zaman hayret ediyordum. Bahçeye çıktım. Geçtiğimiz sonbaharda diktiğim meyve fidanlarını sulamaya başladım. Kış ayazını atlattılar diye sevindiğim fidanlarımdan ikisi kavurucu sıcaklar nedeniyle kurumuştur. Onlara üzuldüm. Daha doğrusu zaten üzgündüm, bir de araya bunu kattım. Ben zaten hep böyle yaparım. Üzülmeye başladım mı hiçbir şeyi atlamamaya çalışırım.

Hazır hava henüz fazla ısınmamışken, geçenlerde komşudan aldığım gübreyi fidanların diplerine dökmeye başladım. İğrenç kokuyordu. Ne kadar burnumu kapasam da duymamam mümkün değildi. Ağlamaya başladım. Daha önce bok kokusu nedeniyle hiç ağlamamıştım. Bu hareketim bana da sürpriz oldu yani. Ama kendimi durduramıyordum. **İçimdeki "Buna ağlanır mı salak!" diyen sese, "Buna mı ağlıyorum geri zekalı!" diye kafa tutuyor, ama tam olarak neye ağladığıma da bir cevap bulamıyordum.** Zihnim harap haldeydi. Bir yerde okumuştum; akıl hastalarının, hastalıklarının ilerleyen yıllarında, sağlıklarına yaklaşırsalar bile kaybedilen zaman fikriyle baş edemeyip daha kötü bir evreye geçtikleri öne sürülüyordu. Telafi imkanı olmayan o "kayıp yıllar" fikri, çoğu hasta için işleri çok daha korkunç bir hale getirir, hastalık kronikleşir, kemikleşirmiş. Bunu şimdi niye düşündüğümü bilmiyordum.

Sonra yine sala sesi. Gecedan beri bu kaçınıcıydı saymamıştım. Ama istisnasız hepsinde aynı ürperti... Eldivenlerimi giyip yabani otları yolmaya başladım. Belki yeteri kadar yorulursam aklım da pes eder, belki korkmayı, bağırma, üzülmeyi, tiksintmeyi, her şeyi, her şeyi, her şeyi bırakır... Belki biraz uyurum. Uyandığım da hiçbir

şey olmamış olur?

Suyun çeşmelerden akmadığı zamanlarda dedemin açtığı, üstü çok uzun zamandır demir levhalarla sıkı sıkı kapatılmış olan su kuyusuyla göz göze geldim. Hani bir adam, hani yolda dümdüz yürürken, hani rögar kapağını görüyor, açıyor hani kapağı, hani tereddütsüz kendini o deliğin içine bırakıyor... Koku yeniden yükseldi. Gidip elimi yüzümü ağzımı burnumu sabunla iyice ova ova, acıta acıta yıkadım. Hortumu kulağımdan içeri soksam, aklımı fikrimi gördüklerimi işittiklerimi de bir güzel yıkasam, hepsinin kiri pası acısı ağrısı korkusu tasası diğer kulağımdan çıkıp akıp gitse... Eve girip bilgisayarı açtım. Bir gece önce başladığım ve saat 22.00 gibi gelen bir haberle öylece bıraktığım yazı masaüstünde duruyordu. Açtım. Şişmiş gözlerimi zorla aralık tutarak okudum. Neşeli bir şeydi, bunu ben mi yazmıştım? Üstümde o neşenin kırıntısını bile bulamadım.

Son zamanlarda bunun kaç kere başıma geldiğini düşündüm. Başladığım kaç hikayenin böyle bıçak gibi haberlerle kaç kere kesildiğini. Kaç hevesin kursağımda kaldığını. Saymaya çalıştım. Yıldım.

Ağacımın altındaki sedire uzandım. "Ne o'lamak isterdiniz?" diye sorduklarında "Bir köyün göğü olmak." cevabını veren İlhan Berk geldi aklıma. Yine de umutlu zamanlarmış dedim. Umud etmeye değer bir şeyler bulmak için hafızamı yokladım. Terk edilmiş bir lunaparkta, rüzgarla sallanan salıncağın gıcirtısından başka bir şey duyamadım.

Uyumaya çalıştım. İçim bir türlü sakinleşmiyordu. Gözümün önünden durmaksızın, geceden sabaha izlediğim o korkunç görüntüler geçiyordu. Burnumun ucundaki bok kokusu ise geçmek bilmiyordu.

BERABER İZLEDİĞİMİZ DİZİYE
BİRAZ ARA VERİP MARKETE GİTMİŞTİM...

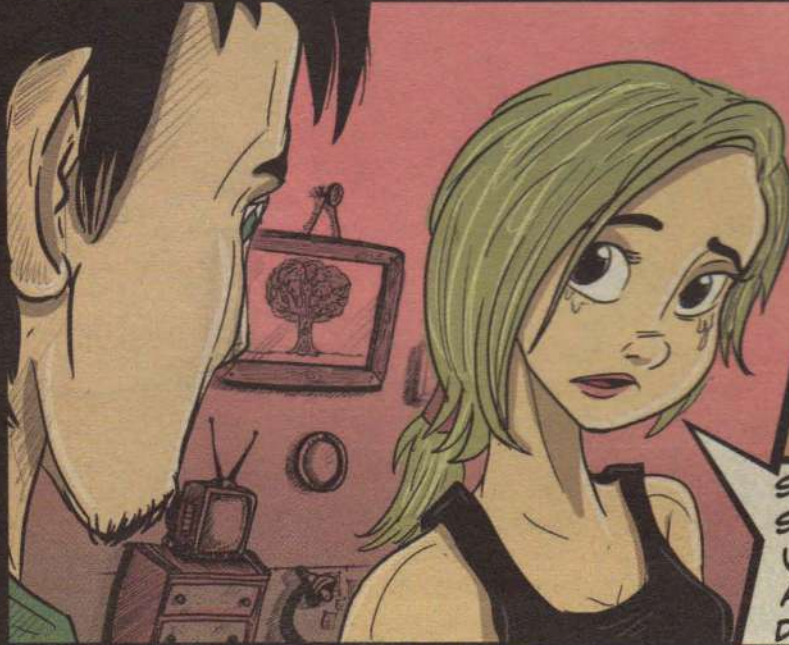

NEDEN AĞLIYOR?

N'OLDU
HAYATIM?

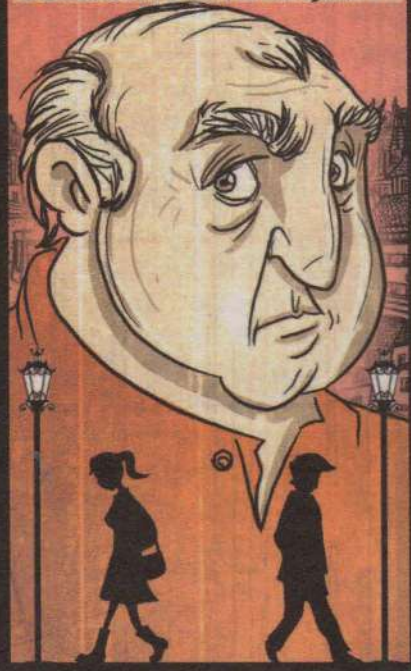
MARKETTEN DÖNDÜĞÜMDE ONU
AĞLARKEN BULDUM..

SEZON FİNALİYİMİŞ. ÖNCE ÇOCUKLARI OLMA DIYE BOŞANDILAR. SONRA DOKTORUN BİLEREK, ONLARI AYIRMAK İÇİN YANLIŞ RAPOR VERDİĞİ ORTAYA ÇIKTI. DOKTORU DA KIZIN BABASI RÜŞVET VERİP AYARLAMIS. ŞİMDİ YILLAR SONRA DOKTOR, VİCDAN AZABINA DAYANAMAYIP KIZA HER ŞEYİ ANLATTI...

KIZ GİDİP ÇOCUĞU BULDU AMA ÇOCUK DA KIZIN BABASIYLA KONUŞMUŞ. "KIZIMI BİR DAHA GÖRÜRSEN ONU YURTDIŞINA -

YANI KIZLA AYNI ÜLKEDE YAŞAMAK İÇİN, EN AZINDAN UZAKTAN DA OLSA GÖRMEK İÇİN KIZLA BARIŞAMIYOR...

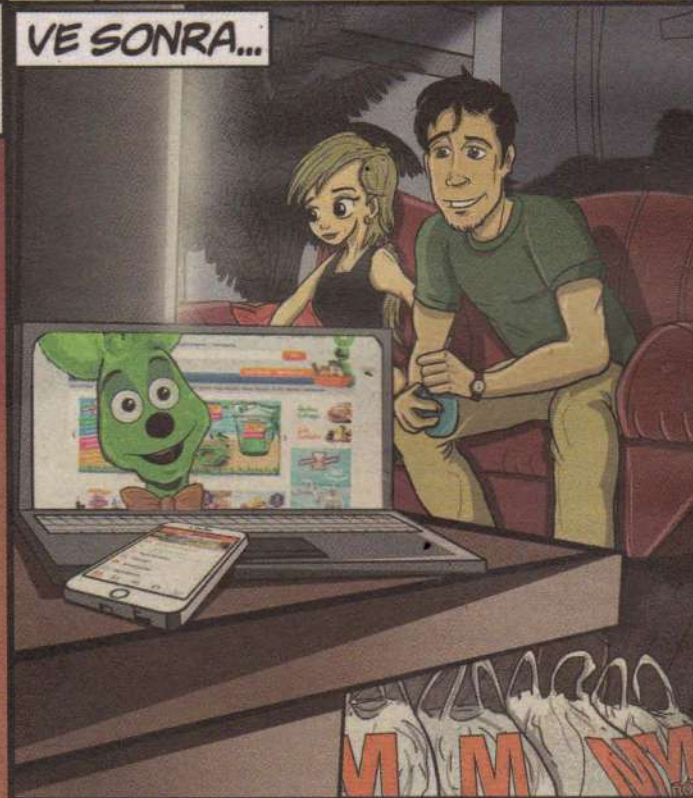

GÖNDERİRİM VE ÖMÜR BOYU TÜRKİYE'YE DÖNEMEZ "DEDİĞİ İÇİN KIZDAN UZAK DURUYOR.

BİZE SANAL
MARKET
KOLAYLIĞI
LAZIM...

A AAA!?
AŞKIM?

VE SONRA...

DEDİ ÇOCUK...
VE KIZ OLUP BİTENE ŞAŞIRDI...

MİGROS SANAL MARKET KULLAN,
EN SEVDİĞİN DİZİYİ KAÇIRMA

Kaan Koç

umudun tek yolu

Che purosunu içiyor, Yılmaz Güney yumruğunu kaldırıyordu havaya. Hem de benim odamda! Fakat kendimle o kadar meşguldüm ki, bir şeyi unutmuştum...

"Et ignotas animum dimittit in artes"

"Ve o, ruhunu anlaşılmaz sanatlara adadı."

Metamorphoses, Ovidius

Satırlarımda uluorta kendi hayat hikayemden bahsetmeye teşne değilim. Fakat 15'inde teslim etmem gereken bu yazıya 3 gündür başlayamadım. 3 gündür elimde cep telefonu, telefonun içinde Twitter, onun içinde yüzbinlerce insan, yüzbinlerce insanın içinde arzdan arşa kadar sıkıntı ve cümle duruyor. Karşımda televizyon, çevremde sevdiğim insanlar, ürküttüğüm insanlar, kutlamalar, şiddet ve arayışlar. Hepsine bakıyorum. **Herkesin bir hayatı var; yani ara sıra da olsa herkesin var bir hayatı. Benim de var, bilhassa bu aralar.** O yüzden kendimden bahsedeceğim şimdi sadece. Ama neresinden bahsedebilir bir kişi kendinin? Size biraz kendimden bahsetmek istesem, bunun size ve dünyaya ayıp olduğunu düşünürüm. Bundan ki kendimi, ferah bir salkım üzüm gibi sunmanın adabını bilmiyorum. Cümleye dökebileceğim tek şey, kendi yolumu nasıl bulduğum ya da onu nasıl kaybettiğimdir. Hoş, çoğu zaman ikisi de aynı kapıya çıkar ya zaten... Bir yolu bulan, diğerlerini yitiriyor. Ömrüme dair diğer bütün yolları yitirişim, o yaşa kadar kitapla pek ilgisi olmayan biri olarak, lisede şiirle tanışmamla oldu. Okuduğum şairlerin sayısı arttıkça, onların işaret ettiği felsefe ve siyasete merak saldım. Matematik dersinde Orhan Veli okuduğum için pek sevgili Aysel hocam, şakayla karışık, kitabı kafamda -gerçek anlamıyla- parçaladı. Şiirsel başlangıçlardı bunlar; aşkıttım, gömleğin üstüne giydiğim Benetton kazak ve elimde Lenin'in kitabıyla çakma bir devrimci olarak geziniyordum okulda. Odama, ilk gençlik heyecanlarıyla astığım posterler oldu. Çünkü birileri daha önce diğer tüm yolları bırakıp bir patikaya vermişlerdi kendilerini. Amcam gibi. 12 Eylül döneminde 1. Şube'de 13 gün işkence gören, elektriğe boğulan, inandığı hiçbir şeyi inkar etmemek ve arkadaşlarını satmamak için fiziksel ve zihinsel sağlığını o izbe dört duvar arasında bırakan, sonra ben lisedeyken ölen güzel amcam. 16'sında biriydim, şiir yazıyordum, geceleri uzun uzun odamın karşısındaki çınar ağacını izliyor ve bazen kaldırımaların hareket ettiğini görüyordum. Desteğe ihtiyacım vardı; dışarda, şairin dediği gibi, gürül gürül akan bir dünya vardı ve fakat onun kapıları bana tamamen kapalıydı sanki. Açacaktım onu. Anahtarım benden öncekilerdi. Bir akşamüstü okuldan döner dönmez odama posterler astım acemi bir çilingir olarak; Che purosunu içiyor, Yılmaz Güney yumruğunu kaldırıyordu havaya. Hem de benim odamda! Fakat kendimle o kadar meşguldüm ki, bir şeyi unutmuştum...

"Bazı çocukların kalbinde yitirdiğim gibi
Birçok kere yitirdim denizde kendimi.
Gidiyorum aramaya, suyu bilmeden,
Beni çürütecek, ışık yüklü ölümleri." ¹

Babamın, darbe dönemlerine ve amcamın yaşadıklarına dair ağır travmaları vardı. Unutmuştum. Babamı unutmuştum. Akşam eve geldiğinde, odamdaki posterlere bakarken buldum onu. Sanki postere, kağıda,

kağıttaki ağaçlara, arkasındaki duvara değil de oradan geçmişe açılan zaman deliğinden içeri bakıyordu. Sonra bir daha böyle şeyler görmek istemediğini, amcam gibi olmamam gerektiğini, adam gibi okulumu okuyup gelecekteki çocuklarım için güzel bir hayat hazırlamak zorunda olduğumu, sağ-sol işlerinden bu memleketin hayır görmediğini... kısacası hayatta kalmamı istediğini söyledi. O zaman anlamamış ve çok öfkelenmişim bu tavrına; pek çok üzücü gerçek gibi yıllar sonra anladım endişesini. Fakat ben yine de dinlemedim onu, posterler sadece duvardan indi. Amcam yaptıysa ben de yapmalıydım; evrenin boyuna oranla kendi

Ölümü öldürdüler, gerçekliği kalktı ortadan ölümün. Böylece yaşamın da varlığı yok edildi. Hepsini yeni baştan kurmamız gerekecek, kıyak iş doğrusu, keyifli olabilir.

küçük hayatımı aşip daha büyük denizler bulmalıydım. Onun kadar cesur değildim galiba, dikkat çekmekten daima korktum. **Polisten korktum, babamdan korktum, otoritenin ayakkabısı altında ezilen bir böcek gibi korktum hepsinden ve oradan nasıl sıvışabileceğimin yollarını arayıp durdum.** Sonra yolu onu anlamakta buldum; çok şükür ki şiir ve kitaplar vardı. Başımı kaldırıp kafamı ezen otoriteye baktım; ölümlüydü benim gibi.

*"ve sabır
olmasaydı
yeryüzünde
bir gün
kalınabilir miydi?"²*

Neredeyse sabah olacak şimdi. Kedi, pencerenin yanındaki koltukta sarmal olmuş uyuyor. Günlerdir uçakların, kornaların, bağıriş çağırıışların korkusundan uykusuz kaldı. Ölenlerden bihaber. Anlatmıyorum ona, bizim dünyamızı anlamıyor. Dünyayla barış içinde yaşayanların tanklarla, silahlarla, öfkeli suratlar ve bağırişlarla idrak bağı yoktur. Kedi, yaşıyor. Bense, ara ara Twitter'a bakıyorum hala yazıyı yazarken; yeni bir şey yok. Ölümü öldürdüler, gerçekliği kalktı ortadan ölümün. Böylece yaşamın da varlığı yok edildi. Hepsini yeni baştan kurmamız gerekecek, kıyak iş doğrusu, keyifli olabilir. Neredeyse sabah olacak şimdi. Bu yazıyı nasıl bitireceğimi bilmiyorum, geceyi nasıl bitirmeye dair tüm hakimiyetimi yitirdim. Bu dergi elinize geçtiğinde neler olmuş olur bu ülkede, onu da bilmiyorum. Ne umutlu cümleler saçacak su var kursağımda ne de kötümser konuşacak yüzüm. Fakat bir şeyden eminim; bugünlerde, size hayatın sırrını ve her şeyi bir anda güzelleştirecek formülü vermeyen bir yazıyı bile sonuna kadar okuduysanız hala umut var demektir. Okumadıysanız da var. Denemeniz yeter.

Tablo: Caspar David Friedrich, Der Wanderer über dem Nebelmeer

Elif Demirtaş

bedensiz ruh

"Teyze biliyor musun ben Fatih'i çok seviyorum" dedi. "8 yaş kalbi temizliği ne güzel" diye düşünüp cevap verdi Fatih'in annesi: "Biliyorum, o da seni çok seviyor. Her zaman ne kadar iyi bir çocuk olduğunu söylüyor." Zor tuttu kendini: "Ama ben iyi bir çocuk ya da arkadaş gibi değil, âşık gibi seviyorum Fatih'i" dememek için.

İlk aşkı, ilk karın ağrısı, ilk gözyaşı Fatih. Hep yanında oturuyordu sınıfta, onunla teneffüse çıkıyor, onunla okul dışında dolaşıyor, onun evine gidiyor, onlarda kalıyordu. Ama sonra Fatih hissetti aşkını ve uzaklaştırdı Kadir'i kendinden. Onca paylaşımı, birlikte geçirilen zamanı, arkadaşlığı bir kerede çöpe attı. Hayatın ona attığı ilk silleydi. Devamı çorap söküğü gibi geldi. Önce okulda dalga geçmeye başladılar: "Kız gibi konuşuyor, kız gibi gülüyor, kız gibi yürüyor." Sonra sokakta: "Kız gibi koşuyor, topa kız gibi vuruyor."

Abisi duydu bunları:

"Başıma bela olacaksın, erkeksin sen, erkek gibi davransana" diye canını çıkarırcasına dövdü. Annesi ve olmaz olası babası da... **O kadar çok şiddet uyguladılar ki "erkek olsun" diye ama olamadı.** Erkeksi her şeyden nefret ediyordu. Cinsel organından, tüylerinden, iri kemikli yüzünden, kısa saçlarından, uzun burnundan, sesinden, ellerinden... Bedeni ruhuna ait değildi. İçindeki kadın makyaj istiyordu, topuklu ayakkabı... Kız bacaklarının mini etekli halini hayal ediyordu. Uzun fönlü saçlarını, sütyen takılı memelerini, ojeli tırnaklarını... Bedeli ağır oldu isteklerinin.

Toplum baskısıyla baş edemeyen ailesinden kaçıp 14 yaşında İstanbul'a geldi. Tezgahtarlık, kasiyerlik gibi işler yaptı ama hep kısa süreli. Barındırmadı kimse uzun süre yanında: "Müessesemde böyle rezillik istemem" oldu hep son sözleri. İş ararken Tarlabası'nda seks mafyasının eline düştü. Ne hakaretler duydu, ne dayaklar yedi. Ormana kaldırıp işkence eden de oldu bacaklarını kıran da. Çok dönmek istedi ailesinin yanına, olmadı. Annesini her aradığında "Sen daha ölmedin mi" diye açıyordu telefonu. Hakaret edip kapatıyordu.

Yalnızlık tercih dahilinde olunca en iyi terapi, onarılma ve yeniden doğuş için değerli bir süreçtir. Oysa yalnız bırakılmak, bütün sevdiklerince dışlanmak, zararlı bir böcek gibi öldürülmek istendiğini bilmek azaptır. Nietzsche diyor ya "Öldürmeyen şey güçlendirir." İşte o da bu yalnızlık gücüyle öyle bir tutundu ki hayata. Önce

Tarlabası'ndaki mafyadan kurtuldu, sonra parasını yiyen sevgililerinden ve arkadaşlarından. İyi para kazandığını öğrenen ailesi ona kredi kartı borçlarını ödetti, düzenli olarak ihtiyaçlarını karşılatı. "Şu kadar para lazım" deyip kapatıyorlardı telefonu. O kadar mutlu oluyordu ki bu menfaat cümlesiyle bile. Sırf seslerini duymak için bunu seve seve yapıyordu. Yakın zamanda kardeşi evlenecek diye attı kendini çarşıya pazara; nişan, düğün için ne gerekirse alıp gönderdi. Anlatırken gözleri ıslık ıslık parlıyordu sevinçle. Ellerine baktım, ince uzun parmaklarına, kusursuz yüzüne ve fiziğine. "Çok güzel bir kadın olmuşsun" dedim. Geçirdiği sayısız operasyonu ve çektiği acıları anlattı.

Cinsiyet değiştirme ameliyatı sonrası enfeksiyon vb. sebeplerden dolayı

hayatını kaybeden dostlarını.

Ait hissedilen bedende olmak için ne ağır bedeller ödendiğini. "Annen görse keşke güzelliğini" dedim. Acıyla cevapladı: İstemez ki. **Annem kapkaranlık hayatımdaki tek rengimdi. Çok sevdim onu.**

Sanırım o beni hiç sevmemi. Babam ne kadar gaddar olursa olsun, gizli gizli görüşseydi benimle ne olurdu? O kadar muhtacım ki onun şefkatine. Bu kadar nefret edilecek ne yaptım ki? Öldürmedim, tecavüz etmedim, çalmadım... Ben istemez miydim ruhumun bedeninde doğmayı? İyi bir yaşam, aile, çevre, meslek... Asıl ahlaksız ben değil, kendini olduğundan farklı gösterenler. Toplumun en saygın mevkisinde öyle adamlar, öyle kadınlarla tanıştırdı ki şu İstanbul'un gece 12'den sonraki hayatı. Çok şükür onlardan değilim! Yalancı değilim, "olduğum gibi görünmeye" çalışıyorum. Keşke bize sövenler de "göründükleri gibi olsa!"

"Fatih'i merak ettim haberin var mı?" diye soruyorum. "Olmaz mı? Sen kalk memleketin en doğusundan İstanbul'a gel, benimle aynı semte yerleş. Yolda karşılaşıyorum çoluğu çocuğuyla ama selam vermeden geçiyorum yanından. Versem de tanımaz ki zaten artık Kadir değil Tuğçe'yim ben."

Aslı Alpar

SİZİN SAVAŞINIZA RAĞMEN
ŞİŞELERLE MEKTUP YOLLUYORUZ
DENİZİN DİĞER YAKASINA,
BİZ İKİ YAKASINI
BİR ARAYA GETİREMEYENLER!

YAKAMIZA KARANFİL İLİŞTİRDİK
BULALIM BİRBİRİMİZİ...

* GEÇENİN DİLİNİ KONUSUR AY IŞIĞI,
BİZ DİLSİZ GÖLGELER
BİRBİRİMİZİ ARAYAN
BULUŞTUĞUMUZDA SUSMAYACAĞIZ!

Cem Davran

travolta imam

Uzatmayacağım, finalde harika dans etti, biz tezahüratlarla inlettik ortalığı ve İmam disko dans şampiyonu oldu. İşte o andan sonra herkes ona Travolta İmam demeye başladı.

Bir anda polis baskını olunca karıştırdı ortalık. Şu ara çok sık kimlik kontrolü yapılıyor. Heyecanlanacak bir durum yok aslında ama ben on yediyim henüz, İmam on sekiz oldu geçen ay. Pasonun üstünde oynama yapmışım, al başına işi. Neyse problem çıkmadı, üç beş kişiyi bambaşka sebeplerden aldılar sonra yine müzik başladı. Hafta sonu matine sonuçta. Damsız girilmez diyor kapıda, önce İmam girdi içeri, kız dışarı çıktı beni de aldı. Genelde yemiyorlar bu numarayı ama bize göz yumdular. Ne de olsa İmam'ın arkadaşıyım. Dönemin en popüler iki mekânından biri. İmam Hatip Lisesi son sınıfta okuyor, piste çıktığı an herkes dans etmeyi bırakıp onu izliyor. Yakışıyor kerataya. Ortamın en güzel dans eden yakışıklı delikanlısına da elbette kızlar hasta. Ailesi bilmiyor tabii. Din adamı olacak yakın gelecekte. Yaz tatilinde mutlaka kuran kursuna gidiyor bütün çocuklar. Öyle de sempatik bir ağabey var ki eğitmen olarak, hepimiz oyun tadında heyecanlanıyoruz. Hem kuralları öğretiyor, anlatıyor, hem de pratik yanırları düzeltiyor. **O kurstan iki kişi sonradan İmam Hatip'e gitti. Biri mahalle takımının sağ açığı Ekrem, diğeri İmam.** Bu arada başkası anlatsa asla inanmayacağım şeyler de oluyordu o sıra. Farklı inançlardan olan arkadaşlarımız da çoğu zaman bizimle kursa geliyorlardı ve hiçbir sıkıntı olmuyordu. Eğitmen ağabey durumu biliyor ve onları da bu keyifli manevi yolculuğa dahil ediyordu. Hatta kardeş gibi büyüyen çocuklar birbirlerinin inançlarını kavırıyor ve saygıda kusur etmiyordu. Sanki bir kardeşlik rüyasıydı bu. Katolik arkadaşımızın babası vefat ettiğinde, kilisede hepimiz dua ettik, kendi dualarımızı. **Öyle anlatılmıştı bize kursta; Allah gönülden edilen bütün duaları kabul eder ve hep iyi insanları korur. Burası çok huzurlu bir mahalleydi diyorum, haksız mıyım?** İmam'ın şöhreti yavaş yavaş her tarafa yayılmaya başladı. Matine buluşmalarına sadece onu izlemek için gelenler bile vardı. Mekân sahipleri de bu durumun farkındaydı ve ona diğer genç müşterilerden farklı davranıyorlardı. Dönemsel bir gençlik eğlence biçimiydi disko dans. Yaşlar ilerleyecek ve herkes kendi yoluna gidecekti nasıl olsa. İmam'a da okulu bitirip ya İlahiyat Fakültesi ya da devlete başvurup erkenden din adamlığı yolu görünüyordu. Sağ açık Ekrem öyle yapmıştı. Son kez yine tatilde kursa gittiğimde artık makamalı kuran okuyor, anlıyor, yazıyordum.

Bir akşam dayımlar bizde misafirken evdeki herkesin, dönemin ünlü futbolcularının, sanatçıların adını Arapça yazıp gösteriyordum. Bir tanesine yengem azıcık kızdı, bunu yazma başka bir şarkıcı yaz dedi. Yıllar sonra anladım dayımın vukuatını. Sorunlu günleri hatırlatan bir isimmiş meğer. İstanbul disko dans yarışması var, herkes İmam katılacak mı merak ediyor. Bazıları, ulan koca şehir, kim bilir kimler var, ödülü kapmak için eğitilmişler, profesyoneller de katılır mutlaka diyor. İmam'ın bölgesel hayranları da bu yarışmaya katılması konusunda baskı yapıyor. **Dönem Travolta dönemi. Matine müdavimleri ezbere biliyor figürleri. Çok sağlam bir jüri ama ayak oyunları vardır yine de.** Bir de İmam Hatip öğrencisi olmak var ya! Neyse ne, İmam kararını verdi ve başvuruyu yaptı. Ön eleme turları falan derken otuza yakın yarışmacı tek erkeklerde finale kaldı, İmam da içlerinde. Matine buluşmaları artık final antrenmanına dönüşmüş durumda. Mekân emrine amade. O zamanlar öyleydi; şu bilardo şampiyonu bu salondan çıkmış misali, takıldığımız müzik kulübü de çok önemsiyordu kendi bağrından yetişmiş karakterin akıbetini. Uzatmayacağım, finalde harika dans etti, biz tezahüratlarla inlettik ortalığı ve İmam disko dans şampiyonu oldu. İşte o andan sonra herkes ona Travolta İmam demeye başladı. Mahallemizdeki kuran kursu hocamızı, o aydınlık ağabeyimizi bir daha hiç görmedim. Yetiştirdiği öğrenciler hâlâ bütün inançlara saygılı, sevgi dolu insanlar. Dillerin, dinlerin, kültürlerin kardeşliğini bize aşıl原因an o harika din adamına selam olsun.

Bir selam da sağ açık Ekrem'e, duyduğum kadarıyla yakın bir camide görevliydi en son. Travolta İmam'a gelince; bir süre sonra dansı bıraktığını öğrendim, sebebini bilmiyorum. Tek bildiğim şu anda başarılı bir işadamı. Saçı, sakalı kırışmış ve yanlışlıkla bir ritim duysa bile, hâlâ en sıkı pirüeti dönecek kadar formda.

Bu düşler mahallesi de yok artık, belki de hiç olmadı. Gözümde çok eski bir insanlık filmi var sadece.

Unutmaktan korkuyor ve başucu hikâyelerimde yaşıtıyorum gördüklerimi. Şu günlerde gönlüme işen; farklı şeylere inanıp huzurla, kardeşçe yaşamının hatırası. Göz ve kalp tanıyıyım ve çok özlüyorum.

Zeynep Miraç

dünyanın sekizinci harikası

Norma Jeane saçlarını sarıya boyamanın hayatının dönüm noktası olacağını tahmin edebilir miydi?

Mutlu olmak için ne gerekir? Güzellik, başarı, sükse, ün, aşk, para?.. Yetmez mi? Yetmediği olur. Eğer bunlar mutluluğa yetseydi, bugün Marilyn Monroe dizlerinde battaniyesiyle eski günlerini anlatan 90'lık bir büyükanne olurdu.

Oysa o bundan 54 yıl önce bir Ağustos günü, Los Angeles'taki evinde hayatına son verdi. 36 yaşındaydı.

Marilyn Monroe'nun hayat çizgisini çizmeye kalsak zikzaklardan ibaret olurdu herhalde. **Dipten zirveye çıkarken ruhunun derinliklerinde yine en dibi zorlayan bir kadın...** Kendi sözleriyle "koca dünyada sevecek birini arayan küçük bir kız".

Üçüncü kocası Arthur Miller'ın tarifıyla "bütün ışıltısına rağmen etrafı karanlıkla çevrili" bir ruh. 1 Haziran 1926'da Norma Jeane adıyla Gladys Baker'in üçüncü çocuğu olarak doğdu. Babasını tanımadı, kim olduğunu bile öğrenemedi. Annesi şizofreniden muzdaripti, çocukluğu koruyucu ailelerin yanında ve zaman zaman da annesinin yakın arkadaşı Grace McKee'nin himayesinde geçti. Bu evsiz yurtsuzluğa bir de yanında kaldığı ailelerde taciz hikayeleri eklendi.

16 yaşına geldiğinde çareyi evlenmekte buldu; artık onun da bir evi ve ailesi olacaktı. James Dougherty ile evliliği ancak dört yıl sürebildi. Norma Jeane artık 20 yaşındaydı ve elinde güzelliğinden başka hiçbir şey yoktu. Hemen bir mankenlik ajansına kaydoldu. Saçlarını sarıya boyamanın hayatının dönüm noktası olacağını tahmin edebilir miydi? 20th Century Fox ile sözleşme imzaladığında artık başka bir adla çağırılıyordu: Marilyn Monroe. All About Eve filminde Bette Davis'in karşısında o daracık pembe tuvaletiyle arzı endam ettiğinde kapılar ardına kadar açılmak üzereydi. İlk başrolü Don't Bother To Knock filmiydi ama ona şöhreti Niagara getirdi. Gentlemen Prefer Blondes ve How to Marry a Millionaire ise onu gerçek anlamda zirveye taşıdı.

Gelin görün ki sinema sektöründe aynı hızla kötü bir şöhret edinmekle meşguldü. Setlere ya çok geç geliyor ya da hiç ortada görünmüyordu. Performansından bir türlü memnun olmuyor, türlü gerginlik yaratıyor, uyumak için kullandığı ilaçlar yüzünden kafasını bir türlü toplayamıyordu. Beyzbol yıldızı Joe DiMaggio ile evlendiğinde yine mutluluğu bulacağını sanmıştı ama yalnızca dokuz ay sürdü. Hayatını değiştirmeye kararlıydı. **Ona şöhreti getiren "aptal sarışın" olmaktan vazgeçti, Hollywood'un şaşaasını bırakıp New York'a, Actor's Studio'da öğrenci olmaya gitti.** Sokakta tanınmamak için başına eşarp bağlayıp gittiği stüdyonun en sessiz, en az dikkat çeken öğrencilerinden biriydi.

Stüdyonun başındaki Lee Strasberg onun için bütün eksiklikleri

tamamlamaya hazır gibiydi. Hem hocası hem de bir anlamda babası oldu. Monroe mektupları, notları, günlükleri ve şiirlerinden oluşan bütün arşivini Strasberg'e bırakacaktı.

O sırada yönetmen Elia Kazan ile bir ilişkisi vardı. Daha sonra Lee Strasberg'in karısının açacağı arşivdeki bir notta şöyle yazmıştı Monroe: "Kazan bana tanıdığı en eşcinsel kız olduğumu söyledi".

Bu yeni "entelektüel" hayat ona yeni bir aşk getirdi. En tutkusunu ve en acı verenini. Yazar Arthur Miller'a duyduğu o derin aşk fotoğraf karelerinden fırlıyordu.

Yeni Marilyn, dünyanın en önemli yazarlarından birinin karısı ve ancak istediği filmlerde oynayan bir aktristti artık. Fotoğraflarında mutlaka

elinde bir kitap vardı. Hatta Ulysses'i okurken çekilen karesi efsane haline gelmişti. Bunlar ona tapanlara da nefret edenlere de

eşit oranda malzeme sağlıyordu. Ya kendini mükemmelen

geliştirmiş bir yıldız ya da gösteriş budalası bir şöhretti.

Bus Stop filminde oynadığı rolüyle Altın Küre'ye aday

olacak denli iyi bir performans sergiledi. Laurence

Olivier ile The Prince and The Showgirl'de oynadığında

"sarışın bir yıldız" değil de gerçek bir oyuncu olduğunu

kanıtlamıştı. Buna inanmayan bir kişi vardı...

Filmin çekimlerinden döndüğünde Arthur Miller'ın

günlüklerinde kocasının ondan utandığını okudu.

Hayatının en büyük hayal kırıklıklarından biriydi. En

başarılı filmi Let's Make Love'da söylediği ünlü şarkı "My Heart

Belongs To Daddy" (Kalbimin sahibi babamdır) aslında onun Miller'a

olan aşkını bütün yaralarıyla anlatıyordu. Babasından göremediği

sevgiyi Miller'dan da boşuna beklemişti. Dört yıl süren evlilik zor da

olsa bittiğinde Marilyn ilaçsız uyuyamıyor, sette türlü mesele

çıkartıyordu. Bir süre psikiyatri kliniğinde tedavi bile gördü.

1962 yılında Something's Got to Give adlı komedi filminin

çekimlerine başladı. Yine gecikiyor, hatta hasta olduğunu

öne sürüp hiç gelmiyordu. Bu günlerden birinde John F.

Kennedy'nin doğum gününde şarkı söyleyince stüdyoyla

ipler koptu. Bir cazibe topu gibi söylediği

"Happy Birthday" şarkısının ardından

bütün dünya Kennedy'le bir ilişkisi

olduğunu konuşuyordu.

Artık fotoğraflarında o neşeli bakış,

o ağız dolusu gülüş yoktu. Henüz

40'ında bile değildi ama gözleri

90 yaşın yorgunluğuyla bakıyordu.

Tıpkı Norma Jeane gibi Marilyn de

mutlu olamamıştı.

5 Ağustos gecesi evinde ölü bulunduğu

komple teorilerinin ardı arkası kesilmedi.

Otopsiye göre yüksek dozda sakinleştirici

yüzünden ölmüştü. Ancak birçok kişi Başkan'la

ilişkisi nedeniyle CIA tarafından öldürüldüğüne

inandı. Bedeni yalnızca dokuz ay evli kaldığı Joe

DiMaggio'ya teslim edildi ve onun düzenlediği cenaze

töreniyle 8 Ağustos 1962 günü Westwood Village Memorial

Park Mezarlığı'na defnedildi. Cenazesinde Groucho Marx,

"O, dünyanın sekizinci harikasıydı" diyecekti.

Henüz 40'ında bile değildi ama gözleri 90 yaşın yorgunluğuyla bakıyordu. Tıpkı Norma Jeane gibi Marilyn de mutlu olamamıştı.

Nihat Sırdar

köşe

Sabah uyanır uyanmaz cep telefonumuzu alıp tivitira, feysbuka falan bakıyoruz ya şimdilerde, o zamanlarda biz camdan köşeye bakar, varsa birileri kahvaltı bile etmeden sokağa zıplardık.

90'lı yılların boktan olduğunu düşündüğümüz, dönemin siyasetçilerini kıyasıya eleştirdiğimiz, siyasi mizahın tavan yaptığı ve bugünleri göreceğimizi, mesela 2016'da durumun daha boktan olacağını asla hayal etmeyeceğimiz zamanlardı. Sümül Efendi Cami'sinin önünden başlayıp Silivrikapı'ya kadar uzanan Meşeli Mescit Caddesi'nin Yeniçeşme Sokağı'yla kesiştiği dörtyol ağzındaydı köşemiz.

İmren Kuruyemiş'in hemen yan tarafında konuşlanır, arkamızda kalan ve Nadir Abi'nin ışıklarını açık bırakmak konusunda pek hevesli olmadığı ayakkabıcı dükkanının vitrini önüne dizilir geleni geçeni keserdik.

Sigara içenlerimizin nefes almadan ve asla ara vermeden birbirine bağladığı, maaş durumuna göre alınan sigaraların ucunda yanıp sönen kırmızı ışıklardan kaç kişinin köşede olduğu uzaktan az çok anlaşılırdı.

Muhabbetler muhtelifi. Gündeme dair değerlendirmeler yapılır, zamanın politikacılarının yaptığı salakça bir şey varsa ki hep vardı, onun üzerine bir süre geyik döndürülür, bu muhabbet Paşa'ya çıkan güzel bir kız geçtiğinde hemen terk edilir ve manita muhabbetine geçilirdi.

Manita muhabbetine girdiğimizde grubun insan irisi Ayı Mesut maceralarını anlatmaya başlar, otomobillerin arka koltuklarından piknik alanlarına uzanan fantezileri içinde bizi boğmaya başladılar. Her seferinde farklı detaylarını keşfettiğimiz bu seks serüvenlerinin üzerine sıkı bir geyik çevirir, kahvede masayı tamamlayacak dördüncünün gelmesiyle Silivrikapı'ya doğru yollanırdık.

Özellikle kışın kömür sobalarında yakılan plastiklerin ve bacalardan çıkan karışık dumanların kokusu genzimizi yakar, sıcacık kahveye kendimizi atmak için adımlarımızı hızlandırırız. Müdavimi olduğumuz kahvenin çaycısı Kemal Abi'nin kapıdan girişimizle birlikte gözleri parlar, diğer masalara göre daha fazla çay, gazoz, soda ve bilumum kahve ürünü tüketen bu müşterilerine pek bir ihtimam gösterirdi.

Elbette Mesut bu ihtimam ve samimiyetin bir süre sonra suyunu çıkarır, çeşitli el hareketleriyle Kemal Abi'yi çıldırtmayı başarırdı. Köşe aslında sosyal hayatlarımızın başlangıç noktasıydı bizim. Kahveye, düğüne, pikniğe, seyahate, asker uğurlamaya, cenazeye hep orada buluşulur ve gidilir, sokağa çıkma saatlerinde ille orada birilerinin olduğu biliniyordu. Sabah uyanır uyanmaz cep telefonumuzu alıp tivitira, feysbuka falan bakıyoruz ya şimdilerde, o zamanlarda biz camdan köşeye bakar, varsa birileri kahvaltı bile etmeden sokağa zıplardık.

Hüzün, aşk, altılı yatması, parasızlık, işsizlik gibi durumların konuşulduğu muhabbetlerin ucu mutlaka sahilde bira içmeye bağlanırdı.

Bütçe iyiye iyi biralarla doldurulan siyah poşetlerle evlerin birinden yürütölmüş bir arabaya atlar, soluğu Samatya'da alırdık. **Bugünlerde karayolu tüp geçidi için ırzına geçilen Zeytinburnu-Samatya sahil şeridi o zamanlarda daha yeni düzenlenmiş, parklar henüz mangalda kanat sever halkımız tarafından işgal edilmemişti.**

O nedenle özellikle belli bir saatten sonra son derece sakin olan sahilde bugün bile nasıl bitirdiğimize inanmadığım sayıda birayı

tüketir, boş bira şişelerini niyeyse havaya fırlatırdık.

O kafayla fırlatılan bira şişeleri bazen geldiğimiz arabaya denk gelir, arabanın sahibi küfürleri saydırırken diğerleri gülmekten altlarına kaçırlırdı.

Köşemiz yıllar içinde çok değişim gördü. Nadir Abi ayakkabı dükkânını kapattı. Fazlı Abi kuruyemişçiliği bıraktı, dükkânı yandaki bakkala devrederek mahalleyi 3 cepheli mini bir markete kavuşturdu.

Karşı köşedeki kuruyemişçi Yüksel bu işe çok sevinirken mahallenin en büyük bakkalı Sefa Market bu işe çok bozuldu. Sonra evlilikler başladı. Evlenip mahalleden taşınanlar önce her hafta sonu, sonra iki haftada bir, sonra ayda bir gelmeye başladılar köşeye.

"Kılıbıksın oğlum sen" geyiği yapan herkes evlenince aynı şeyi tekrarlardı. "Köşeyi tekrar canlandırılalım, arada buluşalım" çabasında olanlar diğerlerinin eşleri tarafından "kocalarını ayartmakla" suçlandı. Böylelikle eşlerini köşeye yollamayan hanımlar büyük bir organize suç çetesini engellemiş oldular. Ama köşe hayatımızdan eksildikçe fark ettik ki dertler artıyor.

Belki dert sayısı aynı ama paylaşılmayınca, üzerine geyik çevrilmeyince, kahveye gidip dibine kadar sansürsüz bağırıp çağrılmadıkça o dertler insanın içinde şişiyor.

Bugün sağlam paralar verilip gidilen ve kuvvetle muhtemel antidepresan reçetesiyle sonuçlanan terapilerin o zamanlar köşede ve gayet ekonomik yapıldığı anlaşılıyor.

Bazen soğuktan kakırdadığımız, bazen sıcaktan bunalınca çeşmenin altına kafamızı sokup tekrar yerimizi aldığımız köşe bugün artık boş.

Gençler köşede takılmak yerine internet kafelerde uzaktan birbirlerini öldürmeyi tercih ediyorlar bilgisayar oyunlarında.

Ve bizim boktan olduğunu düşündüğümüz 90'ların kıymetini bilemediğimizi üzülerken anlıyoruz.

Üzen çok nasıl olsa.

O zaman manitalar üzerken bugün savaş manituları üzüyor. Memleket giderek daha fena bir yer oluyor.

Köşede kimse yok...

star trek izleme rehberi

Kaptan James Tiberius Kirk (Kaptan K rk) : Atılgan'ın keskin bakışlı, otoriter ve yakışıklı kaptanıdır. Dönemin genç kızları başta olmak üzere, uzayda ve dünyada onun karizmasına karşı koyabilecek canlı türü bir hayli azdır. Yardıma gittiği her gezegende bir kadın karakterin kalbini  almasıyla bilinir. Lazer tabancasını iyi kullanmaktan tutun da çeşitli dövüş sporlarıyla düşmanları alt etme becerisine kadar aksiyon gerektiren her alanda ağırlığını koyar, gerekeni yapar. Yalnızca gözü pek değıldir aynı zamanda hamlelerini bilimsel verilere de dayandırır. Kaptanlığın yanı sıra, farklı gezegenlerdeki tozları birleştiren patlayıcı yapabilecek kadar kimyadan da anlar. Mr. Spock ile Mr. McCoy, Kaptan Kirk'e Atılgan'daki en yakın isimlerdir. Hiçbir filmde tam anlamıyla "Işınla beni Scotty" dememiş olsa da bu replik kendisiyle özdeşleşmiştir.

Mr. Spock (Mistır Spak): Star Trek denince akla gelen ilk karakterdir. Uzun ve sivri kulakları, hafızalara kazınan "Vulcan" selamı ve soğukkanlı tavırlarıyla bir döneme damga vurdu. "Atılgan" gemisindeki görevi kaptan yardımcılığıydı. Vulcanlı bir babadan, dünyalı bir anneden doğımasına rağmen Spock, kendini her zaman bir Vulcanlı gibi hissetti. Mr. Spock'ı canlandıran Leonard Nimoy, bilim kurgu dizilerinin "babası" olarak kabul edilen Star Trek'le kısa sürede tüm dünyada tanınan bir isim haline geldi. Mr. Spock milyonlara "uzay sevgisi"ni aşılayan ilk karakter olma özelliğini de taşıır. Öyle ki, "Turist Ömer Uzayda" filminde, kendisine benzeyen bir karakter tarafından canlandırılarak ülkemiz sinemasına resmi olarak giriş yaptı.

Leonard McCoy (Doktor Makkey): Atılgan'ın doktoru, Kaptan Kirk' n yardımcılarında biridir. En büyük eğılencesi, mevkiiadaşı Spock'tır. Spock'a takılmaktan kendini alamaması bir yana, Spock tarafından sık  terslenir. Yakın dostu Kaptan Kirk tarafından "Bones" lakabı kendisine layık görülmüştür. Doktor olmasına rağmen, hayat kurtarma haberinden çok ölüm haberi vermesiyle bilinir. Doktor McCoy, "O  ld  Jim", "O öldü kaptan", "O gerçekten  l " gibi replikleriyle hafızalara kazınmıştır.

star trek ırkları

Vulcan: İnsanlarla ilk temasa geçen yabancı ırktır Vulcanlar. Sivri kulakları, kalkık kaşları ve yeşil kanlarını dikkate almazsak insanlara fiziksel olarak çok benzerler.

Klingon: Serilerde en detaylı işlenen yabancı ırktır. Genel karakter özellikleri sinsi, entrikacı ve saldırgan olmalıdır.

Romulan: Paranoyak, sinsi ve agresif bir ırktır. Görünüş olarak Vulcanlardan farklı; Romulanların alınlarındaki hafif çıkıntılar ve çok hafif yeşile kayan ten renkleridir.

Andorian: Mavi tonlarında tenleri, beyaz saçları ve alınlarından yükselen bir çift antenle dikkat  ekerler. Militarist bir yapıya sahip olan Andorianlar asabiyetleriyle tanınırlar.

Tellarite: Boyları insanlardan daha kısa, domuz burunları, seyrek saçları ve g bekleriyle oldukça ayırt edici fiziksel özelliklere sahiptirler. Karakter olarak sabırsız ve inatçıdır.

Bajoran: Görünüşleri insanlara benzer. Ayırt edici özellikleri, kaşlarının arasından başlayarak burunlarına doğıru inen çıkıntılardır. İnanclarının sembolü sağı kulaklarındaki k pedir.

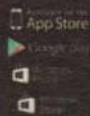
Borg: Ortak bilince sahip, makinelerden dönüştürülen bir ırktır. Aşırı gelişmiş sanayi toplumunun k leleştiğı insanları temsil ederler.

Ferengi: Koca kulakları, kısa boyları ve düşmanca tavırları en belirgin özellikleridir. Kültürlerinde kadınlar, sosyal haklara sahip değıldir. Evden dışarı çıkmaz, ticaret yapamazlar.

IŞINLA BENİ DIGITURK!

Star Trek'in 50. yılına özel,
ilk Star Trek dizisi,
Trekies belgeselleri ve serinin
bugüne kadar yayınlanmış
tüm filmleri **12-31 Ağustos**
tarihleri arasında **Moviemax**
Star Trek kanalı ile Digiturk'te.

Üstelik Dilediğin Zaman ve
Dilediğin Yerde uygulamalarıyla
her yerde seninle.

moviemax **STAR TREK** **HD**

Digiturk
Hayallerine dokun

digiturk.com.tr

(0212) 473 73 73

f / t / i / v digiturk

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

12-31 Ağustos tarihleri arasında 1 no'lu kanaldan yayınlanacak olan Moviemax Star Trek kanalı Film Paketi üyeleri izleyebilecektir.
Kanal yayını Eutelsat uydusu üzerinden HD, Türksat uydusu üzerinden SD formatında yapılacaktır.

Ataol Behramoğlu

can yücel

**Bir film karesinde gibi, bir terasta,
Sabahattin Eyüboğlu'yla onu
Shakespeare konuşurken anımsıyorum...**

Yerleşik yanlışları düzeltmek zordur. Herhangi bir bilgi ya da inanışı, üzerinde durup düşünmeden tekrar etmeyi severiz. Sanırım kolayımıza geldiği için. Her konuda olduğu gibi edebiyat değerlerimiz bakımından da bu böyledir.

Örneğin Nazım Hikmet'in "Memleketimden İnsan Manzaraları"nı kaç Nazımsever baştan sona okumuştur? Oysa bu yapıt okunmadan çok bilinen birkaç şiirinin tekrar edilmesiyle Nazım'ın epik dehası anlaşılmaz.

Aziz Nesin hemen herkesin belleğinde Türk insanının şu kadarı aptaldır sözüyle yer etmiştir. Yine her fırsatta "tam Aziz Nesin'lik olay" demeyi âdet edinmişiz. Böylece onun mizahçı, eleştirici kimliğini vurgulamış oluyoruz. Oysa Aziz Nesin'in kimi oyunları (Tut Elimden Rovni, Bir Şey Yap Met, vb.) gülmecenin ötesinde, dünya modern tiyatro literatürünün bence ön sıralarındadır.

"Bir Sürgünün Anıları"nı okurken ağladığımı unutamam...

"Böyle Gelmiş Böyle Gitmez" ise, yine dar anlamıyla gülmecenin çok ötesinde bir öz yaşam öyküsü başyapıttır.

Bunları söyleyerek Can Yücel'i anlama konusunda da bir arka plan oluşturmuş oluyoruz.

Özellikle "Bir Siyasinin Şiirleri"nde onun bir siyasal yergi (hiciv) şairi olduğu, sözcük seçimi ve dil kullanımında da doğal olarak bu amaca uygun davrandığı söylenebilir.

Dillere destan esprileri de, bire bin katılarak tekrar edilse de, onun mizahçı, yergici, acımasızca iğneleyici kişiliğini haklı olarak efsaneleştirmiştir.

Fakat bir de daha az bilinen, duygu adamı, romantik bir Can Yücel vardır. 1960'ların Ankara'sında, sanırım

Dost dergisinde okuduğum "Nuh'un Kızı", benim şiir dünyamda ufuk açan şiirlerdendir...

**"Ne benim yalanlarım, ne de bu haftalarca yağmur
Kimseler yıkayamaz ellerinin beyazlığını..."**

Oldukça kısa şiirin özellikle bu son dizeferi ilk okuyuşumdan bu günlere belleğime silinmezce kazınmıştır...

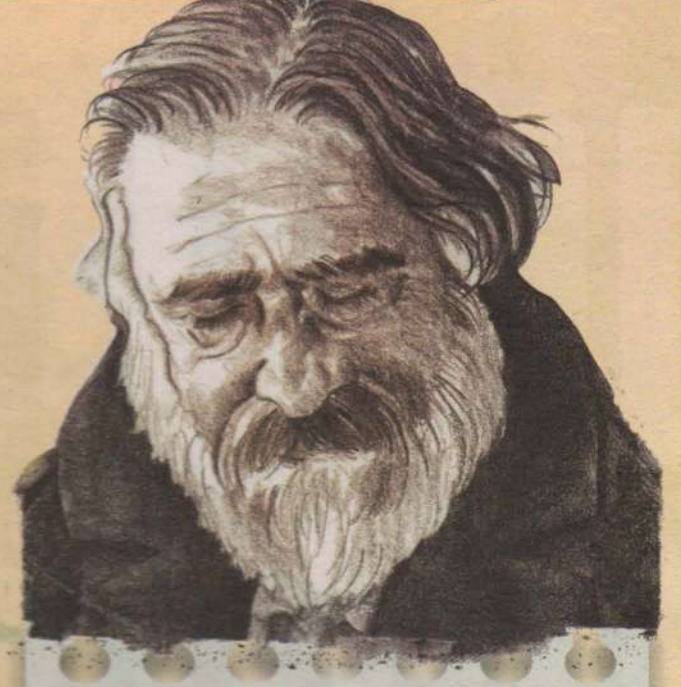
Kendisiyle ilk karşılaşmamız yanlış anımsamıyorsa eğer, 1962'de Bursa'dan otostopla indiğim Bodrum'dadır. Bir film karesinde gibi, bir terasta, Sabahattin Eyüboğlu'yla onu Shakespeare konuşurken anımsıyorum...

Kimin eviydi, orayı nasıl buldum, belleğimde hiçbir şey kalmamış. Fakat gün ışığının pırl pırl aydınlattığı geniş teras ve çok genç şairi sıcak bir ilgiyle karşılayan iki ağabey yazar bu günmüş gibi gözlerimin önünde...

Sonraki yıllarda, özellikle de Türkiye İşçi Partisi'nin hepimizi kucakladığı 1960'lı yıllarda onunla her karşılaşmamızda birbirimize güzel sözler söyledik.

Benim tanıdığım Can Yücel, genel olarak bilinenin tersine, çok içkili olmadığı zamanlar dışında utangaç denilecek kadar içine kapalı, kalın kaşlarının altındaki gözlerinde sıcak gülümseyişler dolaşan biriydi...

Nerede başlayıp nerede bittiğini ve konuştuklarımızı ne yazık ki anımsayamadığım bir Ege yolculuğunda birlikte geçirdiğimiz birkaç saat, onunla en uzun ve ne yazık ki son görüşmemizdir. Can Yücel şiiri, Metin Eloğlu'yla İkinci Yeni (örneğin Cemal Süreya) şiiri arasında, onları birbirine bağlayan bir geçiş yolu gibidir. Bu şiir, şairine ilişkin anekdotların ötesinde, üzerinde ciddi olarak düşünülüp araştırmalara konu edinilmeyi bekliyor ve fazlasıyla hak ediyor.

Akdeniz Yaraşıyor Sana

Akdeniz yaraşıyor sana
Yıldızlar terler ya sen de terliyorsun
Aynı ıslak pırıltı burun kanatlarında
Hiç dinmiyor motorların gürültüsü
Köpekler havlıyor uzaktan
Demin bir çocuk ağladı
Fatmanım cumbadan çarşaf silkiyor yine
Ali Dumdum anasına sövüyor saatlerdir
Denizi tokmaktıyor balıkçılar
Bu sesler işte sessizliğini büyüten toprak
O senin sardunyalar gibi konuşkan
sessizliğini

Hayatta yattık dün gece
Üstümüzde meltem
Kekik kokuyor ellerim hâlâ
Seninle yatmadım sanki
Dağları dolaştım

Ben senden öğrendim deniz yazmayı
Elimden düşmüyor mavi kalem
Bir tirandil çıkar gibi sefere
Okula gidiyor öğretmenim
Ben de ardından açılıyorum
Bir poyraz çizip deftere
Bir ada var sırıtabil
Dönüyor dönüyor başımda
Senle yaşadığım günler
Gümüş bir çevre oldu ömrüm
Değişince güneşine
Neden sonra buldum o kaçakçı mağrasını
Gözlerim kamaşınca senden
Ölüm belki sularından kaçırdığım
O loş suda yıkanmaktadır
Durdukça yosundan yeşil
Kulaç attıkça mavi

Ben düzde sanırdım yıkıntım
Örenim alkolik âsarım
Mutun doruğundaymışım meğer
Senle çıkınca anladım
Eski Yunan atları var hani
Yeleleri bükülmü
Gün inerken de öyle
Ağaçtan iz düşümleriyle
Yürüyor Balan Tepeleri
Yürüyor bölük bölük can
Toplu bir güzelliğe doğru
Kadınım
Yaraşıyorsun sen Akdenize

Sunay Akın

yeter ki şiir beni ciddiye alsın!..

Can Yücel ustama, babasının bisikleti neden sevmediğini sorduğumda şu yanıt almıştım: "Sunay, babam politikacı. Türk politikacı dik durmayı sever!"

Katıldığı söyleşide bir liseli genç, Can Yücel'e sorar: "Şiirde üslup nedir?" Can Yücel soruya verdiği yanıtı şu dizelere döker:

Bende dedim ki bazıları
Ayçiçeği diyorlar günebakana
Bazıları da günebakan diyor ayçiçeğine
Ben günebakanı yeğliyorum
Belki de güne yöneldiğim için yine

Şairin günebakanları anlatarak yanıt verdiği tek soru bu değildir. Can Yücel, "Şairliğinizi nasıl sürdürüyorsunuz?" sorusuna da, Dragoş'taki evinin yanındaki boş arsadan söz açarak başlar, yanıt vermeye... Zaman içinde çöplüğe dönüşen arsada inekler de otlamaktadır. İnek bu, otladığı yerde durur mu? Elbette durmaz. Dadanırlar Can Yücel'in bahçe duvarının dibine şirinlik olsun diye diktiği günebakanları da yemeye... Ve Can Yücel, sorunun yanıtını bu öykünün ardından şöyle bağlar: "Bu ara ben, davarlara karşı günebakanları korumakla uğraşıyorum." Yooo!.. Can Yücel'in yanıtı bununla bitmez, devam eder: **"Yeterince ciddi olmadı mı bu yanıt dersiniz? Varsın olmasın! Ben şiiri ciddiye almıyorum ki zaten, yeter ki şiir beni ciddiye alsın."**

Zeki Alasya, Metin Akpınar, Kemal Sunal ve Halit Akçatepe'nin oynadığı, köyden şehre inen dört kardeşin öyküsünün anlatıldığı bir filmde, İstanbul'daki Cumhuriyet Meydanı'nda (Taksim) bulunan, kumbara şeklindeki saatin altında buluşma sahnesi oldukça ünlüdür. Meydandaki saat bir dönem İstanbulluların en gözde buluşma noktasıydı. Can Yücel'i anlatırken, kendimizi birden, bir Yeşilçam filminin sahnesinde bulmamızın nedeni de işte bu saattir. Şairimizin şiir tarifine kulak veriyoruz: "Bekleyen belasını da, mevlasını da bulur, demişler. Şiir ki hem beladır, hem mevla. O halde beklemeyi bileceksiniz! Yalnız, beklediğinizi çıkartmadan. Sözelimi, Taksim Meydanı'nın (eskiden ama) oradaki saatin altında sevgilinizi bekler gibi, ortada dolana dolana, ısıklık çala, çala... Hava alıyormuşsunuz sanki. Saatler saati beklersiniz, gelmez kafir. Ne yapalım, bu

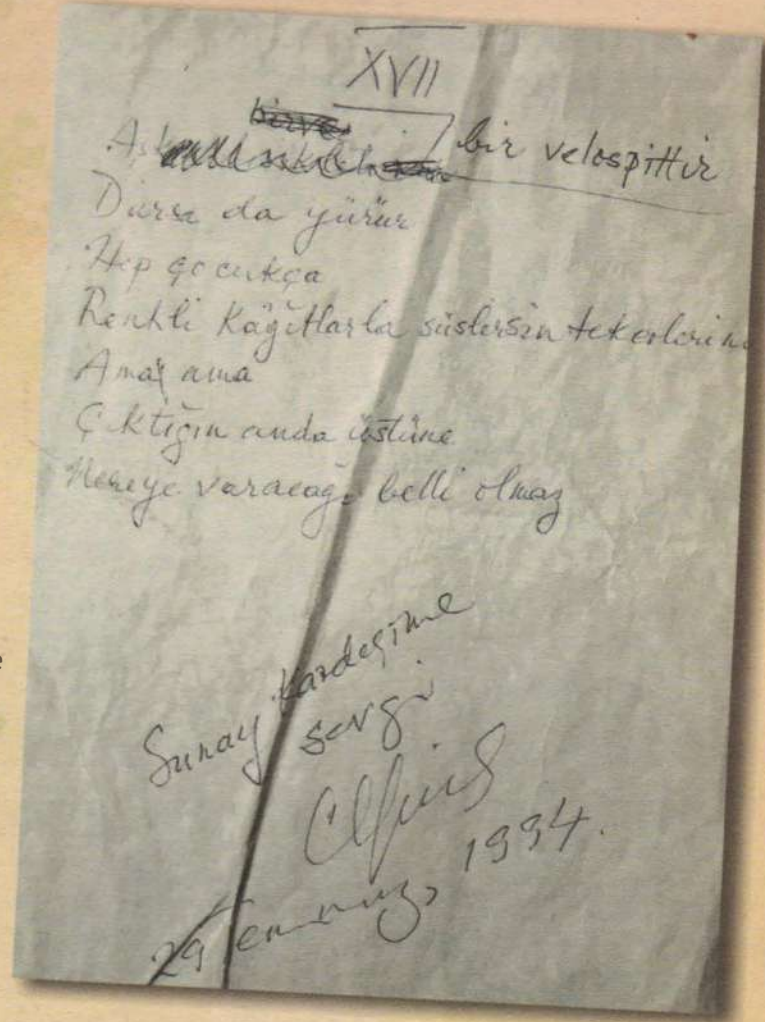
sefer olmadı, Bi daha sefere."

Can Yücel ustamızın şiirleri, özellikle 1940'lı yıllardan sonra şiirimizde boy vermeye, serpilmeye başlayan ironinin en cana yakın örnekleridir. Cemal Süreya'ya göre Can Yücel, şiirini kurmak için en elverişli yol olan parodiyi seçmiştir. Parodi, toplumsal eylemle şiirsel eylemi birleştiren uygun bir yoldur. Cemal Süreya, "tarihi gazete güncelliğine getirme" konusunda parodiyi ustalıklı kullandığı için Can Yücel'e çiçek dolu şapkasını çıkarır. O ki, ironiden, gazete haberinden, parodiden söz açıldı, Can Yücel'in "Benzetmeyi Benzetme" adlı şiirini okumanın tam sırası... Bu şiirde, şairin bahçe duvarının dibine diktiği günebakanları yiyen sığır da çıkar karşımıza:

'Susurluk' ismi su sığırından geliyor
'Manda' demek yani
3 Kasım 1996'da
Susurluk yolunda
O iblis Mercedes'in
Masum kamyonu çarpmasıyla
Gazi tarafından vaktiyle
Vaktinde sitti edilip de
Sonradan harimimize
Sinsi sinsi sokulan
Manda var ya
İşte o MANDA göle sıçtı

Can Yücel'in, babası Hasan Ali Yücel'le olan pek çok öyküsü anlatılır. Biz de, bunlar arasında pek de bilinmeyen bir öykünün kapısını, Hasan Ali Yücel'in şu sözlerini okuyarak aralayalım: "Nakil vasıtaları arasında kullanmadığım ve en az hoşlandığım bisiklettir. Onu güzel bulmayışımin sebebi, üstündeki insanı çirkin bir vaziyete koymasından başka bir şey değildir. Bisiklet üstündeki insan muvazenesini bulmak için belden yukarısını öne eğdi. Bu oturuş belki bir zaruridir. Fakat hilkatin iki ayağı üstüne durmak için yarattığı insanı bu kadar kırık bir zaviyede eğmesi, ona istikamet ve kametinin derecesinden çok şey kaybettirmiyor mu? İşte benim takıldığım nokta burasıdır."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Kuzguncuk'taki evlerinde bir gün Can Yücel ustama, babasının bisikleti neden sevmediğini sorduğumda şu yanıtı almıştım: **"Sunay, babam politikacı. Türk politikacı dik durmayı sever!"** Sohbet sırasında, çocukluğunda bir bisiklete sahip olup olmadığını sorduğum da ise bilinmeyen bir öykü gün ışığına çıkıyordu: "Harçlıklarımdan biriktirerek ikinci el bir bisiklet almıştım. Ankara'da, Ulus'ta oturuyorduk ve bahçenin bir köşesinde bahçıvanın kaldığı bir müştemilat vardı. Bisikleti oraya gizliyordum. Bir gece bahçıvan müştemilata bir kadın getirmiş. Babam bunu duyunca evden hiddetle çıktı ve müştemilata doğru hızlı adımlarla yürümeye başladı. Ben de arkasından, koşar adım... Babamın derdi bahçıvanı basmak, benim derdim bisikleti kurtarmak. Babam, müştemilatın kapısını açar açmaz yataktaki bahçıvana saydırmaya başladı. O kadar öfkeliydi ki, kapının arkasında duran bisikletimi görmedi. Ben de fırsattan istifade bisikleti kaçırdım."

Bu öykünün ardından edebiyat ve bisiklet üzerine içinden Tefrik Fikret'in, Nazım Hikmet'in, Orhan Veli'nin geçtiği uzun bir sohbete başladık. Bir sonraki buluşmamızda bana bisiklet üzerine yazdığı bir şiirini okudu. Ve ricamı kırmayarak el yazısıyla armağan etti. Ustamla yaşadığım o güzel sohbet anına, kitaplarında yer alan haliyle sonunda "Ama ama, Amsterdam neden olmasın" dizesinin yer aldığı el yazısı şiirine her bakışta, özlemle pedal çeviriyorum...

İREM'İ BEKLERKEN

Sınıfında lider 800mm sudan geçme derinliği, Yeni Ford Ranger 4x4 2.2 L 160 PS XLT versiyonuna ait olup diğer versiyonlarında farklılık gösterebilir.

ALIŞTIKLARININ ÖTESİNDE? EVET YAPABİLECEKLERİNİN ÖTESİNDE? ASLA.

YENİ FORD **RANGER**

> Sudan geçme derinliğinde sınıf lideri

Yeni Ford Ranger, 800mm derinlikteki suyun içinden geçebilmek için tasarlandı. Ranger'la daha ileriye gidebileceğin farklı yolları keşfetmek için ford.com.tr

f t y /FordTurkiye

Go Further

Nilay Örnek

'enki bilal ile piyaz yemek paha biçilemez!'

Enki Bilal

Ankara'da yaşayan endüstri tasarımcısı Murat Cem Şerbetçi, tam bir 'koleksiyon kafası' insanı. Üç büyük çizerin, Enki Bilal, Moebius ve Schuiten'in eserlerini topluyor. Braun marka vintage tasarımlar, bakalit ürünler, model lokomotif, saat ve kalem koleksiyonları da var... "Enki Bilal'i Türkiye'ye getiren kişi" olarak da bilinen Şerbetçi ile koleksiyonlarını konuştuk.

Enki Bilal

Nelerin koleksiyonunu yapıyorsunuz?

Çizgi roman, vintage Braun ürünleri, bakalit/katalin/eski plastik, streamlined model lokomotif, saat ve kalem. Ama son 3 koleksiyonum daha küçük.

Ne zaman başladınız bu koleksiyonlara?

Enki Bilal, Moebius ve Schuiten'i 1977'de

keşfettim; 20 yaşındaydım. Braun'u son 5 senedir topluyorum diyebilirim. Eski plastik toplamaya da 90'ların ortasında başladım.

Peki neden?

Çocukluğumdan beri bir estetik kaygım, seçiciliğim vardı; endüstriyel tasarım okudum. Çizgiyle anlatılan her şey ilgimi çekti; toplamaya başladım. Bakalit koleksiyonu da art deco ve o döneme ilgilimle başladı. Benim jenerasyonum 'Braun' ürünleriyle büyüdü... Braun tasarımcısı ve tasarım ekibi şefi Dieter Rams, 20.yüzyılın en etkileyici tasarımcılarından sayılıyor. Bir endüstriyel tasarımcının da Braun tasarım felsefesine yabancı kalması düşünülemezdi.

Sizden başka bu koleksiyonları yapan birileri var mı?

Türkiye'de bu koleksiyonları yapan kimseyi duymadım; belki bakalit toplayan vardır. Yurtdışında Fransız ve Belçikalı sanatçıları, amatör ve profesyonel olarak toplayanlar var. Her seferinde benim önce Türk olduğuma inanamaz, ardından da İstanbul değil de,

Ankara'dan oluşumu ilginç bulurlar.

Orijinal resimleri toplayanlar saklı kalmayı tercih ediyorlar. Enki Bilal'i amatör olarak toplayanlar arasında benim adım hep geçer, diğeri de bir Fransız. Türkiye'de Braun toplayan da yok. Özellikle Almanya'da toplayanı var. Birinin yaklaşık 1000 ürünlük bir koleksiyonu var. Satılık ve 450 bin euro isteniyor.

Koleksiyonunuz kaç parçadan oluşuyor?

Bazılarını sayamıyorum bile.

*Enki Bilal koleksiyonu: Yaklaşık 150 adet serigraf, litograf, afiş, yüzlerce kitap, dergi, özel baskı sayılı, imzalı kitap ve portfolyo, heykeller, kol saatleri, pullar, kartlar, sergi davetiyeleri ve katalogları, CD, DVD filmler, şarap etiketleri, t-shirtler, diğer dillerde basılmış kitaplar, orijinal resim ve anılar... *Jean 'Moebius' Giraud: Yaklaşık 90 adet serigraf, afiş, taş baskı, yüzlerce kitap, dergi, özel baskı sayılı-imzalı portfolyo, pullar, pinler, CD ve LP'ler ve yine anılar... Çok nadir 'Starwatcher' serigraf serisi...

*François Schuiten: 23 serigraf, poster, kitaplar, dergiler, portfolyolar, pullar, kartlar.

*Bakalit, eski plastik; Yaklaşık 80, Braun; 140 adet...

En sevdiğiniz parçalar neler?

Enki'nin 'Horus' heykeli, sınırlı sayıda üretilmiş 'Hyperion' kol saati ve bana özel çizimleri... Moebius'un benim için çizdiği özel resim, Schuiten'in yine bana özel çizimleri. Braun'un da nadir akrilik saydam ürünleri.

Koleksiyonunuzu nasıl sergiliyorsunuz?

Mutfak ve banyo dahil evimin her köşesinde...

Tabii bu arada Türkiye'ye gelmesi için aracılık ettiğim Enki Bilal'in koleksiyonu 2009'da İstanbul'da Yapı Kredi Kültür Merkezi'nde de sergilendi...

En değerli parçalar neler olabilir?

En değerli şey anılar. Eserlerini topladığım üç sanatçıyla da tanışmış, onlarla vakit geçirmiş olmak çok değerli. Enki'yi İstanbul

sergisi sırasında

götürdüğümüz

Sultanahmet

Köftesisinde

beraber yediğimiz

köfte-piyaz...

Moebius'la işlerini

ve 'Blade Runner'

filmini tartışmamız,

Schuiten'in evinde

birlikte yaptığımız

kahvaltı... Paha

biçilemez!

'En değerli

parçalar' gibi bir sıralama var mı?

Az bulunabilirlik ve fiyat açısından sıralama yapılabilir. Bu ürünlerin hemen hepsi Türkiye dışından edinildi. 1993'ten beri sayısız kez Fransa ve Belçika'ya gidip fuarlara, satışlara katıldım; ebay gibi online müzayede sitelerini takip ettim, müzayedelere katıldım, çizgiroman dükkanlarına gittim, arkadaşlar edindim, dostluklar kazandım, esnafla tanıştım... Türkiye'de posta gümrüğüyle cebelleştim, yurtdışındaki arkadaşlarıma yollattım. Braun için her sene bir kez Darmstadt'ta yapılan satışa katıldım. Hiçbiri kolay olmadı ama sonuç çok haz verici.

Koleksiyonunuzla ilgili proje ya da projeleriniz var mı?

Enki Bilal'i 2009'da Türkiye'ye getirmemiz ve açtığımız sergi büyük yankı getirdi. Moebius'u da getirmek ve eserlerini İstanbul'da sergilemek için Pera Müzesi'yle anlaşmıştım. Ancak o vefat edince eşi istemedi. Schuiten seve seve İstanbul'a gelmeyi kabul etti. Projemi Pera'ya sundum. Ama Schuiten'in Türkiye'de tanınmadığını söylediler. Braun koleksiyonumla ilgili sadece 50

adet bastığım bir kitap yaptım; ürünleri de sergileyebileceğimi düşünüyorum.

Sizden sonra bu koleksiyon ne olacak?

Bu nadir koleksiyonların Türkiye'de olması benim için bir zevk. Benden sonra kimse ilgilenmezse de, yaşarken bu koleksiyonlar bana sonsuz haz verdi, veriyor; gerisi boş!

Moebius

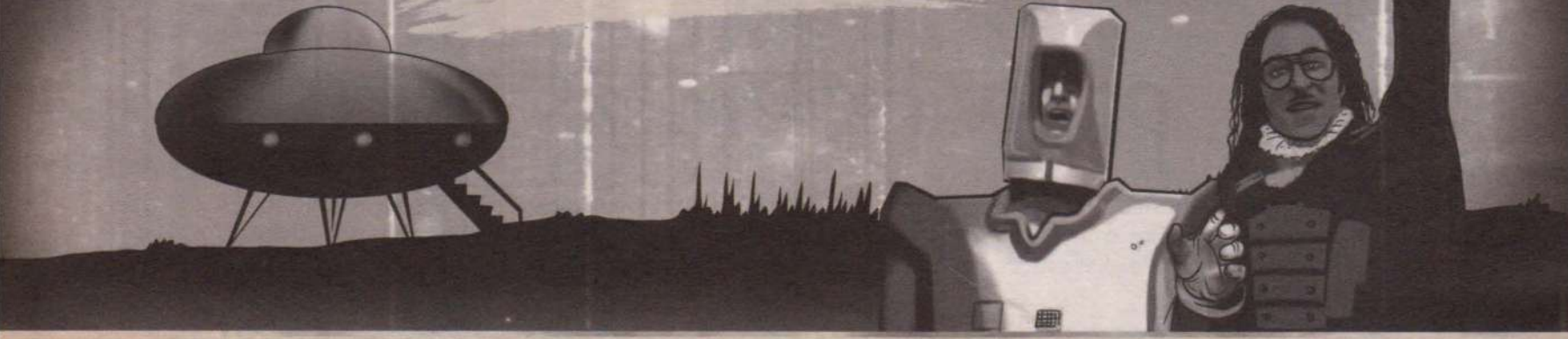

Moebius

Enki Bilal

DÜNYALILARDAN TİSKİNİYORUM!

Levent Erden

"yıldızlı" mutfak

Salam, kabak, domates, turp, maydanoz, üzüm, peynir, soya filizi, patlıcan, kürdan, göbek salata... Alishveriş listesi değil, bir babanın çocuğuna mutfak sanatlarıyla kotarılmış yaratıcı hediyesi.

Elindeki bıçağın sivri ve keskin ucuyla, salam diliminin yarısından altına önce dar bir hilal, sonra da onun uç noktalarını birleştiren geniş bir hilal çizdi. Arada kalan parçayı özenle çıkardı. Sonra salam diliminin üst yarısında simetrik iki uç çizdi. Onların da içini çıkardı. Geri çekilerek şöyle bir tepeden baktı. Sonra bir zeytin aldı, ortasından çepeçevre dikine kesti. Çekirdeği özenle, zeytinin etli kısmını zedelemekten çıkardı, üçgenlerin arasına yerleştirdi. Mini bir domatesi de ortasından kesti, üçgenlerin arasına ama biraz altına yerleştirdi. Bir daha baktı. Eh, fena değildi. Salam, gülen suratlı bir adama benzemeye başlamıştı.

İkinci salam diliminde "sanatını" geliştirmeye karar verdi. Ağız kısmına, hilallerin bir bölümüne, alttan üstten minik dikdörtgenler ekledi. Dişi dökülmüş hal, biraz daha komikti. Birkaç salama daha deşince artık "meleke kesbetmişti". Üçgen gözlerle, Çinli gözleri, boncuk gözler eklendi. Sonra dana dili dilimlerini itinayla dişi dökülmüş ağızlara yerleştirdi. Dolmalık biberin enine kesilmiş yuvarlak dilimini de ikiye böldü.

Parçaları salamların iki yanına koydu. Kulaklar da tamamı. Daha sonra sivri kırmızı biberden keseceği minik halkaları, yeşil biber kulaklara geçirip küpe bile yapacaktı!

Çocuk soluğunu tutmuş, babasını izliyordu. Gözlerindeki takdir hissi, baba için "teşvik primi" anlamına geliyordu. Teşvik primi de sahaya yansiyordu. "Eser" sürekli mükemmelleşiyordu.

Sıra saçlara gelmişti. Baba, saplı maydanozları özenle taranmış gibi salamin tepesine koydu. Ve vetoyu yedi: "Hiç yeşil saçlı adam olur mu? Ben hiç yeşil saçlı adam görmedim ki!" Bu ana kadar takdire alışmış baba, önce eleştiri karşısında anlık bocaladı. Ama çözüm gecikmedi: "Bu, ailenin acayibi! Şimdi diğerlerini yapalım."

Böylece seri üretimden kişiselleştirilmiş üretime geçmenin öngörülmez zorlukları ve sıkıntıları başladı. Hepsini farklılaştırmak gerekiyordu. İyi de, malzeme? Baba ilk defa pisboğazlığının, çeşit merakının, kullanılmadığından çürüyüp çöpe atılmak zorunda kalan çok çeşitli şeyler almanın faydasını görüyordu. Üstelik veledi oyuna katmak heyecanı da, eğlenceyi artırıyordu.

"Biri yaşlı olsun!" Gelsin soya filizleri. "Biri hem yaşlı, hem kıvrık saçlı olsun!" Gelsin yonca filizleri. Simsiyah saçlı olsun. Hımmmm. Zeytin ezmesini, salamin tepe çevresini (ama bulaşmadan) saracak ince bir tabaka halinde tabağa sıvayıp, küçük kahvaltı çatalıyla yandan ayrılmış, itinayla taranmış saç görüntüsü verdi. "Miki gibi olsun!" Çüş! Diyemedi tabii zavallı baba. Karaturpun yanlarından dikine iki dilim. İşte kulaklar. Bir başka karaturptan, kulakları bağlayan esnek üçgen. Vallahi benzedi. Çocuk gülerek el çırparken, kendi yaptıklarına babanın kendisi de hayret etmişti. Oluyordu bu iş. Ama duramadı. Abarttı.

"Mikinin yanında bir de minik sıçan olsun muu?"

"Sıçan mı?" Kıkırdama... Sıçan! "Haaa, farenin küçüğü. Olsun. Olsun." Küçük kırmızıturpun şişman tarafından iki yuvarlak kesti. Daha iri bir turpun sap yerinin (ki bu burun oluyor) iki kenarına iki derin çentik attı. Yuvarlak parçaları çentiklere, gövdeye dik yerleştirdi. Üç boyutlu farenin çatısı hazır. Burnun üstüne yaptığı minik oyuklara birer mısır tanesi. Tam arkaya da tagliatelle yumağından dikkatle koparılmış "s" şeklinde bir parça. Kuyruk. Gövdenin altını hafifçe kesip düzleştirince tabakta da rahat, oynamadan duruyordu. Tabağın kenar yükseltisine, salam kafalarına, "yalanarak bakar" şekilde sıçanı yerleştirmiş mizansen tamamlandı... Zannetti baba!

"Başka hayvan da yapalım!"

"Ne yapalım?"

"Ne istersen." Sonra da vurucu yorum: "Ne yapabilirsen!" Ağır tahrik. **Babalığın şanına bok sürdürmeme riski tavan! O ana kadar yaptıklarının havası sönmek üzere. Onlar yapıldı bitti. Şimdi yenisi. Hep yenisi. Farklısı. Değişigi.**

Sanki hayat o kadar değişikliğe, farklılığa izin vermiş gibi.

Çocuk işte, diyemezsin. Çözeceksin. Sen babasın. Babalar her şeyi bilir ve yapabilir!

Baba buzdolabını açar, kullanılmamış malzeme envanterini çıkarır. Şansı azalmaktadır. Tek bir bostan patlıcanı. İki kabak. Bir göbek salata. Bir salkım üzüm. Birkaç çeri domates. Üç çeşit peynir... Mutfak dolabını açar, pek kullanmadığı kürdan ambalajında bol kürdan ve bir zamanlar çöp şiş yaparım diye aldığı, hiç kullanmadığı çöpler.

Küp kesilmiş peynir çeşitlerini, aralarına üzüm taneleri ekleyerek kürdanlara geçirir. Kürdanları bostan patlıcanının üstüne sıra sıra saplar. Bütün yüzey tıka basa dolana kadar. Patlıcanın sapının iki yanına, iki çeri domatesi kürdanla saplar.

"Bu ne?"

"Kirpi."

"Aaa kirpi!"

Hızını alamaz, kabağın gövdesine çöp şiş çöplerini saplar. İki yandan. Aynı hızda. Çöpleri hafifçe ortasından çatlatır. Kabak altı ayak üzerine oturur. Üst yan kısımlara derin çentik açar. Göbek salatadan kopardığı iki uygun yaprağı kanat gibi geçirir. Yarım üzümünden iki de göz.

"Bu ne baba?"

"Böcek, kuş."

"Ne kuşu? Ne böceği?"

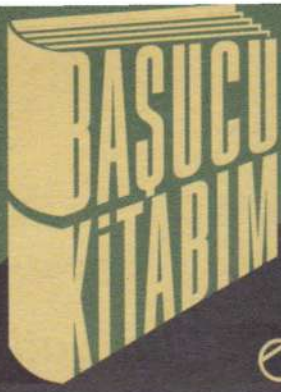
"Kabak kuşu böceği!"

Çocuk işte, diyemezsin. Çözeceksin. Sen babasın. Babalar her şeyi bilir ve yapabilir!

Karşılıklı kahkaha patlaması. Masanın üzerindeki hayvanat bahçesi, çocuğun da başrolde olacağı şekilde bol bol fotoğraflanır. An ölümsüzleştirilir. Bu fotoğraflar sonra bulunamayacak olsa da! Mutfak sanatlarında gösterdiği maharetle baba, Michelin yıldızını değil, "Michelin Samanyolu"nu hak ettiğini düşünür. Zaten göbeği ve diğer gövde boğumlarıyla "Bibendum" adındaki lastikten adamı andırmaya başlamıştır.

Not: Deneyin. Fotoğraflarınızı bekliyorum.

VEDAT ÖZDEMİROĞLU

Ahmet Haşim / Bütün Şiirleri

En sevdiğim yeri:

"Melâli anlamayan nesle aşına değiliz."

MELİS ALPHAN

Arthur Rimbaud / Cehennemde Bir Mevsim

En sevdiğim yeri:

Güneşin kemirdiği bir duvarın dibinde, çömlek kırıkları ve ısırganlar üstüne oturmuş cüzzamlıyım... Anımsayabildiğim kadarıyla, eskiden, bir şölendi yaşıntım, açtığı tüm çiçeklerin, tüm şarapların aktığı.

"...Kaçtım. Ey büyücü kadınlar, ey mutsuzluk, ey kin, size emanet edildi hazinem. Her insancıl umudu usumdan silip atmayı başardım. Boğazlamak için onu yırtıcı bir hayvan sessizliğiyle her kıvanca saldırdım. Cellatları çağırdım ölürken tüfeklerinin dipçliğini dişlemek için. Afetleri çağırdım kumla, kanla boğulmak için. Tek tanrımdı mutsuzluk. Çamurlara uzandım. Suç güneşinde kurulandım. Deliliğe yaman bir oyun oynadım."

HALUK ŞAHİN

Homeros - İlyada ve Odyseia

En sevdiğim yeri:

Odyseia'dan şu alıntı çıktı. Bundan güzel kavuşma şiiri olur mu? Hangi aşık sevgilisinin koynundayken güneşin doğuşu geciksin diye dua etmemiştir?

"Odysseus

sıktı kollarında sadık karısını, gönlünün sevdiğini. denizle boğuşanlara nasıl güzel görünürse toprak (...) işte Penelopeia da öyle tatlı bakıyordu kocasına ve ayırmıyordu onun boynundan ak kollarını (...) gök gözlü Athena uzattı geceyi, tam sonuna varmışken altın tahtlı şafağı tuttu, insanlara ışık getiren Lampos'la Phaeton'u alıkoymuştu tez giden atlarını boyunduruğa koştırmaktan."

SEYYİDHAN KÖMÜRCÜ

Sadık Hidayet / Kör Baykuş

En sevdiğim yeri:

"Yaralar vardır hayatta, ruhu cüzam gibi yavaş yavaş ve yalnızlıkta yiyen, kemiren yaralar. Kimseye anlatılamaz bu dertler, çünkü herkes bunlara nadir ve acayip şeyler gözüyle bakarlar. Biri çıkar da bunları söyler ya da yazarsa, insanlar, yürürlükteki inançlara ve kendi akıllarına göre hem saygılı hem de alaycı bir gülüşle dinlerler bunları. Çünkü henüz çaresi de, devası da yok bu dertlerin."

Zafer Algöz

gönüllersin

Zeki Müren'i sahnede izlemiş olanlar vardır elbette. Ben de bir kere o büyücüyü gördüm. Muhteşem bir sanatçıydı.

Bursa'nın meşhur Tophane yokuşundan çıkınca Muradiye Mahallesi'yle birleştiği sokakta, en büyük halamızı Hacı Muammer anayla anneannemi buluşturdum. Onlar çay, kahve ve Erzurum ketesi eşliğinde sohbetleyken kapı çaldı. Genç olarak fırladım açtım. Orta yaş geçmiş bir hanım geldi. Muammer Halam sesinden tanıdı "Hoş geldin Hayriye Hanım, buyurun" dedi. İçeri girdi, 3-5 hal hatır soruldu... Ona da çay ve kete ikram edildi. **Halam dedi ki "Hayriye Hanım benim üst kattan komşum olur, Zeki Müren Bey'in annesidir."** "Neeeee, Paşa'nın annesiyle beraber aynı evdeyiz! İster misin anasına bir sürpriz yapıp gelsin, biz de onu dünya gözüyle görelim" diye tatlı bir hayal kurdum. Olmadı tabii... Sohbetin bir yerinde Hayriye Hanım dedi ki "Haftaya Yeşil Camii'de rahmetli Kaya Bey için dua ve mevlit okutacağız. Kendisi Bursa'ya gelecek, görürsünüz evladım." Hayriye Hanım gittikten sonra bizimkilere dedim ki "Sizi camiye arabayla götürüp getireceğim, ne olur gidelim." Hacı halam ve nenem bu işe çok sevindiler.

O gece gerçekten Bursa Yeşil Camii ve çevresinde izdiham vardı. Ben genç koruma müdürü gibi yolları açar açar Hacı Halamla nenemi caminin kadınlar için ayrılmış üst tarafına çıkardım ve en öndeki tirabzanların dibine oturttum ki, Zeki Müren Paşa'yı görsünler diye. Çıktım dışarıya, ben de yakından görme derdindeyim tabii... Bir süre sonra caminin giriş kapısında bir hareketlenme oldu, sanki etrafında 50 koruması varmış gibi. Cami avlusundan girdi. Siyah takım elbise, beyaz gömlek, siyah kravat, saçları geriye taralı, açık kahve camlı geniş bir gözlük... Yavaş yavaş yürürken herkese geldikleri için teşekkürler ederek zarif bir yürüyüşle camiye doğru girdi. Şık pabuçlarını çıkarırken birileri yardım etmek istedi, izin vermedi. Bir baktım etrafında koruması falan yok. Girişten itibaren Zeki Müren'e yakın olabilmek için dümen yapıyorlar... Kalabalık birden camiye doğru hamle yapınca, gerilerde kaldığımı fark ettim. "Müsaade edin abiciğim" diye diye Paşa'yla beraber giden ilk büyük halkaya dâhil oldum. Hafızlarla beraber geniş bir yarım daire misali oturdular. Tam karşısına gelecek bir yer buldum. Olduğum yere çiviledim kendimi sanki... Derken dualar, ilahiler okunmaya başladı. Bunların hepsine katıldım. Hele hele mevlit okunurken... "Merhaba" bölümünü tek başına söyledi. "Söyledi" demek az kalır, belki de "şakıdı" demek bile yetmez. **Düşünün tarihi Yeşil Camii... Ağzına kadar dolu... Muhteşem bir akustik...**

Mikrofonsuz... Üstelik Zeki

Müren söylüyor... "Merhaba ey al-i sultan merhaba... Merhaba ey kân-i irfan merhaba... Merhaba ey sır-ı fûrkan merhaba... Merhaba ey derde dermân merhaba."

Zeki Müren'i sahnede izlemiş olanlar vardır elbette. Ben de bir kere o büyücüyü gördüm.

Muhteşem bir sanatçıydı.

Ama tarihi Yeşil Camii'deki gecede olağanüstüydü ve ben oradaydım. Ne kadar şanslıyım... Her şarkını duyduğumuzda, bil ki gönüllersin Paşa...

Gökhan Dağıstanlı

göğe bakma durağı

Ağaç toprakla kardeş, arı çiçekle... Aşık dallar yapraklara, hayvanlar otlaklara sevdalı.... Alabildiğine sevgi kokuyor hayat!

Neşeli bir akşamüstü, ansızın düşer üstüne gökyüzü, kaldıramazsın. Ağacın yeşilinden, denizin mavisinden, tabiatın esrarengiz sesinden öğreneceklerin var çünkü. Bütün gücünü ancak oradan alabilirsin ve kolay değildir uçsuz bucaksız bir maviliği sırtlamak. Yıldızları da sakın unutma ki bu yüke dahillerdir. Bir Newton olamayabilirsin ama kütle çekim kanununa sınıksız sarılmalısın. Budur senin yükünü azaltacak olan.

Dikkatini çekti mi bilmiyorum, gönülden istediğin ne varsa Tanrı hep verdi sana. Karşına çıktıklarında anlamadın diye hayıflanma sakın. Sonradan, düşündükçe karşılaşırsın Tanrı'yla zaten. Vardır bunda da bir hayır. Zaten Tanrı, kendini saklayarak sever ki; bu en kutsal sevmeye biçimidir. Sen hiç kendini saklayarak sevebildin mi? Sevemezsin! Tanrı'nın egosu olmadığını gördüğünde bundan alacağın bir ders de yoktur. Çünkü Tanrı'dır o. Büyüklüğüyle, örnek alma menziline dışarıda kalır. Senin ondan alacağın bir ders olduğunu hiç düşünmedin zaten değil mi? Gizli gizli verirdin, vereceğin ne varsa, düşünebilseydin.

Ben de yapamadım. Zordur çünkü iyiliğin gizliliğini omuzlamak. Nadir yaptığımızdan mı bilmem ama başta kendi gözümüze sokmak isteriz. Bunda da bir hayır vardır korkma. Sadece daha çelimsizdir. Şimdi bu yazdıklarımın ne anlama geldiğini anlamıyorsan, sakın kendini yalnız hissetme. **Biraz farkındalık iniyor bazen rakının beyazına. Ondan sebepleniyorum yudum yudum.** Sonra birden atmosferden çıkıveriyorum.

O zaman, adam akıllı küçülüyoruz işte. Bir zerre bile olmadığımızı anladığımızda, ne kadar önemli olduğumuzu da anlıyorum. Bu çelişkili ifadelerimden dolayı, Galileo gibi tutuklanabilirim ve o an, doğru bildiğim ne varsa inkar da edebilirim. İçimden bildiğim yetmez mi sence? Önemli olan en büyük ve en mukaddes görev, hayatı tamamlamak değil mi ki? **En kötü ihtimalle, kısık bir sesle, mahkeme çıkışında, kendime doğru bildiklerimi fısıldayabilirim. "Dünya yine de yuvraklıdır" diyebilirim mesela.** İkna etmek için ısrarsızlığım, inancımın büyüklüğünden gelir. Hiç tereddüt etmeyen bir soğuk kanlılıktır bu. Ve çok az karşılaşabilirsin. Birgün içine düşerse, derin bir huzurla kabul ediver gitsin.

Mesela suyun kaldırma kuvveti... Bu bir Tanrı yasasıdır. Kimseyi suyun kaldırdığına ikna etmeye çalıştın mı? Çalışmazsın! Çünkü, en az Arşimet kadar eminsindir bu bildiğinden. Öte yandan bu kuvvet, batan sıvının hacmine de bağlıdır kaldıran sıvının cinsine de. Ve kaldırdığı şeyle hiç ilgilenmez biliyor musun? Onun konusu, sadece yüzen cismin ne kadarının battığıdır. Mesela, biraz daha zenginsen, içinden suyun seni daha çok kaldırmasını geçirmezsin. Çünkü bilirsin bu adaleti sen ve asıl bunu hatırladığın her an "Evraka!" diye bağırmalısın ki bu bulduğun Tanrı'nın ta kendisidir. Bunu test etme imkanın yoksa, bu adaletsizliği de bilirsin. Ama bu sistemin adalet anlayışıdır ve her zaman güçlüyü tartar. Şimdi buna müsaade eden Tanrı'ya içinden bir sitem koptuysa eğer, duygudaşız demektir. Korkma sakın, Tanrı hadsiz bir sorgulamayı, haddini bilen bir sessizliğe tercih edecektir. Bunu nerden bildiğimi de sakın merak etme.

"Yerin seni çektiği kadar ağırsın, kanatlarını çırpıdığı kadar hafif"

dizelerini okuduğumda, Can Yücel'in iki zıt yönlü vektörel kuvvetin bileşkesini hesaplıyor olduğunu anlamak gibi bir şey bu. **Bazen, en yoğun duygu sağanağında bile fizik belirir gözümde. Benim, bu realizmden utandığım da olmuştur, bununla gururlandığım da.** İkisi de yanlıştır aslında. Düşünce dediğin de öyle özgür değildir ama firaridir. Sistem, serbestliğine müsaade edemez düşüncenin ama tutsak etmek üzere yakalayamaz da. Yüzyıllarca bunun için savaşıldığına inanabiliyor musun? Bir insanı korkutarak onun düşüncesini değiştiremezsin. Sadece düşüncesini söylemesine engel olabilirsin. Ve bu, en ılımlı diktatörü bile tatmin etmeyecektir. **Hayatın gizini kaçırınlarda lüzumsuz bir güç göreceksin. Çünkü, gücü içinde bulmuş bir insanın bunu dışa vurmak gibi bir kaygısı yoktur.**

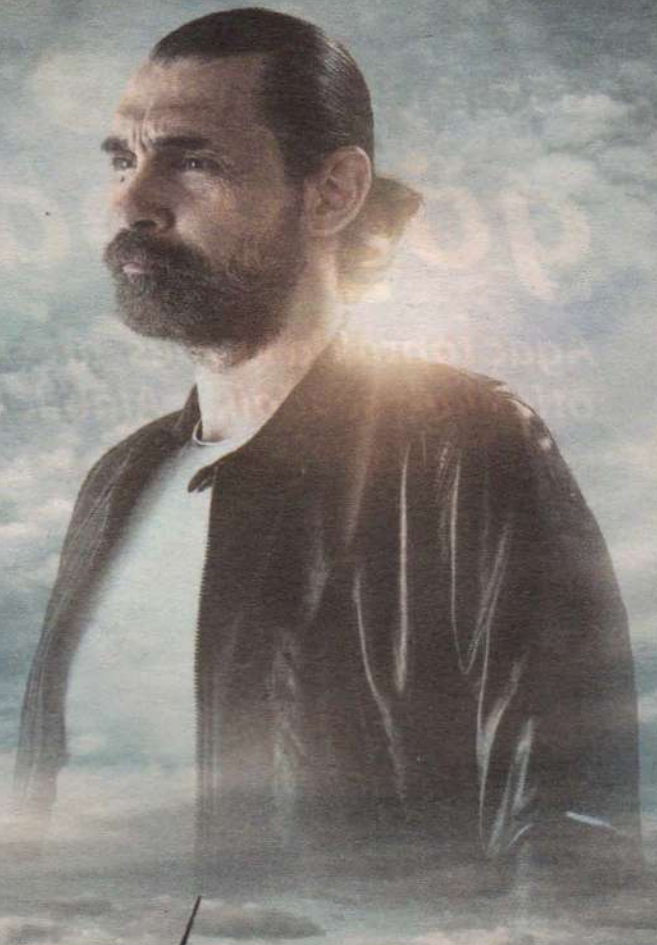
Korkma! Ama üzülebilirsin. Kumdan kalelerdir içinde yaşadıkları. Korkuları kadar korumaları vardır. Merhametleri ne kadar inceseyse, o kadar kalındır arabalarının zırhları. En büyük trajedi de, bu güçlü sandıklarının, kendini tanrılaştırma gayretlerini, bizzat Tanrı'ya olan inançlarından devşirmeleridir. Tanrı'yı çok güldürmektedir bu. Bunu da nerden bildiğimi sorma ne olur. Ha bir de sakın kızma onlara, acıma da. Ama üzülmelisin. İlkellikleri üzücüdür çünkü. Beraber kalkınmaksa derdimiz, üzülme en doğru reaksiyon biçimidir. Kolundan tutmak hadsizlik olacaktır çünkü. Bunu düşünmek bile, seni bu eğitimsiz ruh haline sokabilir. İnsanları değerlendirmek gibi bizden aşkın işlere kalkıştığımızda, kulaklarımızdan çekmeliyiz birbirimizi, azarlamalıyız.

Senin karıncaların hiç ağaçların kuzeye bakan cephelerine yaptı mı yuvalarını? Mıknatıslarının zıt kutupları birbirini itti mi? Hele bir batıdan doğsun güneşin! Herkesin kabul ettiği bir şeyi yok saydın mı hiç? İşte bu bilgiler sınırılıyor bizi sevgilim. Alabildiğine tartışmalıyız Tanrı'yla ve sonunda O'nun haklı çıktığını böyle deneyimlemeliyiz. Yoksa, bu gökten inme doktrinleri ezberleyip, boyun eğerek, Tanrı'yı anlamamız mümkün değil.

Tanrı'yı sevdin mi sen? Bilirsin, insan sevdiğinden korkmaz. Korkma sen de, sev. Koşulsuz bir sevgi üzerine inşa edildiğini görmüyor musun eyrenin. Ağaç toprakla kardeş, arı çiçekle... Aşık dallar yapraklara, hayvanlar otlaklara sevdalı.... Alabildiğine sevgi kokuyor hayat! Ne olursa olsun sevmek lazım. Söyleyeceklerim bundan ibaret...

**Korkma sakın,
Tanrı hadsiz
bir sorgulamayı,
haddini bilen
bir sessizliğe
tercih
edecektir.**

ARTIK BAKIŞ AÇINIZI DEĞİŞTİRMENİN ZAMANI GELDİ!

YENİ FIAT EGEEA HATCHBACK.

Bildiğiniz Hatchback'lere kıyasla çok daha büyük bagajıyla daha kullanışlı, geniş iç hacmiyle daha konforlu. Sınıf standartlarının üstünde teknolojisiyle ezber bozan Egea Hatchback otomatik fren yapabilen çarpışma riski uyarı sistemiyle daha güvenli. Yeni Fiat Egea Hatchback'i keşfetmek için siz de Fiat showroom'larına gelin, yepyeni bir bakış açısıyla tanışın.

- > ÇARPIŞMA RİSKİ UYARI SİSTEMİ > OTOMATİK ACİL DURUM FRENİ > ADAPTİF HIZ SABİTLEME SİSTEMİ
- > LED GÜNDÜZ FARLARI > GERİ GÖRÜŞ KAMERASI > 7" DOKUNMATİK EKRANLI TABLET UCONNECT™ SİSTEMİ

5 YIL
100.000 KM
GARANTİ

#fiategeahb

Dilan Bozyel

Çiğdem Canım Yayan

HALK PLAJI

pardon bu sandalye boş mu?

"Her şeyi anlamak zorunda değilsin. Ama bu, her şeyi kabul etmen gerektiği anlamına gelmez."

dedi tırtıl.

Elimin altındaki küçük çakıl taşlarını önümdeki dereye fırlattım sakince. Küçük bir dereye sığınmaya çalışmak kendimi güvende hissetmeme yol açmayacaktı. Biliyordum ama kabul etmiyordum.

Böyle küçük dertler yaratıyordum kendime. Sıcak bir ağustos gününde, eğer bir cırcır böceği değilsem yapmam gereken başka bir şey olmuyor çünkü.

Büyük bir albatros da olmadığımı göre, kendimi Ege Denizi'ne sırtüstü de bırakamazdım. Onlarca insan izlediğim şu birkaç otuz yılda, insanların sırtüstü denize uzanıp altından geçenleri nasıl umursamamaya çalıştıklarına şahit oldum. Ben de denedim. Neler geçmedi ki altımdan. Balinalar, yengeçler, denizatları, döviz kurları, uçak biletleri, intihar saldırıları, anayasalar, milli marşlar...

Yaradılışımıza göre, tıpkı domuzlarda olduğu gibi, geleceği izlerken aynı anda bulutları izleme şansımız pek yok. Eğer geleceğin denizinde değilsen tabii. Zavallı domuzlar; gökyüzüne bakmak için ancak sırtüstü uzanmaları gerekiyor. Belki başının altına da bir kaz oturur rahat etmesi için, tıpkı insanlarda olduğu gibi.

"Evrenden kalbe, hücrelere, ışığa, umuda, teker teker dağılarak evlere, odalara, yataklara ve duşakabinlere inen simler olduğuna inanıyor musun?"

dedi kirpi.

Elimin altındaki küçük çakıl taşlarını önümdeki denize fırlattım sakince.

Koca bir kış boyunca; yağmurlar, rüzgarlar, kar fırtınaları ve yine yağmurlar ve yine rüzgarlar geldi geçti. Yüzlerce insanın bedeni karıştı soğuk Ege dalgalarına.

Her şeyi anlamak zorunda değilim.

Neticede ben, Tanrı değilim. Ama bu, her şeyi kabul etmem gerektiği anlamına gelmez. **Ben bu yaz, şnorkelli sersem bir kız çocuğu olamıyorum. Burnumu kapatıp denize dalıp, balıklara el sallayamıyorum.**

Bunların eksikliğine üzülüyorum, gıcunmuyorum. Çünkü sadece kendimi düşünmek istemiyorum. Onlarca, yüzlerce, binlerce mültecinin can

çekiştiği denizlerde bütün

bir yılın yorgunluğunu atmak istemiyorum.

Onlarca, yüzlerce, binlerce mültecinin nefesi suyla dolmuş bedenlerinin kıyıya vurduğu sahillerde kumdan kaleler yapmak istemiyorum.

Kendimi A4 bir saman kağıdı gibi hissettiğim günlere

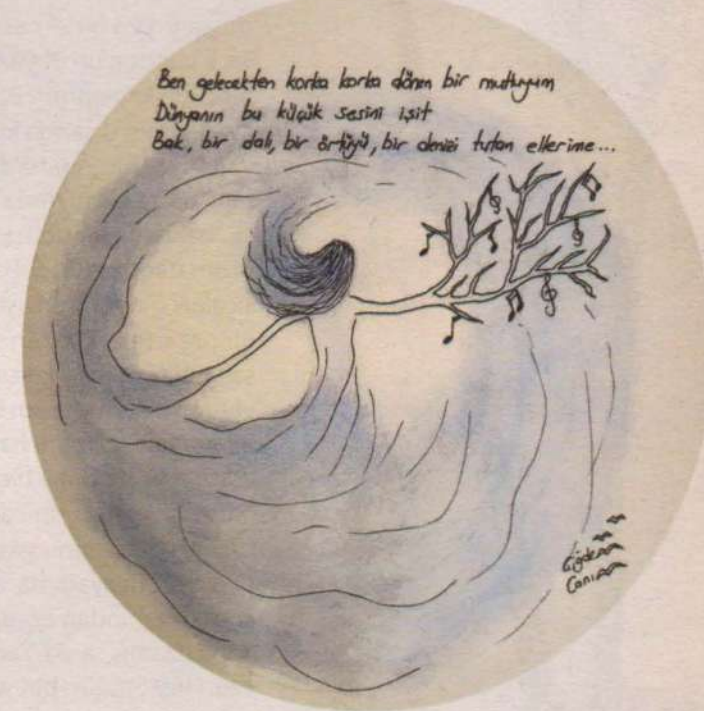
uyaniyorum. Sahillerden kaçıyor, dereleri izliyorum. Bazen engin düşünceler yerine küçük çakıl taşlarına yaslıyorum başımı. Dünyanın majör sıkıntılarındansa; minör esintilerini dudak kenarlarımda iyileştiriyorum. Şu an için yapabileceklerim bunlar, havalar serinlesin; tekrar konuşuruz.

Umarım sizi deniz keyfinizden alıkoymamışımdır, farkındalıkla yaşadığımız aşk dolu bir dünyadan sesleniyorum; her şeye rağmen tüm güzel dostlarıma selam etmeden de duramıyorum; selamlar.

Kendimi A4 bir saman kağıdı gibi hissettiğim günlere uyanıyorum.

Bedri Rahmi Eyüboğlu

Edip Cansever

Aziz Nesin

Bedia Ceylan Güzelce

o sensin

Yanında kendimi uzun hissettiğim biri var, uzun hissetmek bir torba şekeri avuçlamakla aynı, en sevdiğimi hep kendime saklıyorum, hep en sona, o sensin.

Doğdum
doğuyorum,
henüz annemin
karnında
inceden bir
sancıyım
yalnızca,
kahrolası bir
kramp kadının sağ
ayak başparmağını
yemiş yemiş
bitirmiş, uzanamıyor,
oynatamıyor. Gelen bebek

değil de geçmeyen kramp acıtıyor canını en çok, bir an evvel buradan çıkmam lazım diye düşünürken bir el başımın üstünde, o sensin. Jack London'un Beyaz Diş romanı uyduruk sarı bir ciltle kaplanmış. Boyutları çocukluğuma göre ayarlanmış, dışarıda kış, hava soğuk fakat kar yağmıyor hiç, Adana'dayız çok üşüyoruz ama hasta olmuyoruz, uçaklar geçiyor, sığınaklarda bir dolu insan, savaş var bizim değil, odun sobasından bir sıcaklık giriyor içeri, işte o sensin. Bir pazartesi öğleden sonra, salepçi tezgahını kuruyor yolun karşısına, tarım bakanlığı lojmanları ile imam hatip lisesi arasına ve bir daha hiç gitmiyor. Müstakil penceremizden olanları izliyor, patenlerimi sıkı sıkıya bağlıyorum ayağıma, abim basket antrenmanından dönüyor, boyu biraz daha uzamış sanki. Yanında kendimi uzun hissettiğim biri var, uzun hissetmek bir torba şekeri avuçlamakla aynı, en sevdiğimi hep kendime saklıyorum, hep en sona, o sensin. Boşboşçular çarşısı, tablada şalgam, çocukluğun sonu her halükarda hüsrana. Ayrılık acısı hepsinden yaman. Hem çocukluğumdayım hem değilim, öyle bir sonbaharda taşıyoruz Ankara'ya. Bir duman karşılıyor bizi, ne yangın ne değil, o sensin.

Karanlık sokaklardan geçiyor diye şairler ben de geçiyorum, karanlığı memleket sandığım zamanlarda göğsümde bir ağrı, ilk sigaramı içmişim, ucunda 800 derecelik bir ateş, yangından ilk korkuşum bu andır zahir, yangınla akrabalık kuruyorum, yerküreysem eğer ağzımın ucunda bir volkan, patladı patlayacak, ilk Alevi arkadaşım la fısır fısır konuşmalar, o sensin. Abim iyice uzamış, ta İstanbul'a kadar. İlk Yahudi arkadaşım, ilk Ermeni arkadaşım, deniz kenarında kendi başıma ilk oturuşum, nereden bilebilirim eve dönene kadar yağmurun hınç alır gibi peşimden kovalayacağını, bir yağmurluk olsam, bir şemsiye bulsam yani hiç olmasa bunlar bana yeterdi diye

düşünürken güneş parıldıyor, unutturur gibi maziye, o sensin.

Başkasında kendime benzer bir şeyler bulmuşum, ikimizin de saçları uzun mesela, ikimiz de küpe takıyoruz, ikimiz de Fenerbahçe'yi tutuyoruz, ikimiz de futboldan çok daha önemli şeyler olduğunu düşünüyoruz hayatta ve ikimiz de şiir yazıyoruz, sonra amfinin kapısından biri giriyor içeri, yürüyüşü başka, oturuşu başka, bakışı, duruşu, bir şarkıyı söyleyişi, söylemeyişi, bu dünyayı ele alış başka, **'Bizi' diyor, 'Bizi gerçek kılan şey ayrılıklarımızdır.' İşte o sensin.**

Yıl 99', yer sallanıyor, bilmem kaç saniye, televizyonda bir film; Leon! Annenin çiçeklerine bakmanın yanında kendi çiçeklerini yetiştirmeye başlamışsan büyümüşsün demektir, toprağa mı, dala mı hangisine imreneceğini bilemeden daldığın uykular, uzun otobüs yolculuklarında artık düşünecek ne çok şey var, biri de sensin.

Bir gönül eğlencesinin vücut bulmuş hali karşımda, rulet masası, tavlada üst üste aldığın üç kapı, iki okeyin de elden gelmesi, alışveriş çılgınlığı, bir restoranda istediğin yemeği sipariş edebilme hürriyeti, yeşil, turuncu, pembe içecekler, tatlı mı tatlı, bunun bir sonu var, bir sonu olmalı, o sensin. Dilinin üstünde fazla bekletince acı bir tat kalıyor ilaçtan, iyileştirmeden önce hasta ediyor olsa gerek. Bir doktor

koluma bir iğne yapmaya görsün, hemen bir tane daha yapası geliyor. Ne kadar kabul etmesem de yorgunum, bir bardak su istiyorum, suyu içip bardağı geride bırakmayı planlıyorum, annemin karnından beni çekip alan el çarpıyor, susuzluk. O sensin.

"Gidin" diyenlerle "Gidelim" diyenler berabere kalmış, vazgeçenleri değil, direnenleri konu ediniyor mitoloji, yıllardır boynumda asılı anahtarın açtığı kapıyı arıyorum, bu kapı bizi öyle ya da böyle bir yere çıkaracak. En kötü kahraman, kahramansızlığı alt ediyor, kaç milyon insan geldiyse o kadar milyon insan göçe hazırlanıyor, bir kişi hariç, o sensin.

Yıl 2016, dünyaya, iyiliğe, dürüstlüğe, adalete duyduğum şu kadarcık inanç da yerle bir oluyor. Uzanmışım, kapamışım gözlerimi, 34 yıldır izlediğim filmin bir sonu daha var ama ben göremiyorum, film kopuyor. Şimdi beni ucu ucuma getirecek biri lazım, o sensin ve keşke başkaları da olsa.

**Annenin
çiçeklerine
bakmanın yanında
kendi çiçeklerini
yetiştirmeye
başlamışsan
büyümüşsün
demektir.**

Murat Meriç

plak kapaklarına dikiz!

Plak güzel şey. Alması şölen, dinlemesi tören. Müziğe dokunabildiğiniz tek medya belki de! Plağı güzel yapan, kapakları. Kasetler küçük, CD'ler orta boy ama plak kocaman! Hele ki şahane bir kapağı varsa, asın duvara, sergileyin. Kapağı için çok plak aldım. Güzel kapak, yeni meclislere yelken açmanızı sağlar. İçindeki de güzelse, tadından yenmez! Kimi sadedir, çok şey anlatır; kimi karmakarışık gelir, içinde kaybolursunuz. Memlekette en sevdiğim, Özdemir Erdoğan'ın "Canım Senle Olmak İstiyor" albümünün kapağı: Üzerinde Özdemir yazılı bir altın künye ve altına iliştirilmiş küçük bir nattan ibarettir ve şaheserdir. Teyzemin çocukken hediye ettiği gümüş künye hâlâ kolumda durur ve bu kapak bana o şahane günleri hatırlatır.

Kapak Ressamları

Ressam denince memlekette akla gelen ilk isim, Betül Atlı. Şahane kapaklar çizmiştir. Led Zeppelin'in II numaralı albümüne çizdiği "yerli" kapak efsanedir. En eğlenceli hikâyesi, Zümrüt kapağıyla alakalı: "Zümrüt denen hanımın burnu biraz büyüktü, fiziksel büyüklükten söz ediyorum. İri ve uzun bir burnu vardı ama aslında ince yüzlü, güzel gözlü, sarışın, çok zarif bir hanımdı. Gözlere ve ağza ağırlık verdiğim bir çizim

yaptım, matbaacı son dakikada 'bunun burnu yok' diyerek bir burun çizmiş. Plak öyle basıldı, yüzünün tam ortasında kocaman ve amatör bir burunla!"

Eğlenceli Kapaklar

Eğlenceli kapakların belki de en eğlencelisi, Rıza Silahlıpoda'nın yastıklı kapağı... 1980 tarihli ilk albümünün ön kapağında çıplak olarak notalı bir yastığa sarılan sanatçı, arka kapakta onun üzerine yatmış, mışıl mışıl uyuyor. Bu bahiste, Ümit Besen'in at arabalı, yangın söndürücülü, şamdanlı

kapaklarını unutmamak gerek: Her biri ayrı alem! Bu anlamda '80'li yıllarda kapaklara damga vuran isim, Erol Atar. Ümit Besen demişken, bulutların üzerinde piyano çaldığı "Şikâyetim Var" albümünün kapağını iskelemeyelim. Bir dönemin mizah ikilileri, şahane kapaklarla karşımıza çıkar: Arılar, Antenler, Karakediler, Şen Bahriyeliler derken, plakların kapaklarını seyrederek buluruz kendimizi... Ajda Pekkan, kâh balkonunda poz verir kâh kitaplığının önünde... En

eğlenceli pozu, paraşütle uçaktan atlamadan öncekidir. Kimin aklına gelmiştir bilmiyorum ama Sezen Aksu'nun el arabasının içine bağdaş kurduğu plak kapağıyla yarışır. Erol Büyükburç ve Dursun Salkım, "Sus Sus Sus"u aynı dönem seslendirirken kapakta pişti olmuşlardır. Taner Şener'in "Günâh Kadını" 45'liğinin kapağı, ayrı bir âlemdir: Şener, çıplak bir kadın posterinin önünde poz verir!

Şahane Aşırmalar

İlhan İrem, şahane albümü "Pencere"nin iç kapağındaki pencereyi bir Supertramp plağından almıştır. Edip Akbayram'ın ilk albümü "Nedir Ne Değildir"ın kapağı, Jethro Tull'ın "Stand Up" albümünün kapağıyla birebir aynıdır. Bizimkinin çizimi biraz acemicedir, o kadar. Telif haklarının olmadığı zamanlarda, birebir kopya edilen kapaklar, bugün gülerek baktığımız girişimler...

Güzeller Güzeller

Özgün kapaklar içinde ayırmamız gerekenler, MFÖ kapakları: Dört plakları vardır, dördünün kapağı da birbirinden güzeldir. Barış Manço, biraz da "iş"i bildiğinden, plak kapaklarına özel önem verir. Ahmet Kaya albümü "Yorgun Demokrat"ın kapağındaki çizgi portre muazzamdır. "Erol Evgin '84"teki de öyle. Timur Selçuk'un ilk üç 45'liğinin kapağı, birer sanat eseridir.

Bir küçük anektod: Cem Karaca, "Safnaz"ın kapağında "Kahrolsun yoz müzik!" yazısının önünde poz vermiş ancak plak şirketinin ısrarıyla kapak değişmiş, fotoğraf ancak arka kapakta kendine yer bulabilmiştir. Güzel kapak denince, Alpay'ın "Fabrika Kızı"nı mutlaka anmamız gerekir: Memlekette yapılmış en iyi kapaklardandır.

Ercüment Elem ve Muazzam Prodüksiyonu

Arabalarının önünde poz verenler, önlerine ödülleri dizilenler, turistik mekanlarda arz-ı endam eyleyenler bir yana, Türkiye'deki en "yaratıcı" kapak, Ercüment Elem'in tek 45'liğinin kapağı. Plağın bir yüzünde "Sensizim" var ve Elem, bunun için şahane bir çilingir tasvir etmiş. Arka yüzdeki şarkı, "Ayrılık Anısı".

Kapakdaki mizansen, anıyı acı kılıyor. Erkek kadının suratına paraları çarpıyor ama ne çarpma!

fragmanlar

Utanıldıkça unutulunan bir an gibi siliniyor insan. Düşkünlükten, içkinlikten ve insanın tek işinin zaten yok olacağı belli bir bedeni yaşatma çabasına dönüşmesinden başka yol yok.

Bu kadar lafın sonunda peki mutlu insan kimdir diye soruyorlar Freud'a; "çalışabilen ve sevebilen insandır" diye cevap veriyor. (Lieben und Arbeiten). Üzerimden helikopterler, jetler uçarken düşünüyorum bunu. Sevmek için kendini ötelemek çalışmak için çalıştığına inanmak gerek. Ne kendine ne de bir başkasına güvendiğin bir yerde mümkün mü bunlar. Büyüyen kaygıda boğuluyorum. Camlarım zangırdıyor. İnsanlar yerlerde yatıyor.

Çalışabilmek ve sevebilmek için ya kendi varoluşunu tehdit altında görmeyeceksin ya da görüyorsan da bu durumu umursamayabilecek aşkın bir ideale sahip olacaksın. Umut varsa ideal var. İdeal yoksa kendiliğinin içinde hapsoldün demektir. Beden karşısında eksilen bir ruhtan söz ediyorum. Beden dediğin kesintisiz acısızlıktan başka şey düşlemeyen kör bir timsahtan farksız. Oysa üretim acıyla kaim. Acısızlık sürgit hazzı aramak, yabancılaştırmanın narkozuna bağımlılık demek. Narkotik çabaya hoyrat bir güç arayışı ekleniyor. Para, mevki, şöret, unvan. Beden acıktıkça ruh çatlıyor. Gündelik hayat ruhun ağırlarına bigane. Utanıldıkça unutulunan bir an gibi siliniyor insan. Düşkünlükten, içkinlikten ve insanın tek işinin zaten yok olacağı belli bir bedeni yaşatma çabasına dönüşmesinden başka yol yok. Bu durum eşref-i mahlukun bütün olanaklarının yitmesidir. Yani ruhun yenilişini insanın yaşamaktan daha önemli işleri olduğunu unutmasıyla tarif ediyorum.

Kalp dediğin de çabuk yoruluyor aslında. Bir imkan olarak doğuşundan dünyanın belini bükeceğine ve aşka olan inancından bir zaman sonra bakmışsın bir kibrit gibi içine kıvrılmaya başlıyor. Nasıl kırk yaşında yirmi yaşında gibi zıplayamıyorsan yirmi yaşındaki gibi de sevmiyor, bir ideale inanamıyorsun. Demek ki ruhun yenilmesi mahpusluğunun ömür boyu sürmesine değil, gençlik çağlarında esir düşmesine bağlı. Sonra salsan da hayır gelmiyor. Ne okuduğun kitaplar depresyon yaratıyor artık, ne bir kavgada yumruğunu sakınmaz oluyorsun. İnsan mantıktan bir göğün altında bir yarı ölüye kesiyor. Denizlerin derinliğini, dağların yüksekliğini keşfediyor. Ondan sonrası giderek küçülme. Mağlup olmaktan beteri mağlubiyeti kabul ettiğin andadır. Bu anın ayak seslerini erkenden duyan bir gençlikten kahroluyorum.

İnsanın dramı kişiseldir ama kendi kişiliğinden değil toplumsallığından gelir diyor Kemal Tahir. Yani kapını kapadın, pencereni kilitledin, müziğin sesini de sonuna kadar açtın yine de geldi yakaladı seni toplumsallığın. Her gün evine gittiğin yoldan geçemediğinde anlıyorsun bunu. Vahşi bir politizasyondan geçiyoruz. Siyaset yağmur olup ideolojisiz yığınların üzerine yağıyor. Bundan sebep kimsenin bir planı, yaşadığını anlamaya yetecek bir çözümleme becerisi yok. Geriye saf korkular, menfaatler ve aman geri kalmayayım yollu bir sürü psikolojisiyle ortaya çıkan tepkiler kalıyor. Tepki ve tavır kakofonisi içinde bir sürüklenme, tam da teknolojik mecranın beyan açıklama yaşını yediye indiren becerisiyle birleşip ortalığı bir kiraathane uğultusundan beter hale getiriyor. Kendini görünür kılmaya baskısıyla birleşen bu yeni durum siyaset yiyen siyaset içen ama ne yediğini de pek bilmeyen bir yığının yükselmesine sebep veriyor. Sabah ve akşam herkes durmadan ulusa ve hatta dünyaya sesleniyor. Duyarsızlıktan duyarlılık fetişizmine de bir yol varmış demek. Abartılan her şey tersine dönüyor. Şimdi oradayız. 12 Eylül sonrasının depolitizasyon olduğunu anlattı durdu bir önceki kuşak, siyasetten uzak yığınlar olarak yetiştirildiğimizi anladık, hatmettik diyorduk ki şimdi de tam tersinden bir ilhak söz konusu. Fazladan cehaletle örülmüş bir politizasyondan bahsediyorum. Orantısız siyaset her yerde.

Tavır göstermene yetecek kadar bilmen yetiyor artık. Herkes konuştuğunda gelecek kıyamet diyor kitaplar. Eline kalem alan yazdıkça tükeneceğiz. Snapte götüne kaş göz çizenlerden facebookta bildiri döşenenlere bir tavır pornografisi yaşıyor. Tavrın fazladan aydınlık bir oda etkisinden söz ediyorum. Gölgelemin kaybolduğu yerdeyiz artık. Ne kadar gölgesiz o kadar ızsız. İzin kalmadığı yerde gel de bul evini. Nerede...

Üstelik acil kamplaşma dayatan bir delirme hali bu. Adeta bir kelime kapmaca yaşıyor. Kelimeni seçtiğin anda tarafını seçiyorsun. Kelimelerin bağımsız olmadığı yerde insan tutsaktır. Tam cümleye başlıyorum kaşlar kalkıyor. Ben neresinden tutayım bu lisanı. Türkçesiz kalmak Türkleri lal edecek. Sırlar sağırları deli eder. Kendi içinde kaldıkça yalnızlıktan öleceksin.

Huxley'nin Cesur Yeni Dünyası'nı diğer distopyalardan ayıran onun bilgiye ulaşımın engellendiği bir totaliterlikten ziyade bilginin gereğinden fazla hale gelip değerini kaybettiği bir düzeni ön görmesiydi. Tıpkı onun gibi politik laf söyleme ve duyma sıklığındaki korkunç artış kavramları değersiz hale getirdi. Faşizm, demokrasi, özgürlük, adalet gibi onlarca kavram cehaletin saldırısı altında iniyorlar. Oysa her birinin oluşmasında asırlara yayılan mücadeleler var. Bugün kavramlar bir bir yitip gidiyorlar lisanımızdan. Bir kavim yok olacaksa bu illa Moğol istilasıyla olacak değil. Bir kelimenin düşmesi bir kalenin düşmesinden bin beterdir. Kant: "Kavramsız algılar kördür" derken kavramları olmayan insanın yönsüz kalışını anlatır. Baktığını göremeyen bir insan önündeki çukura düşmeye mahkumdur.

Peki bu körlüğün içinden nasıl çıkılacak. Leibniz ruhları birbirlerini görmeyen, penceresi olmayan evlere benzettiğinde Horkheimer "bu pencereleri açabilecek tek bir rüzgâr biliyorum, o da ortak keder" demişti. Ortak bir keder mi var havada? Jetlere bakıyorum. Tankın üstündeki insanlarla umutlanıyorum. İşte yaşamaktan daha önemli işi olduğunu hatırlayanlar diyorum. Umutludur not ediyorum. Başkasına ağladığın anda, başkası da sana ağlarken doğacak güneş biliyorum.

Ah ince bir kağıt kesiği gibi buzun sinsice çatladığını görmesem. Grinin yok oluşunu duymasam... Ölmemiş ve ölmüş Schrodinger'in Kedisini kucağıma alsam sevsem. Beyaz da ve siyah da dert, aslanan gridir. Sezgi gride çalışır.

Buğulu bir günün akşamında kafamın içinde düğüm olmuş hayat. Ayakkabı bağlamasını geç öğrendim ben, pilav pişiremem, yumruk atamam. Öyle durmuş bakıyorum halime. Ne sevebiliyorum ne de çalışabiliyorum. İçimdeki sesler giderek aklımı susturuyor.

Baba da oldum çocuk da... Kalmadı başka bakış açım. Şimdide anlaşılmamışlar için tarih diye bir şey yok. Gelecek diye bir şey yok anda ortaklaşmamışlar için biliyorum.

Coşkun Aral

nazım'ın hayatındaki kavşak: batum...

"Yaşamak Güzel Şey Be Kardeşim"deki otobiyografisinde Nazım'ın hayatının en önemli kavşağı olarak nitelediği Batum'daydım. Batum, Nazım'ın ölümünden bir yıl önceki yaşam hesaplaşmasındaki ilk kavşağı olarak tanınır. Bu şehirde özellikle kaldığı otelde, hayatının geri dönülmez bir noktada olduğunu düşünmeye başlar. Nazım'ı tanımadım ama ona ilişkin birçok öyküyü Abidin Dino'dan dinledim. Nazım'ın dehasının ve hümanizminin tanıdığı olmuş olan **Dinoların gözünden Nazım'ı ben de görmüş, tanımış oldum. Onun hayatında önemli olan Batum'u ve 'hayatının kavşağı' olarak nitelediği bu şehirde kaldığı oteli bulmak niyetiyle yola çıktım.** Eski binaların korunduğu hatta o dönemde var olan otellerin bazılarının başka isimlerle de olsa çalıştığı Batum'da, kimse bu oteli tanıımıyordu. Sonunda ulusal kütüphaneye gidip, otelin onun da ziyaret ettiği tarihlerdeki fotoğrafını buldum. Bu fotoğraftan yeri saptayıp, binayı ziyarete gittim. Otel doğal olarak değişime uğramıştı ama bu pek de hayırlı bir değişim sayılamazdı. Zamanın yıpratıcı etkisinin tüm gücüyle kendini gösterdiği bu bina, yıkılmaya yüz tutmuştu. Kimi odalar çökmüştü, kimi duvarlarda koca koca delikler göze çarpıyordu. Yine de binanın içinde hayat belirtisi vardı. İçeride kalan yaşlı bir kadına yanaştım. Yanımdaki tercüman aracılığıyla ona bu binanın otel olarak faaliyette olduğu dönemi hatırlayıp hatırlamadığını sordum. Kadın hatırlamıyordu, geldiğinde bina bugünkü gibi virane bir haldeymiş. Yoksul insanların sığınağı olarak o günden bugüne değişmeden gelmiş. Oysa otelin bulunduğu cadde, lüks restoranlar ve kafelerle adeta göz dolduruyordu ama Nazım'ın kaldığı otel, geçmişine sıkı sıkıya tutunmuş gibiydi. "Yaşamak Güzel Şey Be Kardeşim"de Nazım'ın dilinden düşürmediği bu oteldeki rokoko masayı aradım bir süre. Tabii ki bulamadım. Nazım'ın bu eserinde bahsettiği diğer izleri sürdürdüm. Mesela dünyanın farklı ülkelerinden getirilmiş ağaçların bulunduğu Yeşilburun'daki botanik bahçesi... **Onun dokunup kokladığı binbir renkli çiçekler, palmyeler, bonsailerden oluşan bahçe bugün Batum'un en çok ziyaret edilen bölgesi.**

Nazım Batum'u bir satranç tahtasına benzetmiş. Onun bu benzetmesindeki haklılığı ancak kuşbakışı çekim yapan dronumla çektiğim fotoğraflardan fark ettim. Bir de Nazım sürekli yağın yağmurdan ve aniden açan güneşle yağmurun tüm izlerinin silinmesinden bahsetmiş. Ne doğru söylemiş. O ne demişse Batum bana gösterdi. Yağmur bastırdı, aniden güneş açtı, çakıl döşeli Batum sokakları ısıldadı. Ve o ısıtıllardan payını alan plajlarda güneşlenen Gürcü kadınları Nazım'ın Anadolu kadınlarıyla kıyaslaması geldi aklıma. İnebolu'da ilk kez Anadolu kadın gerçeğiyle karşılaşan şairin: "Pazar yerinde gördüm onu. Sırtındaki odun yükünü indirmeden çömelmişti duvarın dibine. Kabuğundan çıkmış kocaman iki kaplumbağaya benzeyen ayaklarını..." diye başlayan ve cefakarlığı o günden bugüne değişmeyen kadınlarımızı düşündüm.

Sovyetler Birliği döneminde çok kısa kaldığım, açıkçası ikinci kez gitmeyi düşünmediğim Batum, Nazım'ın sözlerini okudukça beni cezbedti. Hele onun bu coğrafya insanlarına ilişkin en önemli gözlemini anlattığı 19 yaş şiirindeki: "Burada insanlar 300 gram ekmek yirmi ton kitap alıyorlar." sözü tekrar geliyor aklıma, her türden kitabın sudan ucuza alınabildiği Batum'da.

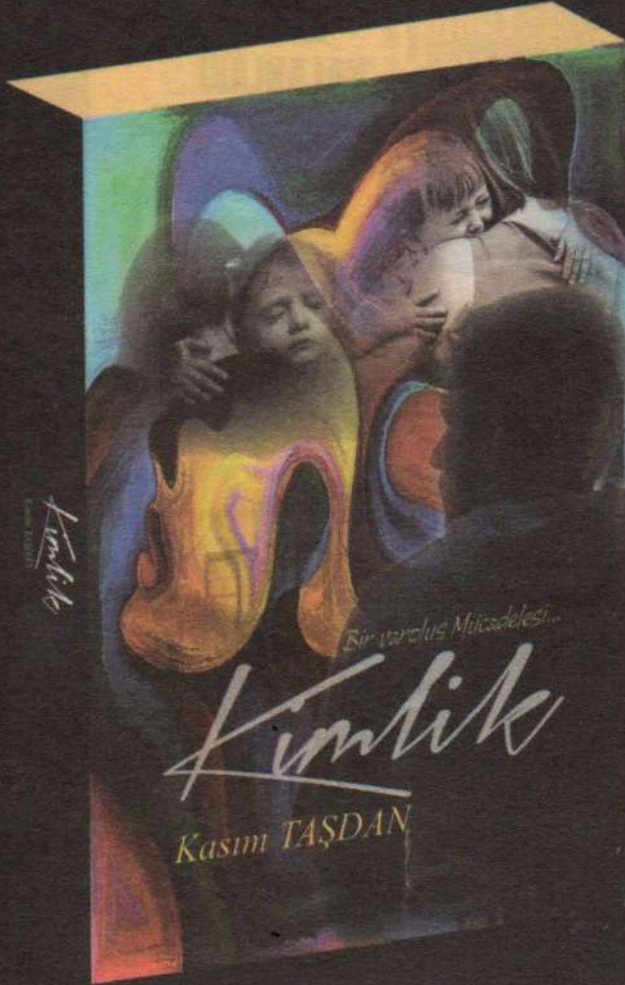
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Kimlik

Bir varoluş Mücadelesi...

Kasım TAŞDAN

Adım, Ufuk Güneri. 38 yaşımdayım. Avukatım. Yedi yıldır, bir ilkokul öğretmenini olan Zuhal Güneri ile evliyim. Selim isminde, dünyalar tatlısı, 4 yaşında bir oğlum var. Ya da ben öyle zannediyorum.

Yazan: Kasım TAŞDAN

Sayfa: 448

Boyut: 13,5 x 19,5

ISBN: 978-605-9113-59-5

Fiyatı: 20 TL

KAMER
YAYINLARI

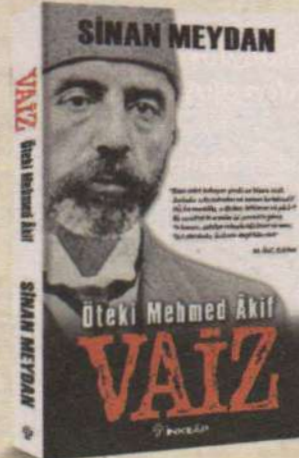
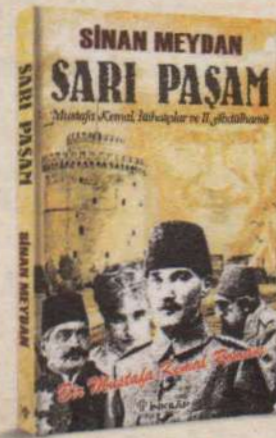
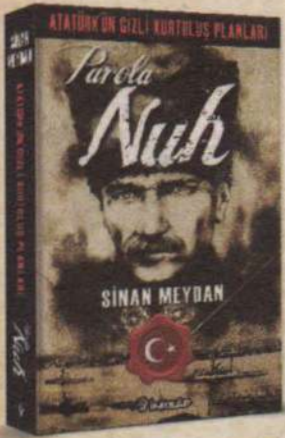
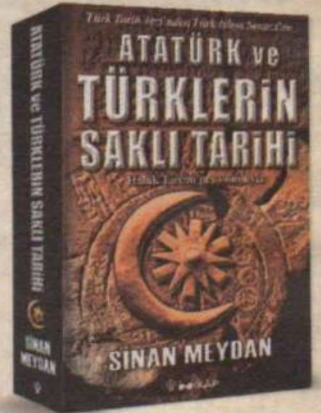
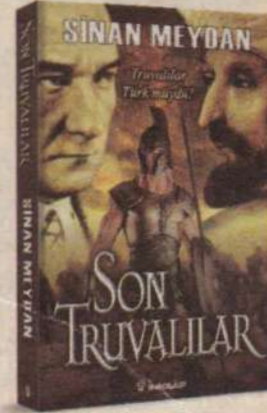
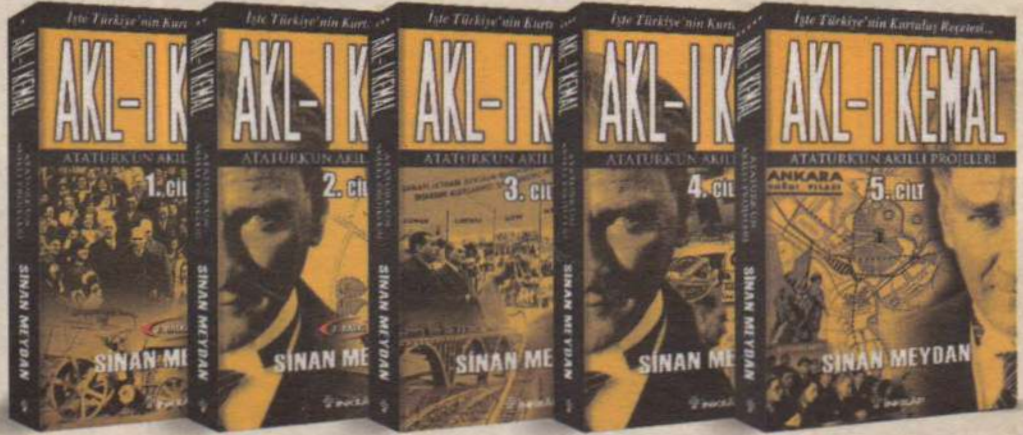
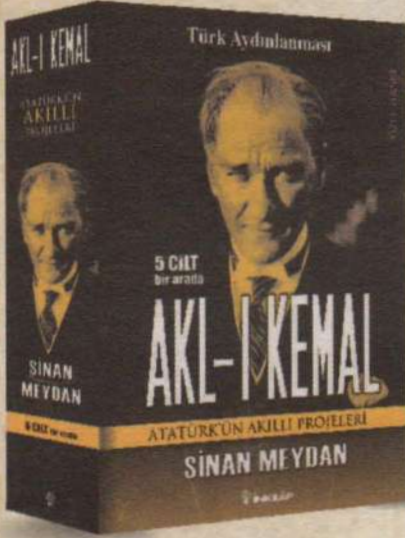
Yayın Duyurusu

0532 3853865
0530 3403232

Genel Dağıtım: İNSANCIİL Sahaf Kitabevi Tel.: 0222 233 82 64
Adres: Yeşiltepe Sokak, 24/A Odunpazarı ESKİŞEHİR

SİNAN MEYDAN

Bütün Kitapları

İNKILAP

İSTANBUL / Merkez Yenibosna • İSTANBUL / Sanal Mağaza • İSTANBUL / Fatih Historia • İSTANBUL / Avcılar Pelican Mall
İSTANBUL / Levent Metrocity • İSTANBUL / Acarkent Coliseum • İSTANBUL / Bahçelievler Metroport • İSTANBUL / Beykent Perla Vista
İSTANBUL / Ataşehir Migros • İSTANBUL / Çağaloğlu Sirkeci • İSTANBUL / İNKILAP KIDS Acarkent
ANKARA / Atlantis City Avm • İZMİR / Balçova • İZMİR / Çiğli • BURSA / Nilüfer

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

www.inkilap.com

Kübra Coşkun

pazar hesaplaşması

Pazar sabahları haftanın diğer sabahları gibi uyanıp pencereden dışarıya bakmadan önce biten haftanın kritiğini yaparım kafamda. Tatili hak etmiş miyim ona bakarım. Teraziyi önüme koyar, ağır gelen hatalar mı başarılar mı ona bakarım. Bir hafta bir ömür için oldukça uzun bir zaman.

Kendime ve çevreme bir şeyler katabilmiş miyim, zamanı harcamış mıyım bunu sorgularım. İlişkilerimi sorgularım. **Haklı ya da haksız olayım, bir kavganın içinde yer almışsam ilk önce kendime kızarım.** Hiç kimseyle hesaplaşmam ben hiçbir durumda. İnsan bu beşer, terazisi şaşar. Hiçbir şeyden korkmadığım kadar kalp kırmaktan ve insanları yanlış yargılamaktan korkarım. Çünkü bazen görünenin başka bir yüzü olduğunu ve yargılayanın bunu göremeyebileceğini tecrübe ettim. Bu yüzden ben iğneyi de çuvaldızı da kendime batırır hesap sorma işini ise Allah'a bırakır, yoluma bakarım.

Minimum hata ve pişmanlıkla bitirmişsem bir haftayı ne ala ama bir de rahat değilse vicdanım pazar kahvesi pişirmem kendime, kahvaltıda patates kızartması istemez canım. Bu pazar sabahı diğerlerinden farklı oldu. Bir haftadan birazcık daha geriye gittim. Gözümlü açtığımda yeğenim çekmecemi boşaltmış, kendine oynayacak bir şeyler arıyordu. Kızdım önce, sonra döktüklerini toplamaya başladım, söylene söylene eşyaları çekmeceye koyarken 2014 ajandam elime geldi, günlüğüm yani. Bir yılın kritiğini yapmak için yeterince **uykumu almadığımı düşündüm** ve ajandayı yerine koydum. Elimi yüzümü yıkadım ama aklım ajandada kaldı. O ajandada hesabı yanlış kesilmiş bir pazar olabilir miydi? Gittim tek tek okumaya başladım, kısa kısa notların bulunduğu sayfaları. Okudukça şaşırdım. Şaşırdıkça diğer ajandalarımı da okudum. Şaşırdığım şey her yirmi otuz sayfada bir aynı notu yazmış olmamdı. O notu son olarak 2015 ajandamın 4 Şubat tarihli sayfasına düşmüşüm ve sonra bir daha ajandaya hiçbir şey not almamışım. İsabet olmuş. Olaylara aynı bakış açısıyla bakıp farklı sonuçlar görmeyi beklemem akılcı değil.

Geçtiğimiz bir haftayı diğer pazarlardan farklı olarak yeni bakış açısıyla değerlendirdim. İğneyi kendime batırdım ama çuvaldıza dokunmadım mesela. Çünkü aynı notu bir kez daha ajandamın herhangi bir sayfasına yazmamakta kararlıyım.

Pazar kahvemi içmeden önce ajandamın 03.05.2015 Pazar tarihli sayfasını açtım ve yeni bir not yazdım:

"Geçmişten adam hisse kaparmış...

Ne masal şey!

Beş bin senelik kıssa yarım hisse mi verdi?

Tarihi tekerrür diye tarif ediyorlar;

Hiç ibret alınsaydı, tekerrür mü ederdi?"

M. Akif Ersoy

Gizem Satılmış

İlgi Göksu

Evrin Kabakçı

adın diyorum, bu kadar mı güzel olur

Nedendir bilmem, mevsimlerden sonbaharı her zaman daha çok sevmişimdir. Yaprakların değişik renklerde oluşunun cazibesi mi etkiler beni yoksa romantik ruha sahip olmam mı inanın onu da bilmiyorum. Düşünüyorum da aslında her bir yaprağın renginde kendimi saklıyorum. **Mesela sarı renkte tüm hüznümü bırakıyorum, kırmızıya çalan renkte heyecanlarımı, yeşil renkte ise tüm dinginliğimi, mutluluğumu...** Tek tek diğer mevsimleri gezip kendimi aramaktansa bir tek mevsimde buluyorum kendimi. Ve yine böyle mevsim mevsim gezerken kızarıyor yapraklarım. Kalbimin çarpıntısını aşılıyor yapraklarımın hissettisi. Ben ki hep sarıya çalmışken, sarıya çalmaya alışmışken nasıl oluyor da kızarıyor yapraklarım? Bu konu aşıp geçiyor beni. **Sen ki karşıdan yolları aşıp aşıp geliyorsun ya, yollarım çiçekleniveriyor, tepeden tırnağa titreme sarıyor vücudumu.** Adın diyorum, bu kadar mı güzel olur. Ya bu evren? Bu an? Bu mevsim? Nasıl oluyor da değişiyor her şey. Yerle yeksan olmaya yüz tutmuşken tutuyorsun ellerimi. Avuçların yaz ortasında güneşte kalmış kum gibi, sımsıcak. Ne oluyorsa birden oluyor. Bak değişiyor mevsimim; değiştiriyorsun. Beni alıp sana katıyorsun. Etrafımı adını bilmediğim onlarca çiçek sarıyor. Sen öptün diye beni, bu gökyüzü pırıl pırıl oluyor. Adın diyorum, bu kadar mı güzel olur. Tutup çekiyorsun beni bir yokuşsıra. Koşturuyorken tutup kaldırıyorsun, dökülüyor sarı yapraklarım. Bıraktığın an beni, çiçekler açıyor kaldırımlarda. Bulvar, diyorsun. Burası iklimimizin bir olup yeşerdiği çiçeklendiği yer: Bisiklet Bulvarı. 'Sisler bulvarı ayaklanıyor/ Artık kalbimi susturamıyorum' diyor ya Atilla İlhan; işte bundandır adının Sisler değil Bisiklet oluşu. Çünkü sisler çekilip gitti gökyüzümüzünden. Nihayet dökülüyor kırmızı yapraklarım. Sen tutup öpüyorsun parmak uçlarımdan. Yeşeriyor tüm yapraklarım. Sonbaharı seviyorken ilkbahara âşık oluyorum. Her şey birden bire oluyor. Her şey değişiyor bu evrende, bu gökyüzünde. Bir tek şey değişmiyor; ne zaman öpsen beni, yeşilleniyor yapraklarım.

#kafadergisi

ayın fotoğrafı

Gürkan Doğan
çay falı

kendini sokak sanan bir ev
geçer aklımdan
camları mor menekşe
çatısı leylek yuvası
biz bahçede çardak olmuşuz
güneşi gölgeden korumak için
belki bu yüzden üzüm kokması

bir hayatı
6 kelimeyle
anlatabilir
misin?

KAFA, her ay okuyucularından gelen
6 kelimelik kısa öyküleri yayınlıyor.
Siz de altikelime@kafadergi.com adresine
6 kelimelik hikayenizi gönderin, "sadece 6 kelime"
başlığı altında imzanızla yayınlatalım.

Çiçeksizliği meşhur
bir bahçe geçiyordu
ortamızdan.
Tolga Ayyıldız

Ellerimle dürbün
yapardım, iskeleden
gelirsin umuduyla.
Servet Tekin

Yıkılan binaydı, betonlar arasında
anılar kaldı.
Etem Sâyiner

Hayat, tüm caddalardan
sızmadan yaşamının
resmiymiş.
Sibel Demir

Sonra şiiirlerin
kirlenmediği yerlere
gideriz belki.
Yasenya Fırincioğulları

Geç dönen babanın siyah
poşetinden halıceyim.
Hemduş Karatopuk

Ölü bir insana kimi sevdiği
sorulmaz.
Kerem Sarı anısına...

Deklansör tetik gibidir.
Tek farkı dumsuzleştir.
Ali Arıcı

Ben, hangi geceden
kalmışım bu sabaha?
Batu Aydın

Savaşla fındırdeşen zihniyet
ancak ölüm doğurur.
Samet Akın

Savaşın ortasında
kalakaldı, sadece o silahsızdı.
Berfin Çakmak

Hayat kısa, kitapları
yarıda bırakmayalım
sevgilim.
Cemile Bilgis

#6KelimeHikayem

Emrah Akbaş

okudum çizdim

Çavdar Tarlasında Çocuklar

Ayrılışlarım acıklı, hatta kötü olabilir, ama bir
yerden artık ayrılıyorsam bunu anlamak istiyorum.
Bunu anlamadığınız zaman kendinizi daha kötü
hissediyorsunuz. (syf 10)

Bir kitabı okuyup bitirdiğiniz zaman, bunu yazan keşke
çok yakın bir arkadaşım olsaydı da, canım her istediğinde
onu telefonla arayıp konuşabilseydim diyorsanız, o kitap
bence gerçekten iyidir. (syf 23)

Ona geri zekâlı demenizden nefret ederdi. Zaten bütün
geri zekâlılar kendilerine geri zekâlı denmesinden nefret
ederler. (syf 46)

Bir kızı gerçekten beğenmiyorsanız, onunla asla
oynaşmamanız gerekir. Ama onu beğeniyorsanız, onun
yüzünü de beğeniyorsunuz demektir. (syf 64)

Bir kızı iyi tanımış olmak için ille de cinsel takılmanız
gerekmez. (syf 77)

Denizci herifle ben birbirimize, tanıştığımıza memnun
olduğumuzu söyledik, ki böyle, tanıştığımıza hiç memnun
olmadığım kimselere, durmadan, "Tanıştığımıza memnun
oldum," demek beni öldürüyor. Ama, hayatta kalmak
istiyorsanız, ille de bu zirvaları söylemek zorundasınız
(syf 86)

Bazı şeyler olduğu gibi kalmalı. Elinizde olsa da, onları
büyük cam vitrinlere koyup oldukları gibi kalmalarını
sağlayabilirsiniz. Biliyorum, olanaksız bir şey bu, ama yine
de pek fena olmazdı. (syf 117)

Bir şeyi çok iyi yapıyorsanız, bir süre sonra, dikkatli
olmazsanız gösteriş yapmaya başlıyorsunuz. Ve sonunda
da iyi olmaktan çıkıyor yaptığınız. (syf 121)

"Öldü, biliyorum! Bilmediğimi mi sanıyorsun? Ama,
onu yine de sevebilirim, değil mi? Bir insan öldü diye
onu sevmekten vazgeçmek zorunda mısın, Tanrı aşkına;
özellikle de, hayatta olanlardan bin kez daha iyi kalpli bir
insansa?" (syf 161)

Olgunlaşmamış insanın özelliği, bir dava uğruna soylu bir
biçimde ölmek istemesidir, olgun insanın özelliği ise bir
dava uğruna gösterişsiz bir biçimde yaşamak istemesidir.
(syf 176)

Sorun da buydu işte. Asla güzel ve huzurlu bir yer
bulamıyordunuz, çünkü böyle bir yer yoktu. (syf 190)

Sakin kimseye bir şey anlatmayın. Herkesi özlemeye
başlıyorsunuz sonra. (syf 198)

Feyyaz Yiğit

kör köpek

Üzüntüyü, mutluluğu, sevinci paylaşmayı bırakıp, satar olduk. Yaşamakla aramıza biz girdik, hayata savaş açtık. Yüreğimizde içi doldurulmamış bir boşluk, bir sessizlik kalmadı. Hislerimizi birbirine boğdurduk.

Bir arkadaşımın iki köpeği var. Biri kör, diğeri sakat. Kör olanın adı Paşa, ayağı tekleyeninki de Çaça. Bunları daha yavruyken sahiplenmiş. Eğer o sahiplenmeye uyutulacaklarmış zaten. "Bunlar" demiş, "yaşarlar", "ben bunlara bakayım." Kör olanı her gördüğümüzde üzülüyoruz. "Yazık" diyoruz, "Görmüyor". Sürekli sağa sola çarpıyor, kafasından acayip acayip sesler falan da çıkıyor. Diğerin de ayağı sakat falan ama kanasa da basıyor üstüne. Çok güzeller. (Yani görünüşleri hep güzel gelmiyor tabii ama varlıkları insanı mutlu ediyor.)

Misal; arkadaş oyuncak fırlatıyor koşup getirsinler diye, tabii ki hep gözleri gören ama ayağı sakat olan Çaça yakalayıp getiriyor. Sevgili Çaça bir kez bile duraksayıp, oyuncakı kör olan Paşa'nın yakalamasını beklemiyor. **Oysa ki Paşa'ya kör olduğunu anlaması için tek bir zafer yeterli. Ama zannediyorum köpekler zulümden habersiz.**

Oyuncağı fırlatıyor, Çaça getiriyor. Oyuncağı fırlatıyor, Çaça getiriyor. Paşa ise bir kez bile duraksamadan, her seferinde, etrafa çarpa çarpa oyuncakın peşinden gidiyor. Gözleri hiç görmemiş Paşa'nın hiç yakalayamadığı oyuncak...

İnsan düşünüyor tabii, "O halde koşturmak niye?" Oyuncağı fırlatıyor, Paşa koşturuyor. Oyuncağı fırlatıyor, Paşa koşturuyor. Bizim zihnimize inatla, onun zihninde ise galiba sadece canı koşturmak istediğinden, Paşa hep koşturuyor. Sanıyoruz ki onlar oyuncakın peşindeler. Biz her şeyi ne kadar da yanlış sanıyoruz. Bir gün yine Paşa'nın etrafa çarpa çarpa gezisini izliyorduk. Yine üzüldük, acıdık. "Yazık ya" dedik, "çok gariban bu". Fakat o gün, bir zaman sonra üzüntümüz geçti. İçimizdeki acıma hissi aniden, tamamen kayboldu. Dedim ki "Bu hayvancağımız doğuştan kör. Görmekle ilgili bir fikri yok ki bunun yoksunluğunu yaşasın." Misal, biz de hiç uçmadık.

Böyle düşününce kör köpek bir anda bütün eksiklerinden sıyrılıverdi. Gözümde kusursuz, ne yaşıyorsa "o" olduğu için yaşayan bir şeye dönüştü. Evet kafasını her yere çarpıyordu fakat, galiba artık görmediğinden değil, bilakis

görmek için. Biri sakat, biri kör, koşturuyorlar.

Şimdi anlıyorum ki bugün bir şeyin yokluğu içimizi yakıyorsa, bir zamanlar ona sahiptik. **Peki bunca süre zarfında içimizden eksilen şeylerin yerine hangi karanlıklar kuruldu?** Bizi hayatta tutan her şeyin yoksunluğunu, zamanın her zerresinde yaşar olduk. Merhametin, şefkatin, adaletin, sevginin, aşkın, saygının, coşkunun, anlamının, sevincin, adını koyabildiğimiz her güzel şeyin...

Her şeyi, bir diğeri için kötüledik. Her şeyi ihtirasla karaladık. Her şeyi birbiriyle yalnız bıraktık. Bir mutluluğu diğere göstermedik, diğerin gözlerinden korktuk. Üzüntüyü, mutluluğu, sevinci paylaşmayı bırakıp, satar olduk. Yaşamakla aramıza biz girdik, hayata savaş açtık. Yüreğimizde içi doldurulmamış bir boşluk, bir sessizlik kalmadı. Hislerimizi birbirine boğdurduk. Geriye ortak olan bir yalnızlık bıraktık,

onu da yaşamak için hep bir diğeri gerekti. Ölüm hep vardı, cinayeti uydurduk. Yoksulluk hep vardı, hırsızlığı uydurduk. Ne zaman içimizde bir kötülük belirdi, insanın doğasına saklandık. Yaşamayı ölümle sevdirdik. **"Başka yolu yok"** dedik. İnsanı öldürdük, insanlığı uydurduk.

Kendimizi birer puta çevirdik. Birlikteliğimizi, yalnızlığımızı birer puta çevirdik. Sevmeyi bırakıp sahip olduk. Fethettiğimiz insanlara sevgi sattık, korku sattık. Görmeyen gözlerimizle ardına düştüğümüz bir oyuncak mı yaşamak? Varlığımıza verdiğimiz bu disiplinli zarar sonucu zihinlerimiz, sadece kötü şeyleri hatırlar oldu. O halde güzel şeyleri not edelim, fotoğrafını çekelim, öyküsünü yazalım. Aptal olalım, mühim değil. **Kafamızı çarpa çarpa gidelim, mühim değil.** Yeter ki uydurduğumuz bu cehennemi kendi gerçeğimiz olarak kabul etmeyelim.

Belki bugün herkes oyuncakın peşinde, ama ben sadece koşturmak istiyorum.

Mantığı beyin, duyguları bağırsak yönetir.
Serotonin en az %85'i bağırsaklardan üretilmektedir.

Prof. Dr. Hüseyin Nazlıkul
DUYGUSAL BEYİN: BAĞIRSAK

"O, Nâzım Hikmet'in annesi, Yahya Kemal'in sevgilisi,
Osmanlı'nın ilk kadın nü ressamıydı..."

Osman Balcigil
ELA GÖZLÜ PARS CELİLE

**DESTEK
MEDYA
GRUBU**

Fizik ve mistisizm nerede kesişir?
Kullandığımız dil doğayı anlatmakta yeterli midir?
Bilincin atom altı ve evrensel ölçekte karşılığı var mıdır?

Doç. Dr. Sultan Tarlacı
SCHRÖDINGER'IN KEDİSİ NEDEN ŞİZOFREN OLDU?

YEDİ ÖLÜMCÜL TAKTİK kuralları ile *İyi Psikopatın Yaşam Kılavuzu* mutlu bir yaşam ve iyi bir kariyerde size yol gösterecek çok eğlenceli bir kitap.

Dr. Kevin Dutton & Andy McNab
İYİ PSİKOPATIN YAŞAM KILAVUZU

Can Yılmaz

kırmızı bisiklet

"Şuraları tut baba" dedi Selim bisikletin gidonuna babasının ellerini yerleştirirken. Erol bisiklete oturmuştu, ayakları yerde çocuklarının vereceği talimatı bekliyordu.

Yeni alınmış bisikletin etrafında gezinirken, yıllar sonra alınmış yepyeni gıcır gıcır bir bisikletin nasıl bir şey olduğunu da görmüş oluyordular. İkinci el bisikletle geçmiş yaz günleri için hayıflandılar ama üzerinde uzun uzun düşünüp "Neden böyle oldu?" analizleri yapacak zaman değildi. Yazın sıcak günleri beklemezdi, bir an evvel bisikleti eskitmeye başlamak lazımdı. İlk kavga kimin ilk önce bu mutluluğa ereceği tartışmasından çıktı, klasik ritüele göre abinin "Hadi lan oradan" demesiyle sonuçlanacak bir münakaşa uzuyor ve bitmiyordu. "Ben küçüğüm, ne var yani ilk ben binsem?" dedi Nazım, "Ne var yani, ben yarın hiç binmem, hep sen binersin." Hakikaten de ne olurdu ki, yeni bisiklete ilk Nazım binse! 24 saat binilecek bir şey değildi ya bu bisiklet, dünyanın en iyi, en konforlu, en acayip bisikleti olsa bile, topu topu bir saat değil miydi, o heyecanın ömrü? "Ama olsun, abilik diye bir şey var, bisiklet için yol veririm, bunun önünü alamam, her boku ister bu" diye düşündü Erdem, "Hadi lan oradan, ben gidiyorum, akşama gelirim sen binersin" dedi. Nazım duvardaki dededen kalma, kışlık evden yazlığa yollanmış ucuz duvar saatine baktı: "Saat dokuzu yirmi geçiyor, yuh be, akşama daha çok var, biraz bin gel bari hadi be" dedi. 75 metre karelik, yerleri eski evden kalan banyo fayansıyla kaplanmış sezonluk kiralık yazlık evde, terlik sesi yankılandı. Terliklerin sesi çocukların sevimsiz muhabbetini bastırdı: "Bindiniz mi lan bisiklete?" Çocuklar birbirine baktı, küçük Nazım sıkı sıkı tuttuğu bisiklete bir adım daha yanaştı: "Şimdi bineceğim baba..." Çocukları büyümeden onlara yepyeni bir bisiklet almanın gururunu yaşayan Erol gülümsedi: "Hadi bana bisiklete binmeyi öğretin." Babalarının bisiklete binmeyi bilmediğini öğrenmişlerdi, sormamışlardı ki hiç. Babaları da söylememişti zaten, bu konuyu konuşacak bir muhabbet dönmemişti. Babalar doğal olarak bisiklete biner sanıyorlardı, bir anlık sessizliği Erdem bozdu: "Bu bisiklet seni çeker mi?" Erol şişman değildi, bisikletin onun ağırlığını taşıması mümkün değildi: "Ulan, binme demiyorsun da, çeker mi diyorsun, koca bisiklet, niye çekmesin, hadi öğretin şunu bana!"

"Baba hakikatten hiç bisiklete binmedin mi?" dedi küçük Nazım, bisikletin yanında yürüyen babasına hayretle bakarak... Erol güldü "Ben küçükken bisiklet lüks şeydi oğlum, yani bize göre lüks, para mı var köy yerinde? Daha sonra bisiklet parası bulduk ama o arada büyüdük, ekmek derdine düştük, bisiklet aklımıza mı geldi... Ama bisikletim olsun çok istedim. İşte oldu..."

Erdem, babasının hikayesini derin derin düşünür gibi önüne bakıyordu, Selim gülerken sordu: "Şimdi nasıl bineceksin?" Erol bisiklete baktı: "O beni tanımaz ama ben ona uzaktan çok baktım, üzerine binince beni tanır, alır götürür beni" dedi gülerken.

"Tamam oğlum yeter bu kadar, yorulduk" dedi Erol, etrafta kimsenin olmadığına emin olmak için çocuklara çaktırmadan etrafı kolaçan ederek. Kimsenin çıkmadığı tepelik yola niye geldiklerini biliyorlardı, babalarına bisiklet kullanmayı öğreteceklerdi. Erdem oldukları yerden aşağıyı göstererek biraz keyifsiz sordu: "Baba, burası çok dik, düz yerde çalışsaydık"

Erol düz yerde çalışmanın, kalabalığın içinde olmak olduğunu biliyordu. 40 yaşında adam bisikletten düşerse hoş olmazdı. Gerek yoktu koca bir yaz ortalıkta gezecek, eğlencelik dedikoduyu milletin ağzına vermeye... "Yok yok burası iyi, hadi uzatmayın, ne yapıyoruz şimdi?" Çocuklar vazifeyi almış asker gibi, bisikletin etrafında gezinmeye başladı. "Önce bin" dedi Erdal, "bin gidonu tut!" Erol, yıllardır kaldırmadığı bacağına bisikletin öte yanına atarken zorlandı ama gülmeye karışık beceriksizliğini şakalara boğup bisiklete oturdu. "Şuraları tut baba" dedi Selim bisikletin gidonuna babasının ellerini yerleştirirken. Erol bisiklete oturmuştu, ayakları yerde çocuklarının vereceği

talimatı bekliyordu. Erdal "Baba, hiç bisiklete bakma" dedi, "hep önüne bak, yola bak, bisiklete bakarsan düşersin." Selim, "Kolay baba, ben bile biniyorum, 9 yaşıdayım, sen önüne bak pedalları çevir yeter" dedi, gülmek için dudaklarını ısırarak abisi Erdal'a bakarken... Erdal gülmeye karışık bilmiş bilmiş anlattı, bisikletin frenlerini göstererek "Bak baba, bu ön fren bu arka fren, bunlara basınca durursun zaten."

Kırmızı bisiklet sabah güneşiyle pırıl pırıl parlıyordu. Yazlık evlerin arasındaki patikada üç kişi, parlayan bisikletin başında iki çocuk, 40 yaşında bir adama yepyeni bir bisikleti emanet ediyordu. Erdal "Baba, düşersen bisikleti bırak gitsin" dedi. Bisikletin selesine yapışmış Selim, bisikleti mi, babasını mı bırakmak istemiyordu bilinmez ama sıkı sıkı tutuyordu babasının kıcının altındaki seleyi... "Hadi, yavaş yavaş gidelim" dedi Erol, bir ayağı pedalda bir ayağı yerde, gözleri bisikletin önünde hareketlendirdi kırmızı bisikleti, az evvel terleyerek çıktıkları yolu inmeye başlamışlardı, dengesini sağlamaya çalışan Erol bağıırıyordu "Düşücem lan, düşücem!" Bisikleti dengede tutmaya çalışan çocuklar, hızlanan bisikleti ellerinden kaçırdılar, koşarak takip etmeye çalıştıkları bisiklet ellerinin arasından bir anda kaçivermişti.

Erol'un sesi duyuluyordu: **"Gidiyoruuum... Güzelmiş oğlum bu... Allaaahhh... Çok güzelmiş bu lan... Gidiyorum... Sürebiliyorum... Uçmak gibi oğlum bu..."**

Çocuklar önlerinde kıvrılan yokuşta bisikleti kaybettiler, yokuş aşağı koşuyor, bir yandan da nefes nefese konuşuyorlardı: "Bindi lan babam bisiklete," "Mis gibi gitti valla." Erdal ve Selim yokuşu bitirip yolu düzlediler, önlerindeki ince uzun patikaya bakakaldılar.

Selim şaşkın şaşkın bakarken "Bisiklet yok" dedi. Erdal, Selim'in terli ensesine okkalı bir tokat patlattı: "Ne bisikleti lan, babam yok!" Çocuklar, önlerinde olması gereken

babalarını göremiyorlardı, sapılacak başka bir yol yoktu, dönülecek bir sokak yoktu, girilecek bir ev, bahçe yoktu, babaları nereye gitmişti ve bağırmaya başladılar "Babaaaa... Babaaaa"

Yolun sağında aşağıda akan dereye doğru kaydı gözleri: "Babaaaa... Babaaa!" Adımlarını hızlandırdılar, Selim ağlamaya başladı: "Babama ne oldu abi?" Erdal, Selim'in ağlamasına katılacaktı ama abilik gururu yaptı, gözyaşlarını içine attı: "Babaaaa... Babaaaa!"

Köyün girişine iyice yaklaşmışlardı, duydukları ses bir anda çocukları kendilerine getirdi, "Erdaaaal... Seliim!" Çocuklar sesin geldiği yere seğırtti, babalarını dereye düşmek üzereyken yamacın kenarındaki otlara tutunmuş halde buldular: "Çekin oğlum beni..." Selim babasının bulunduğu sevinmişti, gözyaşları hızla sildi: "Baba, bisiklet ne oldu?"

Erdal, ters ters Selim'e baktı, yere yatıp babasının kollarına yapıştı. Babasının bacaklarının altında hızla akan dereye gözü takıldı, babasını yukarıya çekmesinin imkanı yoktu: "Koş lan, birilerini çağır!" Selim tekrar ağlamaya başladı, Erol'un tutunduğu yeşil otlar topraktan ayrılmaya başladı, Erol ellerinin içinden akıp giden otlara biraz daha yapışmaya çalışırken sesi titreyerek bağırdı: "Erdal koş birilerini bul, çabuk..." Çocuklar babalarının yanından uzaklaştı, köye doğru koşmaya başladılar.

Denize dökülen suyunun içinden Erol'un cansız bedenini çıkardıklarında öğlen ezanı okunuyordu, Erdal, babasının cansız bedenine bakıp hıçkırıyordu: "Keşke vermeseydik babama bisikleti, biz çocuğuz biz bineceğiz deseydik" Selim annesinin eteğine yapışmış kahreden hıçkırımlarla konuşuyordu: "Babam kırmızı bisikleti çok sevdi değil mi anne?"

Kırmızı bisiklet, hiç bulunamadı, kimse de bulunması için uğraşmadı. Erol'un ailesi o köye bir daha hiç gelmedi, çocuklar hiç bisiklete binmedi. Babalarının gülen yüzü gözlerinin önünden hiç gitmedi. Kimileri buna kader dedi, kimileri cahillik, kimileri kırmızı bisikletin laneti...

"Babam kırmızı bisikleti çok sevdi değil mi anne?"

Bir akşam balkonda sigaramı içip hayaller alemine daldığım sırada atık kağıt işçisi iken bel fitiğine yakalandığından artık köyünde çobanlık yapan Hamdullah aradı, köylerine davet edip çobanların fotoğrafını çekeriz dedi. Kabul edip birkaç gün sonra Diyarbakır'a gittim. Şehir merkezinden servisle Alitaş Köyü'ne vardım. İndiğim yerde Hamdullah karşıladı. Alitaş Köyü taşlık bir arazi adı da rivayete göre Hz. Ali'nin bir tepeden taş atmasından geliyor. Köyün bir diğer özelliği ise köylülerin yarısı atık kağıt işçiliği yapıyor ve cami dahil tüm evler atık kağıt işinden kazanılan parayla yapıyor. Özellikle İstanbul'da atık kağıt depo sahibi olan Apo destek veriyor, yeri geliyor başlık paralarını dahi ödüyor. Hamdullah'la ana yoldan köye doğru yola koyuluyoruz. Kestirme amaçlı kayaların ve taşların üzerinden zıplayarak gidiyoruz, bir süre sonra yorulup bir kayaya oturduk. Hamdullah bana Urfa'dan aldıkları tütünden sardı. Sabah saatleri olmasına rağmen aşırı sıcak, durmadan terliyorum. Hamdullah ise tam tersine üzerindeki mont ve kafasına geçirdiği kapaşonuyla rahat görünüyor. Çobanların yanına gitmek için kayalıkların üzerinden sekerek gidiyoruz. İlk olarak 17 yaşındaki Fesih Kılıç ile karşılaşıyoruz. Fesih'in kırk koyunu otlarken bir kayaya oturmuş köpeğini sevir. Hamdullah benim gazeteci olduğumu söyledi. Fesih'le tanıştıktan sonra ses kaydımı açıp röportaja başlıyorum.

"Hayvanlar senin mi?"

"Hayır, babamın."

"Gündüzleri vakit nasıl geçiyor sıkılmıyor musun?"

"Radyom var, telefonum var, ayrıca şarj etmeye yarayan batarya ve el fenerim var. Müzik dinleyerek vakit geçiriyorum."

Radyosunu açıp Kürtçe bir müzik kanalı açıyor.

"Gece de mi kalıyorsun?"

"Evet."

"Yemek işini nasıl yapıyorsun?"

"Evden getiriyorlar, zaten sefer tasım var yemediğim zaman tase bırakıyorum."

"Sur'da çatışma döneminde hayvancılık etkilendi mi?"

"Halen düzelmedi ki. Hayvan pazarı çok uzun süre kapalı kaldı. Çatışma bittikten sonra da açılmadı, açıldığında da biz inmeye korktuk. Bu yüzden hayvanları Siverek'e sattık çok ucuza gitti. Süt desen yine ucuz." Fesih'in köpeği yanımıza yaklaşınca Hamdullah dikiliyor. Korkuyor.

"Yem fiyatları nasıl?"

"Bu sene kuraklık var, geçen yıl bu dönem otların uzunluğundan kayaları göremezdin. (Yerdeki büyük kayalık parçalarından bahsediyor) Otlamaya yeni yeni çıkarmaya başladım günde bir buçuk yem veriyorum bir torba 50 lira, açıkçası getirdiğini götürüyor."

"Ne olacak böyle?"

"Bilmiyorum, satabiliriz. Kışın atık kağıt işini yapıyorum otlatmaya çıkarmadığımız için ahırda babam yem veriyor sadece." Hamdullah hepimiz için tütün sarıyor. Kendi aralarında Kürtçe konuşuyorlar anlamaya çalışıyorum. Hamdullah bana dönüyor. "Bir ay kalsan çözersin Kürtçe'yi." "Aynen ya çözerim gibi." Fesih'in fotoğraflarını çekiyorum, vedalaşıp Hamdullah ile yola koyuluyoruz. Aralıkla ufak derelerin üzerinden sekerek geçiyoruz; dengemi kaybedip çamura basıyorum. Gülüyoruz. "Hepimizin başına geliyor merak etme." Yolum ilerisinde iki çoban görüyoruz. Öğle vakti yaklaştıkça ben daha da terliyorum, çobanların yanına vardığımızda konuşacak halim yoktu, su ikram ediyorlar. Su güneşten ısınmış. "Sur'da çatışma dönemi olsun,

çatışma bittikten sonra olsun, inemedik bu yüzden veterineri çağıramadık. Veteriner çalışıyor muydu onu da bilmiyoruz açıkçası, yani birçok hayvan çöp oldu, mundar oldu."

"Burası aynı zamanda Siverek'e de yakınmış oradan getiremez miydiniz?"

"Her köyün bağlı olduğu veteriner var biz Ergani'ye bağlıyız o veteriner de şehir merkezinden gelmeli. Bununla bitmiyor, mesela hayvan doğdu diyelim veterinerin yirmi gün içerisinde gelip kulağına küpe takmalı. Aksi taktirde hayvanı satamazsın, yasal değil diyorlar. Şehir merkezine in, veterineri çağır zaten masraflı ve bu süre zarfında doğan hayvanlarda küpesiz kaldı, yani satamayız."

"Çatışmalar köye yansıdı mı?"

"Yok buralarda bir şey olmaz."

Sohbetin olduğunu gören diğer çobanlarda geliyor etrafımızda bizi dinliyorlar. Röportaj bitince kendi aramızda konuşuyoruz, çobanlardan biri dürbününü çıkarıyor "Davaro gibi oldun düşmanlara mı bakıyorsun" esprisi yapıyoruz, gülüyoruz. Zor bir yaşam olmasına rağmen yaşama sevincini bırakmadan bol bol gülüyorlar. Genelde kendi aralarında Kürtçe konuşuyorlar, çözmeye çalışıyorum. Fotoğrafları çekip yola koyuluyoruz. Hamdullah bir ara duruyor. "Kürtçe konuşuyoruz yanlış anlamıyorsun değil mi?" "Yok be." "Bize Kürtçe konuşmak daha rahat geliyor o yüzden." "Normal tabii, benim için sorun değil." Fotoğraf çektikten sonra kalkıp yolumuza devam ediyoruz, bir göl kenarına varıyoruz. Üç çobanın en küçüğü orta bire gitmesi gerekirken okulu bırakıp çobanlığa başlamak zorunda kalan on dört yaşındaki Salih

Güçlü, otuz altı yaşındaki Ekrem Yaşar, bir diğeri ise otuz dört yaşındaki Hacı Dallı. Köyde en az üç tane Ekrem Yaşar olduğunu öğrenmiş oldum. Aynı isimdekileri ayırt etmek için soyada değil babasının ismini söyleyerek ayırt ediyorlarmış. Yüzlerce koyun otlarken iki taş arasında ateş yakıp çay demliyorlar. Yorgunlukla keçelerden birine yatıp çayımı içiyorum, Hacı'nın sardığı sigarayla keyfime denecek yok.

"Bizi mi yazacaksın?" diyor Hacı keyifle, sigarasını üflüyor.

"Evet."

"Valla derdimiz çoktur. Bak, Salih benim yaptığım hatayı yapmamak için okulu bırakıp çobanlığa başladı. Ben lise mezunuyum, lise sonrası İstanbul'da sekiz sene de atık kağıt işi yaptım, sekiz senedir de çobanlık yapıyorum."

"Lise, çobanlığı iyi öğretti mi?"

Gülüyoruz, birer çay daha koyuyorlar. Arkamızdaki gölden gelen rüzgarla terim soğuyor. Gülmekten ve yerin rahatlığıyla hiç soru sorasım kalmadı. Uyku bastırıyor.

"Abi ailen kaç kişi?"

"Ben varım, beş çocuğum var, eşim birde annem sekiz kişiyiz."

"Nasıl geçiniyorsunuz?"

"Geçinemiyoruz ki. Ben eti sütü Siverek'e satardım, çatışma olunca herkes Siverek'e götürdü. Böyle olunca da fiyatlar ucuzladı. Bak mesela Salih maaşlı

çoban aylık bin beş yüz alıyor en azından kafası rahat."

Salih lafa girdi. "Nasıl rahat bin beş yüzle nereye geçiniyorsun?"

"O da doğru, yani böyle giderse sonunda hayvancılığı bırakacağız."

Fotoğraflarını çekip vedalaşırken Salih'ler hayvanları kaçırdı. Hayvanların peşine düştüler bağıra çağıra onlar koşarken benle Hamdullah gülmekten krizlere girdik. Kayalardan seke seke köye giderken yine çamura basıyorum. Pantolonu, ayakkabıyı çok güzel yıkamış oldum. Köye vardığımızda yorgunluktan ölüyorduk. Hamdullah beni İstanbul'da atık kağıt işçiliği yaparken tanıştığım başka bir Ekrem Yaşar'ın evine götürüyor. Ekrem Abi bu gece misafirimsin diyor. Pantolonumun halini görünce bana şalvar veriyor, şalvar çok rahatıma geliyor. Yemek hazırlıyorlar, sofrada bol çeşit var yediğim en lezzetli haşlama tavuğu yiyorum. Yemek sonrası da kaçak çay ikram ediyorlar, çay içtikçe sigara içiyorum. Evi dumana boğuyorum Ekrem Abimin affına sığınarak. Televizyonda da Kapıcılar Kralı'nı izliyoruz. Gece yatıyoruz, sabah uyandıgımda dışarıda fırtınanın olduğunu fark ediyorum

fakat evin içerisine soğuk geçmiyor. Kahvaltı sonrası köyün okuluna gidiyorum. Okulun müdürü beni çağırmış, disipline gittiğim günler aklıma geldi, gülerек odasına çıktım. Müdür Gürcan Hoca çok sempatik sevecen biri. Sıcak kanlılığından yararlanıyorum.

"E hocam çağırınız da kuru kuru mu oturacağım." "Aa doğru kahve içer misin?" "Olur hocam." Kahveyi odasındaki termosla yapıyor, ayrıca çikolata ikram ediyor. "Anıl madem yazacaksın, köye bir spor alanı yapılsa?" "Hocam aslında futbol sahası çok güzel olur." "Valla ya, çocuklar futbol hastası." Okul sonrası görevli Ramazan ve Mehmet'le caminin minaresine çıkıyoruz. Manzara müthiş. Akşamleyin de yine İstanbul'dan tanıdığım atık kağıt işçisi Ahmet Yaşar'ın evine gidiyorum.

"Savaş bitmezse tekrar çatışmalar başlarsa ne olur? Bomba tehlikesi var bir de?"

"Sadece burası değil ki İstanbul'da Ankara'da her yerde bomba patlıyor. Ama çatışma oldu mu veterinerine gidemezsin, doğan hayvana küpe taktıramazsın o küpe de kimliktir devlet kaç hayvan var onu ölçüyor. Sonra,

hayvanı kessem yenir mi onu öğreniyorsun." Üç gün boyunca her evde ağırlandım, kalmasam dahi öğle yemeklerine davet edildim. Gençler çoğunlukla atık kağıt işinde çalışıyor, iş imkanı olmadığından ilkokulu yarım bırakıyorlar veya ilkokulu bitirip atık kağıt işine giriyorlar. Köyün çoğu atık kağıt işinde çalışmış. Çiftçilik yapılacak büyük araziler de yok, yazları mevsimlik işçiliği yapıyorlmuş. Şehirde çöpten ekmek çıkartanlar köylerinde çoban oluyor, dinlenmeye vakit bulmadan toplumun en zor işlerini yaparak geçimlerini savaşın gölgesinde sürdürmeye devam ediyorlar...

Erhan Karadağ

dikkaaaaatt!

Önce kapıdaki kontrol gözü açıldı tıkırtıyla. El kadar pencereden içeriye baktı bir çift göz; sonra kilit sesi, demir sürgülerin gürültüsü ve ağır kapının gıcirtısıyla biraz daha ışık girdi içeri.

Disiplin koğuşunun demir kapısı açıldı. "Dikkat..!" diye bağırdı deniz polisi. Saat 23:00. Hapsedilmiş beş altı asker uyumak üzereyken, "dikkat" etmemizi isteyen arkadaşın sesiyle mecburen doğrulduk yattığımız yerden. Ranzadan bakıyorduk ki kapıya; omzu kalabalık bir heyetin ziyaret ettiği anlaşıldı bizi gece yarısı. Don atlet esas duruşa geçtik nezarethanede. Arkada bir üsteğmen, bir astsubay var ama bizim gözümüz en önde, nöbetçi subayı Yarbay'da.

"Bu saatte mi uyuyorsunuz?"

"Sabah 5'te çöpe çıkıyoruz efendim."

Konuşmalardan normal bir ziyaret olmadığı belli, beni arıyor. Adımı söyledikten sonra sordu: "Hanginiz?"

"Benim efendim."

"Ayıp değil mi yaptığın, sivilde gazeteciysen gazetecisin, burada askerlik yapacaksın."

"Ben de öyle yapıyorum komtanım."

Sonra anlaşıldı, duymuş bir yerden, kızmış bana, ne yaptığımı, bir suçum olup olmadığını bilmiyor ama mağdur etmişim karargahtaki bütün subayları. Binbaşılardan, yarbayların, albayların kolu kanadı kırılmış, fotokopilerini kendileri çekiyorlar, postaneye oraya buraya kendileri gidiyorlar, ayakkabılarını boyuyorlar, çaylarını bile kendileri alıyorlar özetle. Bu işlerle görevli bütün posta askerler bölüklerine gönderiliyor, ben de hapse. **Çünkü 8-10 ay hizmet edecekler, çay getirecekler diye devlet sırları daha fazla tehlikeye atılamaz, el oğluna teslim edilemez, hele mesleği gazetecilik olan bir askere hiç..!**

21 gün hapis yattım bundan 22-23 yıl önce. Şüpheli ettiler ama ne suçluydum, ne de suçlayabildiler. Suçlayabilmek için soruşturmayı beklediler, o arada da disiplin cezası verdiler hapse attılar.

İki güne alıştım, sonra tanıdık birini attılar içeri; biraz üzgün ve hırpalanmış.

"Ne oldu Özcan...! Niye buradasın?"

"Mutfakta patates yerken yakalandım."

"Yuh...! Sen aşçı değil misin kardeşim, mutfakta çalışmıyor musun?"

"Galiba nöbetçi astsubay gıcık oldu, ne bileyim abi, attılar işte."

"Peki sen niye buradasın, ne yedin?" dedi, zar zor anlattım bir şeyler.

Hapisteki arkadaşlarla birlikte günlerce çöp temizledik, sabah erkenden birliğin ana çöpünü kamyonlara doldurmak disiplin askerlerinin işiydi, demir çubuklarla tıkanan foseptik yollarını açmak, kanalizasyonları temizlemek, yemekhanenin çöpü, ağır yük taşıma gibi pis işler bizim görevimizdi.

Bir eri suçlamak biraz kolay, gazeteye askeri bir bilgi sızdıysa sızan bilgiyi benden bilmek daha da kolayına geldi o günkü yetkililerin, hatta birilerini kurtardı belki. Askerliğimin son haftasında gazetecilik yaptığımı düşündüler, soruşturma açtılar, izlediler, dinlediler, aradılar. Askeri savcı karşısına da çıktım ama suçlama şüpheli geçemedi, dava konusu dahi olmadı. Olmadı da üç hafta hapislikte askerlik süresince tanık olmadığım emir demir ilişkisini gördüm.

15 Temmuz darbe girişiminde linç edilmek istenen, öldürmesiye dövülen, kimi yerlerde şefkatle polise teslim edilen askerleri görünce aklıma geldi. Askerleri sürüp kaçan üst rütbelilerle, "Komutanım görev verdi o yüzden buradayım" diyen o erler arasındaki fark, subay olmakla er olmak arasındaki fark büyük.

Askere "Rahat!" derler rahat olmazsa suç. "Hazzroll!" diye gelir talimat, doğal olarak, hazır olmazsa o da suç.

Neyse konu dağılmasın; askerdeki hapis günlerini anlatıyordum: Ertesi gün kapı açıldı, uzun boylu, geniş omuzlu, yüzü güneşten yanmış genç bir asker girdi içeri. "Geçmiş olsun, hayırdır kardeş"

diye sorunca söyledi; tören askeriymiş, 3 gün hapis cezası almış. "Ne yaptın, patates yemedin inşallah" diye güldük.

"Yok abi ne patatesi...! Törende bayıldım..."

Kerimcan Kamal

yeryüzü öğretmeni

Bütün o acı, keder, sevinç ve mutluluk... Ömür boyu türlü bedel ödeyerek öğrendiğin ve sonunda üfleyip de özgür kaldığın her şey sadece 21 gram.

"İstanbul ne kadar yalnız bir insan..." dedi adam kendi kendine. Şehirden sanki bir insanmış gibi bahsetmeyi seviyordu. Kafası güzelken aşık bir sevgili, keyfi yerindeyken en yakın kanka, bazen yedi bela bir zorba, bazen yalan bir sevda. "Yoksa biz mi öleyiz?" dedi sonra. "Yoksa yalnızlığımızdan şehre isimler koyan bizler miyiz?" Sayfiye yerlerine akın eden tatilcilerin boşalttığı caddelerde hızla gidiyordu adam.

Yetiyecek hiçbir yeri yoktu ama acelesi var sanılsın istiyordu.

Yalnızlık böyle bir korkudur işte.

Yalnız olduğun bilinsin istemezsin.

Çünkü yalnızlar sevilmezler.

Yalnızlığın kokusu ağır gelir insana.

Yalnızlar insanı yalnız hissettirirler.

Maun kaplı direksiyonlar ve deri koltuklarıyla kentin sınıf atlama derdindeki taze muteber sakinlerinin üstlerine borç yükü sıfır kilometre arabalarını bir bir geride bıraktı.

Kredi kartı plastiği kafelerde, gereksiz abartılı makyajlı hanımlar ile gelişmiş vücutlu oğlanlar birbirlerine yalan söylüyordu.

"Çok yakışmış."

"Ne kadar da güzelsin."

"Çok seviyorum seni."

"Ben dünyanın en büyük aşığı olabilirim."

Arz, talep vadeleri birbirlerini çoğunlukla tutmayan alışveriş anlarıdır bunlar.

Ömür boyu romantizm beklentileri iyi ihtimal sabaha kadar sürer.

İnsanın en büyük ihaneti kendine olanıdır.

Ceza vermek için kendine unutmak istediği bir sebepten, kirletir kendini çoğu zaman kişi.

Gözyaşları temizlemeye yetmez ruhunu.

Bazen de pahalı restoranlardan çıkıp köşedeki simitçide kendini arayanları görürsün.

Onca varlığın içinde bile yokluğu yaşamaktır bazen insanın laneti.

İçeriye anlamayan için sonsuz bir hapistir dışarısı.

Eskiden her şey demek olan evlerin bulunduğu sokakların önünden hızla geçti adam.

Aslında görmeyen gözlere sahip olmanın avantajıdır akılla bakmayıp unutmak.

İkilemler değil mi hep felaketi insanoğlunun?

Hayatlarımız nasıl hem bu kadar değerli hem de bu denli değersiz olabiliyor?

Bir kişi için canını bile vermeyi göze alan insanoğlu

milyonların ölümüne nasıl duyarsız kalabiliyor?

Kendini ebedi gören bilinçsiz bir bilincin ömür denen bu kısa zamana sıkışmasının tezahürü mü bu hırçınlığımız?

Sonsuz sonsuzluğumuzda belki o denli yalnız hissetmenin sonucudur bu gaddarlığımız.

Hep arıyoruz.

Kimi?

Kimileri çareyi gitmekte bulur.

Ancak aslında hiçbir yere gitmezler.

Çünkü her yere kendilerini götürürler.

İçlerindeki her şeyle birlikte.

Aynı cigaranın ışığı söner farklı iklimlerin coğrafyası akşamlarda.

Hesaplaşmadığın her şey ve herkes yüküdür ömür boyu sırt çantanda. Belki de insanın yaşlandıkça belinin bükülmesi bu korkaklığının eseridir alt metinlerde.

İçimize bunca sevgiyi ve nefreti kim koydu?

Hem bu kadar büyük hem böyle küçük olmayı nasıl beceriyoruz?

Hem şeytan hem melek olmayı kim koydu içimize? Kanmak istiyordu adam.

Kandırılmak.

Her şeyin bir amacı olsun diye.

Yoksa kimdik ki biz?

Geçerken şöyle bir uğramış yolcular.

Nereden, nereye?

Değersiz hissetti bir an kendini adam.

5 kere 5 eşittir 25.

Beynin romantik duruşlara esir düştüğü anlarda hayatın gerçekliğine dönebilmek için kullandığı bir oyundu çarpım tablosu. Çünkü matematik, gerçek hayat gibi somut, kesin, kati ve katıdır.

İyi de adam gerçekliğe de inanmıyordu ki.

Yalan ne kadar büyüksün o kadar gerçek kabul eder insanoğlu.

Düşünsene yüzlerce kişinin sıkış tıktık nefes alamamacasına doldurduğu otobüslerin yanında bir kişinin lüks aracında seyahat etmesi midir gerçeklik?

Ya da milyonlarca kişi açlıktan ölürken zayıf kalma uğruna diyet ürünlere aktarılan milyarlarca dolar mıdır yoksa?

Biz tüccarların bize sattığı gerçekliği yaşıyoruz.

İnsanlık dediğin şeyin değil.

Zaten matematik de gerçek gibi yalan söyler yeri gelir.

Ruhun ağırlığı 21 gramdır derler.

Bütün o acı, keder, sevinç ve mutluluk...

Ömür boyu türlü bedel ödeyerek öğrendiğin ve sonunda üfleyip de özgür kaldığın her şey sadece 21 gram.

Geri kalan hapsin, onlarca kilo etse çöp.

Tüm hayatı nefsinin kurbanı olmuş biri için bu matematikte bir yanlışlık yok mu sizce?

Her şeyin fiyatıyla ölçüldüğü bu alemde son nefesinin kıymeti ne?

Kredi kartı plastiği kafelerden birinde durdu adam. Yalandan bir kahve söyledi. Kahve içmeyi sevmezdi.

Acelesi varmış gibi aceleyle kahvesini içerken bronz renkli yalandan tanıdıklara yalandan gülümsedi.

Kahvesini bitirdi ve acelesi varmış gibi hızla gitti.

Kimse yalnızlığını hissetmedi.

Yalnız şehrin içinde yalan kalabalık rolünden hiç çıkmayan yalnızlardan biriydi.

Bazen aşık bir sevgili,

Bazen en yakın kanka,

Bazen yedi bela bir zorba,

Bazen yalan bir sevda.

Şehir hep yalnızdı.

Onlar hep daha yalnız.

Ve sırtlarında hep yüklü bir çanta.

"Yeryüzünün öğretmeni olmak için gökyüzünün öğrencisi olmak lazım."*

Onur Koray Gülşen

acil servis kертmesi

Aile toplumun yapı taşıdır. Peki bu yapı taşı nasıl kurulur? Mendil atmada görücü usulüne, oradan sosyal medyaya ve son zamanlarda da acil servislere kadar uzanan yuva kurma biçimlerini kronolojik sırayla inceledik. Kısmetse olsun, hayırlı olsun...

mendille meyletme

Ne zaman, nerede, kim tarafından düşünüldü bilmiyoruz. Ama çok zarif bir yöntem olduğu kesin. Biz zaten eskiden daha zarif insanlardık. Sonradan değiştik! Şekerpare filminde genelev patroniçesi rolündeki ablanın nasıl saygı gördüğü dikkatinizi çekmiş miydi? Neyse, konumuz flört. Çarşıda, pazarda dikkatini çeken yağız delikanlıya bir nevi konum atma biçimiydi mendil atma. Mendilin içine adres ve isim yazıldığı da rivayet edilir. Ama işin esas flört olmasını sağlayan yönü, mendili yerden alan delikanlının, mendile sinen hanım kızımızın kokusunu içine çekmesidir. Çünkü insan, en çok sevdiği insana bırakır kokusunu. Ve insan en çok kokusunu özler sevdiği insanın...

görücü usulü evertme

Bazılarına göre çok çağdışı kabul edilse de toplumumuzun en yaygın evlenme yöntemlerinden biridir. Haberinizi yokken sizi evlendirirler. Çünkü bizde ataya, babaya, büyüğe güven esastır. Onlar görür, senin adına beğenir ve onay verir. Bu usulde evde kalmak yoktur, sevilmeyen akraba olmak vardır. Yoksa illaki herkese uygun bir eş bulunur. Sosyal medyadan yıllarca medet ummuş kişiler son çare olarak kendini tıbbın ellerine bırakır gibi aile büyüklerinin eline bırakır. Çünkü onlar işini bilir. Evet, kulağa kötü geliyor ama acil serviste kız bakmak fikrine nazaran daha akılcı ve müspet sonuçlar vereceği kesindir.

acil servis dönemi

Henüz hakkında pek fikir sahibi olmadığımız bir çöpçatanlık çeşidi. Aslını isterseniz henüz yapana da şahit değiliz. İnsan, acil servise neden yuva kurmaya gitsin? İnsanın acil serviste kaşına dikiş atılır, kalçadan iğne yapılır, röntgeni çekilir. Ama yuvası kurulmaz. Başbakan Binali Yıldırım'ın, "Acil servislere vatandaşlar kız bakmaya gidiyorlarmış. Artık hastaneler o kadar şirin hale geldi ki, vatandaşlar oğullarını, kızlarını evlendirmek için acil servislere gidiyorlar, oralara yuvalar kurmak için ziyaretler yapıyorlar" demesiyle gözler acil servislere hemşirelere, doktorlara hatta hastalara çevrildi. Sağlık emekçilerinin mesaisini bölüp, medeni durumlarını sormanızı pek tavsiye etmiyoruz. Hazır acil servisteyken ciddi şekilde acil servislik olabilirsiniz. Çok içinizde kalırsa acil servisin muhtelif yerlerine mendil bırakın. Belki oradan izinizi süren biri olur.

düğünde seyirtme

Düğünler, bilişim çağı başlamadan hemen öncesine kadar bir nevi sosyal medya görevi görürdü. Hısım akrabalar orada görüşür, son hadiseleri birbirlerinden orada alır ve kim evli, kim bekar, kimin çağı gelmiş, kim işini gücünü eline almış orada belli olurdu. Memlekette bin metrekare başına üç düğün düşüyorsa, her düğün başına da minimum bir ara bulucu düşmektedir. Kıbrıs sorununa dahi son verebilecek kudrette olan bu düğün teyzeleri, herkesi baş göz edebilecek yeteneğe sahiptir. O düğün teyzelerinin yönlendirmesiyle düğüne gelen konuklar arasından bekar erkek ve kızlar tespit edilir. Sonrasında da denklem kurulmaya başlanır. Düğün biter ama teyzenin işi bitmez. Daha yapılacak nice iş vardır. İki taraf arasında mekik dokuma başlar, kız tarafına erkek, erkek tarafına kız anlatılır. Biraz da abartılır. Baş göz edilecek kız ya da erkekle ilgili "nokta atışı" övgülerle, karşı taraf taarruz altına alınır. Nihayetinde bekar ikili bir araya getirilir ve baş göz edilir. Teyzeler o düğünde de göreve devam ederler. Onlar için her düğün, bir sonraki düğünün provasıdır. Düğün, onların doğal çalışma alanıdır. O yüzden yılın 300 günü permalı, kabarık saçlarıyla gezerler.

dm'den yürüme

Önce ICQ, sonrasında MIRC ve pıtırıcık gibi çoğalan daha niceleri... Sosyal medya çıktığından beri artık hiçbir şey eskisi gibi değil. Şimdi pazarda herifin gözüne baka baka mendil atsan, en fazla arkandan açıp içinde para var mı diye bakar. Düğünde bekar kız kessen, akrabalarından bir araba sopa yersin. Ama neyse ki Twitter var. Bugün özel mesajlar deşifre olsa telef olacak 1 milyon yurdum enteli vardır. Ne kitap kurtları, ne dış politika uzmanları sokağa çıkamaz. Herkes herkese yürüyor. Çünkü seni durduracak bir şey yok. Buna ahlaki erozyon denebilir. Ama bütün ihaleyi teknolojiye bırakmak da kendimizi kandırmak olur. Ne zaman sana yürüyen robot görürsün, öyle teknolojinin belasını versin. Ama kabahatin büyüğü sosyal medyada değil yine sende be kardeşim!

beko
yanındayız.

Türkiye'nin İlk 4K Android Ultra Slim Televizyonu!

Ultra Smart

**Android™
TV**

Ultra Slim

8,5 mm

Ultra HD

4K Yayın

Q beko android tv

www.beko.com.tr
facebook.com/Beko

444 0 888
Yetkili Servis için Tek Numara

çıkılmaz sokakların çıkılır halleri

Edirnekapı Mezarlığı'nın içinden geçip Fatih'e doğru yürüdüğünüzü düşünün... Surların arkasındaki dar ve küçük sokaklar arasında dolaştığınızı... Bir çıkılmaz sokakta üç katlı yenilenmiş bir bina ve üzerindeki Pages Book Store yazısını görünce, aklınızdan ne geçer? Turistler için kitapçı yapmışlar, vay arkadaş... Önyargılarımız bizim çıkılmaz sokaklarımızdır, yolumuzu keserler... Pages'ın önünden geçen çıkılmaz sokaktan geri dönmek yerine, kapıyı kendinize doğru çekmeyi deneyin.

Daha ilk adımınızda nefis bir kahve kokusu, masalar ve raflar dolusu kitap, fonda bir kadının Arapça söylediği şarkının melodisi karşılayacak. Samir El Kadri, Suriyeli, 3 yıl önce Türkiye'ye gelmiş. Ressam, 42 yaşında, evli, iki çocuk babası. Suriye'de reklam ajansı, yayinevi ve matbaası, 42 çalışanı vardı. Bir de muhalif fikirleri... Abu Dabi'de

tanımıyoruz. Oysa benzerliklerimizi ve farklılıklarımızı değiş-tokuş ederek zenginleşebiliriz. Yeter ki bir buluşma yeri olsun." İşte Pages Book Store böyle açılıyor. Kitapçı evet, kahve-çay mevcut evet. Normal bir "kitapçı-kafe"ye benziyor ama bu sadece görünüş...

Hesap mı? O da ne? Çayın kahvenin içeceğin fiyatı yok ki. Size kalmış. Para vermeden de çıkıp gidebilirsiniz, gerçi öyle gidenlerin hepsi geri dönüp ödeme yapıyormuş muhakkak... Haftanın her akşamı etkinlik var; konser, resim atölyesi, sohbet. Hepsi ücretsiz. Burada mesele para kazanmak değil. Tüm bu düzen asortik olsun diye hiç değil. Pages Book Store, sadece bir tabela, kendisi bir kültür merkezi, bir iletişim noktası. 18-25 yaş arası genç Suriyeliler, Türkiye'de Suriyeli göçmenler için çalışan Suriyeliler, bir de onlarla tanışıp ortak zeminde buluşmaya çalışan İstanbullular için... Herkes birbirinin merdivenlerine tırabzan oluyor.

kitap fuarına gidiyor, onun yokluğunda polis evi basıyor, elinde tutuklama kararı... Samir ülkesine dönemeyince ailesi ile Ürdün'e gidiyor. 1 yıl orada yaşıyorlar, 5 günlüğüne tatil için eşyle İstanbul'a geliyorlar ve dönmüyorlar: *"Değişmek istemiyorum, yabancılaşmak ve Avrupalılaşmak istemiyorum. Oralara gidersem onlara benzeyeceğim. Ben ülkeme geri dönerken, gelirken yanımda getirdiğim kültürümü beraber götürmek istiyorum. Sahip olduğum değerleri ve kültürümü koruyabileceğim tek yerin İstanbul olduğunu fark ettim."* Bu geçici bir hayat... Suriye'deki iç

savaştan kaçıp Türkiye'ye sığınanlar arasında yerleşmeyi ve hatta Avrupa'ya geçmeyi düşünenler var elbette ama çoğunluk geri dönecekleri gün için geri sayıyorlar. Onları misafirlik, mesele şu ki, ne kadar süreceği belli değil.

Suriyeli mülteciler sadece sokaklarda

karşılaştığımız insanlar değil; okuyan, çalışan, ayakta durma mücadelesi veren, kira ödeyip sinemaya giden Suriyeliler de var, aramızda dolaşıyorlar. Dilenenleri görüyoruz, canımız acıyor, kafamızı çevirip yürüyoruz.

Diğerlerinin yanlarından geçiyoruz, fark etmiyoruz. Samir bu durumu yaşayarak fark etmiş; Türkiye'de insanlar Suriyelilere uzak duruyor, Suriyeliler de kendi içlerinde bir yaşam kuruyorlar. İnsanlar arasında iletişim yok, konuşmuyorlar. "Biz 400 yıl aynı ülke adı altında yaşadık, şimdi birbirimizi hiç

Pages'ta müşteri yok. Kitapları alıp okumak bedava. Evinize götürmek istiyorsanız, aylık 20 lira veriyorsunuz sadece. Kahve mi içmek istediniz? Garsona sipariş vermiyorsunuz, yan masada oturanlardan biri çayı demlemiş zaten, siz de bir kahve yapıyorsunuz kendinize ya da dolapta soğuk içecekler var isterseniz...

Samir anlatıyor: "Suriye'den kaçıp Avrupa'ya dağılmış 3 milyon çocuk var, eğitim imkanları yok, ailelerini kaybettiler. Bunlardan 400 bini Türkiye'de. Daha beteri, Almanya'da 500 bin Suriyeli çocuktan haber alınamıyor, neredeler ne yapıyorlar, ne haldeler bilinmiyor. Bunlar resmi rakamlar... Bu çocuklar aç, kızgın, üzgün, acı çekiyorlar. Ben de öyleyim, buraya gelen de. Her gün ülkemizden aldığımız ölü sayılarına öfkeliyim. Ve bir süre burada yaşamak zorundayım. Bu zorunluluğu bir eziyete çevirirsek içinden çıkamayacağımızı fark ettim. Suriyelileri İstanbullularla tanıştırmaya, kaynaştırmaya çalışıyorum."

Samir'in hikayesi ve yanımızdan gelip geçerken Arapça selamlaştığı insanları gördükçe, aslında fark etmediğimiz ne çok şey olduğunu anlıyorsunuz... Suriyeli genç bir delikanlı, az önce fotoğraf çekerken üst sokakta önünden geçmiştik oysa. Varsayalım, Şeyla, genç bir kadın, çocuklar için bir dayanışma merkezi yürütüyor, kitap almaya gelmiş.

"Ben ne yapabilirim?" sorusunun cevabı net Samir'in: "Hiçbir şey! Bu mesele bireylerin üç-beş çabası ile çözülemez. Birleşmiş Milletler başta dünya ülkelerinin çözeceği bir sorun, bize kendi evimizin kapılarını onlar açacak."

Kapıdan çıkarken bir küçük kız, elindeki kitabı karıştırıyordu. Beni görünce kafasını kaldırdı. "Okuyormuş gibi yap" dedim, Türkçe anlamadı.

İngilizce söyledim, onu da bilmiyor. Ellerimle işaret ettim, öyle çektim fotoğrafı. Anlaştık bir şekilde işte, o kadar da zor değilmiş. O çıkılmaz sokaktan dönmediğim için, sarı tişörtlü küçük bir kızla tanıştım. Pages'tan çıktığımda, sokak o kadar da çıkılmaz gibi görünmedi.

Hayko Bağdat

dostlar bükü

Küçük yerin derdi küçük olur derler ya... Öyleymiş. Buralarda plaja "Bük" diyorlar. Palamut Bükü, Hayıt Bükü, Ova Bükü, Değirmen Bükü... "Bük ne oğlum? Ne alaka? Koy, plaj, sahil oralar" desem laf olacak. Demedim...

Gitmek lazım buralardan artık.

Denedim ben, olmadı. Anlatayım...

Belma yıllar sonra lisedeki arkadaşlarıyla tekrar bir araya gelmeye karar verdiğinde hayatımızın bu kadar değişeceğini başta öngörememiştim. Beyoğlu Anadolu Lisesi'nde ergenlikten gençliğe adım atan bir grup yarı deli kadın aradan geçen yıllar boyunca evlenmiş, çocuk çocuğa karışmış, yaşlar kırka varmaya yakın yeniden ergenliğe dönmeye heves etmişlerdi. Yaşayanlar bilir, böylesi durumlarda karşılaşılacak sorunlar pek de az değildir. Her şeyden önce kadınların o eski okullu sevimli kızlarla alakası kalmamıştır. Huylar değişmiş hayat herkesi ayrı bir köşeye fırlatmıştır. Bunu hallettiler hemen. Hepsini çocuk kalmış hala. Peki ya kocalar? Kadınların okul hatıraları üzerine inşa edilmiş yemekli gecelerde ne konuşacak ki herifler? Onu da biz erkekler hallettik. Apo da Metin de ölümüne kankam oldular yeminle. Uraz zaten bin yıllık arkadaşım. O, Oya'yla tanışınca ben Belma'yla tanıştım zaten. Üzerimizde hakları var, sağ olsunlar. Evlerde buluşulmaya, mangallar kurulmaya başlandı önce.

Sonra Beyoğlu meyhanelerine gitmek için sebepler yaratılır oldu. Evlilik yıldönümleri, doğum günleri bitmek bilmedi. Fakat asıl büyük eylemler topluca tatillere çıkma kararı alınmasıyla gerçekleşti. **Bir şubat ayında, havuz var ve o mevsimde "her şey dahil" ucuz oluyor diye Çeşme'de ölü bir otele kapanmışlığımız var ki mevzu Apo ve Metin olmasa yakmıştım ortalığı.** Ada çocuğuyuz ulan biz, hiç mi su görmedik de küvet kadar havuzun peşine düştük?

Sonrasında mevzular tüm memleketle senkronize olarak "buralardan gitmek lazım" haline dönüşünce biraz borç biraz kredi Datça'da evler alıniverdi. Biz Metinlerle ortak bir yer bulduk. Henza ve Begüm'de para gani zaten. Apo'yu bizim Uraz kandırmış dağ başında arsa aldırılmış.

"İmar çıkacak yakında, üzerine ev kondururuz toprağın" demiş. Apoların hiçbir zaman evi olmayacak yani buralarda.

Datça, yeni bir yaşamın provası olacaktı. Çocuklar beraber büyüyecek, bombalardan, hak ihlallerinden, siyasetçilerden uzak kalmak için kesin çözüm bulunacaktı. Memleketi terk etmektense kenti terk etmek daha hayırlıymış.

Bayramda kalktık geldik. Apolar'ı Henzalar aldı eve Yazık, alsınlar zaten garipleri.

Metin, Ece, Derin bir aile, Belma, Aras, Teo, ben bir aile, ortak evimize attık kapağı.

Küçük yerin derdi küçük olur derler ya... Öyleymiş. Buralarda plaja "Bük" diyorlar. Palamut Bükü, Hayıt Bükü, Ova Bükü, Değirmen Bükü... "Bük ne oğlum? Ne alaka? Koy, plaj, sahil

oralara" desem laf olacak. Demedim...

Sabah kahvaltı hazırlama işi çoğunlukla bende. Öğlen zaten bükten yiyoruz. Akşam yemeği işi yine bende. On gün boyunca mutfakta çalıştırdılar beni. Bükten gelip ellerini beline koymuş ahaliyle "Kekik çok oldu galiba", "Yarım saati daha var etin, erken alma ocaktan" tartışmaları yapıldı hep. Balkon çok rüzgar alıyor. Bizim Metin mühendis. Tüm evi milimetrik ölçüp durdu bayram boyunca. Balkon için enteresan çözümler üretti ama henüz sonuç yok. Evde bir koltuğun yerini değiştirdim diye hala suratı asık çocuğun. Ölçerek yerleştirmiş meğer koltuğu o köşeye. Sonra "perdeler" meselesi var. Salondaki beyaz perdenin yerine Belma'nın anneannesinden aparttığı rengarenk perdeyi takınca uzun süreli bir tartışma yaşandı. Fazla cafcacı oldu diyenler var. Odadaki tekdüzeligi kırdı diyenler de var. Yan komşuları da çağırıldı salt çoğunluk sağlansın diye. Elleri hep belde milletin. Emra salon böyle

daha güzel dedi. Apo karısının söylediğine pek itiraz etmez zaten. Metin 5 cm kısa buldu perdeyi. Ece bulaşıkları yıkarken akşam yemeği için bana seslendi. Sabah yazımı yazacaktım ki alt kattaki herifin ortak alana yaptığı korkunç süs havuzunun tartışılacağı toplantıya katılmam için görev yazdılar. Belediye başkanıyla olan devam Anayasa Mahkemesi'ne gitmiş. Avukat kaç gündür arıyor. Konuşamadım. Teo'ya güneş kremi sürmek günde altı kere tekrarlanan bir iş. Telefonun

dokunmatik alanı elimdeki yağdan bozulmuş. **Bükler turu için kiraladığımız kış kadar tekneye cümbür cemaat binince yediğimiz dalgadan bilgisayarım da yamuldu. Kafa yazısını tost**

makinesinden yazıyorum şu an. Derin kızımız makarnayı soslu yemiyor. Tatlı Elacığımız da öyle. Aras da sade makarna yemez köftenin yanında. İki tencere makarna yapasım var. Metin, tencereler eşit değil diye söylenip duruyor günlerdir. Ece zaten hep böyle yapıyormuş. Ölçmeden yaşıyormuş hayatı. Sakinleşmesi kolay olmadı Metin'in. Belma sabah plaja gitmek istemedim diye ağızma sıçtı. İki çocukla tek

başına nasıl uğraşacaktı. Henza'nın köpeği Tom sitenin köpeği Güzel'i ısırmış dün. Aslında dünya tatlısı köpeklerdir ikisi de. Site ahali inanmadı, avluda ortam çok gergin. O korkunç süs havuzunu yapan herifin su birikintisine kurbağa gelmiş. Karısı "sinekleri yiyor, iyi ya işte" dedi. "Kurbağayı da yılan yiyormuş ama" dedi Begüm. Yılanı kim yiyor peki? Salona kilim alınacaktı. Akşam evde onu tartışacağız. Ben "hasır mı olsa" dedim geçen. Dilim tutulsun. Yazlık yerde hasır niye olmaz diye üç günlük bir seminer dinlettiler bana. Herkesin elleri hep bellerde. Ben İstanbul'a dönüyorum. Küçük yerin derdi küçük olur diyen halt etmiş, dallama.

Ada çocuğuyuz ulan biz, hiç mi su görmedik de küvet kadar havuzun peşine düştük?

DATÇA

Emre Barca

merhamet!

kitap
kafası

Elif Şafak

Havva'nın

Üç Kızı

Elif Şafak'ın son kitabı Havva'nın Üç Kızı, mütevazı kitap tanıtım yazılarını bile zora sokacak, meşhur bir denklemi akla getiriyor. Denir ki "yazarın acımasız, okurun ise merhametlisi makbuldür." Öyle ya yazar hem hikayesi, hem karakterleri, hem de kendi kalemine karşı "kıyıcı" olacak ki incelidikçe incelsin kitap. Okursa merhametli olacak ki kitaptan olabildikçe istifade edebilsin, okumanın hazzına erişebilsin, özetle daha çok okuyabilsin. Her denklem gibi basit ve haddini aşma riskiyle malul olsa da, Havva'nın Üç Kızı işte bu basit denklemi tersine çeviriyor. Yazar derinleşmeyince, okur da haşinleşiyor.

Halbuki merhametli okurun, yazarının boks torbasına çevrilmesine gönlü razı değildir. **Kimi yazarların ünü arttıkça düşmanı artar da, merhametli okur kıyamaz yazarının pataklanmasına. Ama ya yazar gün geçtikçe inceliğini, derinliğini kaybederse?** Bu durumda okur da merhametini kaybeder, görmezden geldiği hataları, yavan karakterleri, alelacele geçirilmiş sonları bağışlamaz hale gelir.

Havva'nın Üç Kızı ilk bakışta düşünülebileceği gibi üç kadına değil, aslında tek bir kadına odaklanıyor. Münkir, mümin, mütereddit üçlünün mütereddidi olan Peri'ye. Münkir Şirin ile Mümin Mona ise, kitapta yazarın bir tür münkirlik ve müminliğe nasıl sempatiyle baktığını gösteren birer dekor sadece. Zira Tanrı ve inanç tartışmasında aslında mütereddit olmanın nasıl da 'arzulanır' olduğunu vurguluyor yazar. Bir anlamda savunu, bir anlamda güzelleme yapıyor mütereddit olma haline.

Kanımcı Elif Şafak kitaplarının anahtar kelimelerinden biridir 'arzu'. Çünkü her şeyden öte neyin arzulanabilir olduğu ile ilgili ilginç bir öğretidir hemen her kitabında yazarın. Aslında her yazarın şuna ya da buna ilişkin etik, dinsel, politik bir tutumu vardır ama Şafak'ın kitaplarında, -hususen Havva'nın Üç Kızı'nda- normatif bir öğretiyi dikkat çekiyor. Bu tuhaf öğretiyse 'arzu'yu konu ediniyor ve bize aşık olmamız gereken erkeklerin, kaçınmamız gereken hallerin ve olmamız gereken kadının,

insanın öfkeli ve tutucu bir sunumunu yapıyor. Erkek ve kadın okurlara arzusunun patikalı yollarında kendi yordamınca rehberlik ediyor yazar.

Bunun, yani bu rehberliğin ve doyumun okurda belli bir tatmin sağladığını söylemek gerek. Ancak, bu hem tek başına yeterli değil bir kitap için hem de yazarın ne denli tehlikeli sulara dolaştığını gösteriyor. Bir yaşam koçu gibi yazıyor Şafak ve yazarken kendi sınıfının, sosyo-ekonomik konumunun, eğitim durumunun vasatı olmaktan çıkamıyor ve öğretisi de bu sıklıkla malul kalıyor. Yine de hedef kitlesine tam da bu doyum ve tatmini sağlayacak bir ürün verdiğini ve bu anlamda şaşırtmadığını söylemeye gerek yok. Ama merhametli okur da şaşırmak istiyor; yazarının kendisini, kalemını aştığını görmek.

Yazarımızın iyi eğitilmiş olduğuna, noktalama işaretlerini başka pek çok yazardan daha doğru kullandığına, -bu kitabında ne yazık ki biraz daha az da olsa- birkaç Eski Türkçe sözcük öğreteceğine, lise edebiyat derslerinin en önemli kriteri olan "akıcılık"tan haşa taviz vermeyeceğine kuşku yok. **Ancak, bir yazarın daha acımasız olması beklenmez mi anlattığı 'gerçek' karşısında?** Yazısına, öyküsüne, karakterlerine ve hatta kendisine karşı daha acımasız, derinlik pahasına daha kıyıcı olması beklenmez mi aslında? Yazanın bize söyleyeceği "gerçek," farklı, yeni, görmekten imtina ettiğimiz şeyler olması istenmez mi?

Mesela, "egzotik-kaotik" bir şehirde yaşıyorsa, şehri orada mukim sığ bir beyaz yakalının hassasiyetlerinden daha derin bir bakışla yakalaması istenmez mi? İşkencenin, terörün, felsefenin, aşkın, intiharın, her şeyin tadımlık olduğu, anlatılan hiçbir şeyin derinleşmediği bir hikayeden fazlası arzulanmaz mı okurken? Hedef kitleye yönelen bir iletişim ürününden daha fazlasını, daha iyisini istemek fazla mı?

Belki de yazarın merhametli olması gerekir bazen. Okura merhamet etmesi gerekir yazarken. Okurun da tam aksine acımasız olması ve zihnini koruması gerekir had bilmeyen normatif öğretilerden.

Elif Şafak, Havva'nın Üç Kızı, Doğan Kitap, 2016.

Melda Özer

ben senin yeşil erik yiyişini sevdim...

"Senin gözlerinde yağmur sonrası ıslanmış yemyeşil bir orman var." demişti adam kadına. Kadın adamın ona olan aşkını iliklerine kadar hissetti. Aşk insanı şair yapardı, bir kendinden vazgeçme hali yaşattırdı.

Kadınla adam el ele yürüdüler. Ellerinin birbirine dokunması mucize gibi geliyordu onlara. "Acaba hep böyle sürer mi?" diye düşündü kadın. Bu düşünce rahatsız etti onu, içini sıktı. "Olsun" dedi içinden. Bu anı yaşamak her şeye değerdi. Erkek hissetti ondaki huzursuzluğu ve sordu "Ne oldu?" "Hiç" dedi kadın ama erkek anladı ve daha sıkı tuttu elini kadının. Kadının içine kocaman bir güneş doğdu ve yine "Olsun" dedi. Bu anı yaşamak her şeye değerdi. Nedendi aşk? Hangi rüzgardı kapıldığımız? Hazır olana mı gelirdi yoksa hazırlıksız mı yakalardı?

"Ben senin çizdiğin gemileri sevdim" dedirtirdi. O gemiler çizirdi ve buna aşık olurduk. Çok mu güzel çizirdi gemileri? Yoo, hiç de gerekmezdi güzel olmaları. Onun çizmesi yeterliydi. Yeşil erik yiyişini severdik. Yağmurda ıslanmaktan keyif alırdık. Aklımıza bile gelmezdi şemsiye falan ve sabahları gülümseyerek uyanırdık.

Belki de dans eder gibi yürümesiydi aşık olmamızın sebebi. Bir şiir gibi yürürdü ya da bize öyle gelirdi.

Ve bir güneş batımında ona güvenmeyi öğrenirdik ve zannederdik ki hep böyle devam edecek ve aşk hiç solmayacak. Aşkın solması sancılı olur hep. Keşke aşk hiç solmasa. O acılı süreç insanın kalbini acıta acıta, kanırta kanırta yaşanmasa. Ve aşk biterken, dizlerimiz çözülürdü akşamüstleri, o saatler bükürdü belimizi. Onda gündüzü gördüğümüz sevgilinin bize bıraktığı gece yakardı içimizi. Kadınla erkek uzun bir süre birlikte yürüdüler. Birlikte

yelken açtılar uzak diyarlara. Çok şey öğrendiler bu serüvende, özellikle de kendilerine dair...

Erkek; Kişiliğin bir çift güzel gözden, kusursuz bir yüzden, güzel bir vücuttan çok daha önemli olduğunu öğrendi. Dış güzellik basit bir kılıftan öte bir şey değildi.

Kadın; bir insanı dayanılmaz yapanın yakışıklılık değil, içindeki enerji, bakışındaki derinlik, gülümsemesindeki şakacılık ve sıradan bir günü bir serüvene dönüştüren tılsım olduğunu öğrendi.

Yürüdüler uzun süre...

Peki aşk bir gün bitti mi? Belki bitti, belki de derin bir sevgiye dönüştü.

Bitmesinin de aslında bir önemi yoktu. Önemli olan yan yana yürürken kendi gibi olabilmek, O'nu anlayabilmek ve güzellikler biriktirebilmektir. Aynı Orhan Veli Kanık'ın "Aşk Resmi Geçidi" şiirinde, bir sevgilisi için aşağıdaki dizeleri yazabilmesi gibi...

... Gelelim sonuncuya
Hiçbirine bağlanmadım
Ona bağlandığım kadar.
Sade kadın değil, insan
Ne kibarlık budalası,
Ne malda mülkte gözü var.
Hür olsak der,
Eşit olsak der.
İnsanları sevmesini bilir
Yaşamayı sevdiği kadar."

EN SON kafası

MURAT ŞEKER

En son okuduğunuz kitap?

Kazuo Ishigoro - Günden Kalanlar

En son dinlediğiniz şarkı?

Barış Manço - Halil İbrahim Sofrası.

En son nereye seyahat ettiniz?

Bozcaada, annelere ziyaret.

En son söylediğiniz yalan?

Bir arkadaşına bozulmama rağmen, sıkıntı yok dedim.

En son mutlu olduğunuz şey?

Çakallarla Dans 4 okuma provasında tüm oyuncu kadrosunu motive ve heyecanlı görünce.

En son neyin hayalini kurdunuz?

Soğuk ve yağışlı bir kuzey ülkesine gidip tüylerimin diken diken olmasını hayal ettim.

En son izlediğiniz film?

Breakfast Club. 25 yıl sonra yeniden.

En son kime küfrettiniz?

Kornaya ısrarla basan minibüsçüye.

En son hangi küfrü ettiniz?

Senin bastığın kornanın da basan elinin de...

En son kendinize ne aldınız?

Don.

En son neye ağladınız?

Fenerbahçe basketbol takımı şampiyon olunca sevinç ve gururdan.

En son neye kahkaha attınız?

Okuma provamızda oyuncu ekibimizin performansına.

En son neye çok pişman oldunuz?

Kırılan cep telefonumdaki aldığım notları yedeklemediğime.

En son neye çok şaşırdınız?

Uzun süredir bir şeye şaşırmıyorum ülkemizde. Yaşlanıyor muyum ne?

KAFA'ya göre

yaz, çiz, çek, paylaş! bu köşe senin!

➔ #kafamagöre

Ağustos 2016 - Sayı: 24 - Aylık Edebiyat Mîh Dergisi

Aylık Yaygın Süreli Yayın - Yayıncı: KAFA Grup Yayıncılık Ltd. Şti.

İmtiya Sahibi: Candaş Tolga Işık

Sorumlu Müdür: Mert Çanga - Genel Yayın Yönetmeni: Ayça Derin Karabulut

Görsel Yönetmen: Burak Şahin - Grafik Tasarım: Dorukhan Varlık - Kapak: Hakan Arslan

Reklam Grup Başkanı: Hande Gün - Okuyucu Temsilcisi: Emrah Akbaş

Adres: Koşuyolu Mah. İsmail paşa Sok. No:44 Kadıköy/İstanbul

Tel: (0216) 428 9888 Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza

No: 11/A 41 Yenibosna / Bahçelievler / İstanbul - Tel: (0212) 454 30 00

Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22

www.kafadergi.com - bizyazin@kafadergi.com - reklam@kafagrup.com

Kafa Dergisi'ndeki tüm yazı, çizim, esri, karakterlerin yayın hakları saklıdır. Yayınevi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazı ve basılı görsel yayın organında ve sanal ortamında kullanılamaz.

ne okusak

kafası

LİDERLİK VE İLETİŞİM
KEVIN MURRAY
ÇEVİREN: ÜMİT ŞENSOY

Başarılı olmak isteyen liderler iyi sonuç elde etmek için çalışanlarına esin vermek zorundadır. Bir lider olarak performansınız, bir lider olarak iletişiminize bağlıdır.

- Daha sahici, daha ilgili olun ve empati kurmayı bilin.
- Öykü anlatmaya ve insanları doğru dürüst dinlemeye önem verin.
- Bakış açınızı sağlam bir şekilde ortaya koymaya dikkat edin.

Kitap Bilgileri: 344 sayfa, 32 TL

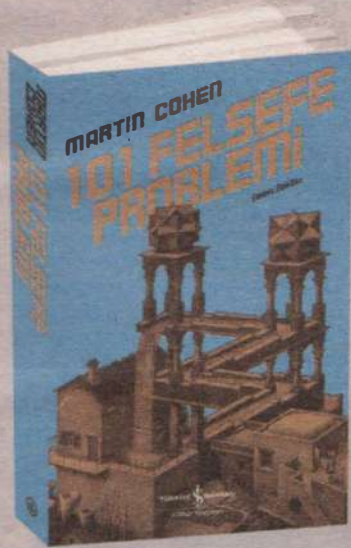
İYİNİN VE KÖTÜNÜN ÖTESİNDE
FRIEDRICH NIETZSCHE
ÇEVİREN: MUSTAFA TÜZEL

F. W. Nietzsche (1844-1900): Geleneksel din, ahlak ve felsefe anlayışlarını kendine özgü yoğun ve çarpıcı bir dille eleştiren en etkili çağdaş felsefecilerdendir. 1869'da sınav ve tez koşulu aranmadan, yalnızca yazılarına dayanarak doktor unvanı verilen Nietzsche profesörlüğü sırasında klasik filoloji çalışmalarından uzaklaştı ve felsefeyle uğraşmaya başladı. Tragedyanın Doğuşu, Zamana Aykırı Bakışlar, İnsanca Pek İnsanca, Böyle Söyledi Zerdüşt, İyinin ve Kötünün Ötesinde başlıca büyük eserleri arasında yer almaktadır.

Kitap Bilgileri: 256 sayfa, k. kapak 15 TL, ciltli 30 TL

101 FELSEFE PROBLEMİ
MARTIN COHEN
ÇEVİREN: ELÇİN GEN

101 felsefe probleminin yer aldığı bir kitap, ne tür bir kitaptır? Daha önce keşfedilmemiş paradokslardan ve merak uyandırıcı bilmecelerden oluşan bir hazine mi? Yoksa, toplum ve fizik bilimlerinin kirli çamaşırlarının, çözülmemiş sorunlarının toplandığı bir havuz mu? 101 probleminden kaç tanesi kitabın sonuna gelindiğinde çözülmüş olacak? Verdiğiniz paraya değecek mi? Buna kuşkunuz olmasın. Bu sayfalarda, gerçekten önem taşıyan bütün felsefe problemlerini bulacaksınız.

Kitap Bilgileri: 368 sayfa, 24 TL

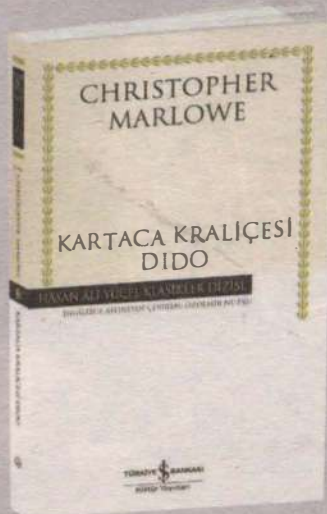
OSMANLI ORTADOĞU'SUNU
YENİDEN DÜŞÜNMEK
CEM EMRENCE
ÇEVİREN: GÜL ÇAĞALI GÜVEN

Cem Emrence'nin geç dönem Osmanlı dünyasını anlamak için ikna edici yeni bir model ortaya koyan Osmanlı Ortadoğu'sunu Yeniden Düşünmek adlı kitabı, bu çalışmalara önemli bir katkı sunuyor. Emrence, kıyı, iç kesimler ve hudut bölgeleri olarak üç ana kesime ayırdığı Osmanlı Ortadoğu'su için genel kabul gören devlet-merkezli modellerden ayrılan ve hem yerel aktörleri hem de yerel gelişim süreçlerini öne çıkaran bir bakış öneriyor.

Kitap Bilgileri: 176 sayfa, 18 TL

KARTACA KRALİÇESİ DİDO
CHRISTOPHER MARLOWE
ÇEVİREN: ÖZDEMİR NUTKU

Hayatı ve ölümü bir gizem perdesiyle örtülü olan Marlowe, Elizabeth döneminin en önemli oyun yazarları arasında yer alır. Canterbury'de bir ayakkabıcının oğlu olarak dünyaya gelmiş, zekâ ve yeteneği ile sıvrılmış, zamanının en iyi eğitimini almıştır. Kartaca Kraliçesi Dido'yu Thomas Nashe ile birlikte 1587'den önce yazdığı tahmin edilmektedir.

Kitap Bilgileri: 112 sayfa, k.kapak 10 TL, ciltli 25 TL

BOYALI PEÇE
W. SOMERSET MAUGHAM
ÇEVİREN: MELTEM AYDIN

1920'li yıllarda Londra ve Hong Kong'da geçen Boyalı Peçe, bir kadının ruhani uyanışının hikâyesidir. Kitty, annesi tarafından sosyal merdivende yükselmesini sağlayacak bir evlilik yapmak üzere yetiştirilmiştir. Ancak yaşı ilerlerken ufukta böyle bir evlilik belirmeyince panik halinde sevmediği bir adamla; Hong Kong'da bakteriyolog olarak görev yapan Walter'la evlenir. Walter'ın Kitty'nin ihanetini öğrenmesiyle başlayan süreçte, genç kadın kendi sığılğını ve insani zaafılarını fark edecek, hayatında ilk kez anlam aramaya başlayacaktır.

Kitap Bilgileri: 240 sayfa, 16 TL

“Yurtseverlikle milliyetçilik kavramları birbirine karışır genellikle. Oysa bu ikisi arasında dünyalar kadar fark vardır. Yurtsever, doğduğu büyüdüğü toprakları sever; kendi milletinin insanlarına yakınlık duyar. Oysa milliyetçi, kendi memleketini yeryüzünün en üstün ülkesi, bu ülkenin insanlarını dünyanın en üstün soyu sayar. Hattâ örneğin, Almanya gibi başka ülkelere baskı yapıp, onları egemenliği altına almak ister; böylece faşizme yönelir. İşte bu yüzden de benim gibi enternasyonalizme inanan bir solcunun yurtsever olması çok doğaldır da, milliyetçi olmasının yolu yoktur.”

Mina Urgan, Bir Dinazorun Anıları

